

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

3. BASKI

makbel'in güncesi

bir gökyüzü
motosiklet
ve bistüri öyküsü

Makbel Özyay

Ücretsiz PDF Kitap İncele <https://rantey.org>

GÜNDÜZ

Basım Yayım Dağıtım
Ticaret ve San. Ltd. Şti.

Makbel'in Güncesi
Bir Gökyüzü, Motosiklet ve Bistüri Öyküsü

Makbel Oytay

Birinci Baskı: Haziran 1998

İkinci Baskı: Ağustos 1998

Üçüncü Baskı: Ekim 1998

ISBN 975-8304-00-3

Kapak

Sarmal Yayınevi

Baskı-Cilt

Kayhan Matbaası

SARMAL YAYINEVİ

Çatalçeşme Sk. Meriçli Apt. 52/3 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: (0 212) 513 94 23 - 513 95 21 Fax: (0 212) 522 45 78

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Makbel Oytay

Makbel'in Güncesi

Bir Gökyüzü, Motosiklet ve Bistüri Öyküsü

İÇİNDEKİLER

Önsöz Yerine	7
97'ye Girdikten Birkaç Gün Sonra	9
27 Haziran '97	12
28 Haziran, Teşekkürler Faslı	14
9 Temmuz	38

I

BİR GÜN BİR DOKTORA GİTTİM VE HAYATIM BİRDENBİRE DEĞİŞTİ	39
---	----

Yeni Hayatın İlk Adımları ve İlk Zorlukları Başlıyor	48
Don Sorunu!	52
Yaşgünün Kutlu Olsun, Makbel!	54
Ben Kemoterapi!	59
Kanser Benim Düşmanım Değil!	61

II. BÖLÜM

“GEÇMİŞ OLSUN NE’NİZ VAR?” 63

Sıra Radyoterapi ile Tanışmakta 68

Motor Rüyası Bir Hüsrana Oldu 71

On Yıl Ara Veriyoruz 74

Gümbür Gümbür Geliyorrr! 75

31 Temmuz: Çok Kötüyüm... 77

Meğer Hiç Ameliyat Olmamışım 81

Sıkıntı İnsana Neler Yaptırıyor 93

Hastaneden İnsan Manzaraları 98

Son Memeyi de Veriyorum! 103

Memelik Alsak mı? 107

“Ver Kurtul” da Sökmedi! 109

Bir Moral Gezisi Londra’ya 111

Meğer Benim de Tansiyonum Varmış 114

III. BÖLÜM

TÜRK FİLMİNE Mİ ÖZENİYORUZ? 119

Sil Baştan! 122

İyi ki Yazar Olmamışım 128

Tüm Başöğretmenlere Selam 130

Bunlar İyi Günlerim 132

Zaloğlu Rüstem Sahnede 139

Bu Oda Ne Odası? 144

Canım Kedilerim! 147

Özel Bölüm, Özel Çocuk! 149

Alternatif Tıp 153

Artık Bitiyor 157

Kel Kafalı Kadın... 160

Önsöz Yerine...

İstediğin bu yazıya başlamak bile benim için çok zor oldu biliyorsun. Nedenini ise ne sen sordun, ne ben anlattım. Ama artık son hali verilmiş metni, yarın Ulaş'a vermemiz gerektiğini söylediğinde zamanın geldiğini anladım. Bu önsözün sana yazdığım son yazı olmasından korktum aslında. Hep bu yüzden erteledim, ne kadar ertelersem beklenen sonun o kadar geç geleceğine inanmak istedim.

Okuldan biraz önce geldim, yorgundum, çok açtım ama bir an önce bu yazıyı bitirmek istiyordum. çünkü son noktayı koyduğumda gidebilecek olmanın bir önemi yok veya daha kaç günü birlikte yaşayacağımızın. Son on beş yılda beraber öğrendiklerimizin hakkını vermeliyim; acı ve korkuyla savaşıarak yapmak istediklerimi ertelememeli ve bu yazıyı bitirmeliyim.

Önce sana teşekkür etmek istiyorum. Tevfik ile Kanada'ya gitmediğin; ilkokulda 'annenin saçları beyazlamış' diye benimle alay ettiklerinde, sana saçlarını sarıya boyatman için yalvarmama rağmen bunu yapmadığın; on yaşıma kadar hayatımın en güzel günleri olan 23 Nisan'ların birinde renkli televizyon aldığın; babaannemlerin bahçesinde tüm arkadaşlarımla ortasında altıma kaçırdığım için utandığımı söylediğimde, eve tellerden atlayarak arka yoldan döndüğümüz; eve sarhoş geldiğim bir gece yatağıma kusup, sabah sosis ve turşu parçacıkları içinde uyandığımda bana "ben seni böyle mi yetiştirdim" bakışıyla bakmadığın; yurt dışına her gidişinde bana duygulu kartlar gönderdiğin ve Galileo'm öldüğünde çok acelen olduğu halde yanımda kaldığın için.

Seninle yaşamayı öğrenmek hiç kolay olmadı. Parlaklığın çevrendekilerin gözlerini kamaştırırken, ben bir çok kere kör oldum. 'Mükemmelliyetçi' bir annenin kızı olmak, 'kanserli' bir annenin kızı olmaktan daha zordu benim için. Ama ikimiz de değiştik, kalkanlarımızı bırakarak yaşamayı tercih ettik. Tüm acıları birlikte yaşadık ve sonunda buraya geldik. Bulunduğumuz noktadan bakınca, istediğimiz her şeye sahip olduğumuzu görüyorum; duvarları bile renkli bir ev; bireylerden oluşan ailemiz; her zaman yanımda olan arkadaşlar ve tabii bir de benim canım sevgilim.

Bir zamanlar hep öleceğin düşüncesiyle yaşıyordum ama taş toprağı altın ülkemizde bu tehdit hep bizimle. İlerde ne olursa olsun, şimdiye kadar ki her şey çok güzeldi. Altay da evde yapacak bir şey olursa hemen yapacağını söyledi Patron.

İLKAY

97'ye Girdikten Birkaç Gün Sonra...

Londra'dan muhteşem anılarla döndüm. Aslında sağlık açısından haberler çok da iyi sayılmazdı. Hep “işlerin artık sarpa sardığı” haberini nerede ve kiminle birlikte öğreneceğimi merak ederdim. Hayat -her zamanki gibi- bana yine cömert davrandı; orada ve Onun yanında yaşadım bu olayı. Ona biraz haksızlık olduysa da, eminim ki kendisiyle paylaştıklarımın önemini anladı.

Bunları sadece giriş olsun diye yazdım, çünkü bu günceyi tutmaya karar verişimle çok sıkı bağlantısı var. Londra'daki doktorun da önerdiği gibi. Bugünlerde altı aylık (sanırım!) yeni bir kemoterapiye başlama kararı alındı. Doktorum, kanserin lenfatik sisteme yayıldığını söyledi. Durum pek parlak sayılmazdı. Kitleler o kadar yaygındı ki, ameliyat

olanağı yoktu. Radyoterapi şansım da tükendiği için, tek yol kalıyordu: Kemoterapi! Kemoterapiye nedense özel bir anti-patim var; ameliyatı bile ona tercih ederim, ama kaçış yok. Bu uzun süreyi nasıl geçireceğimi düşünürken, işte, yeni bir mucize daha oldu.

Mucizeye geçmeden önce, biraz Mehmet'ten söz etmek istiyorum: Mehmet, Amsterdam'daki Uluslararası Sosyal Tarih Enstitüsü'nde birlikte çalıştığımız arkadaş. Geçen yaz Amsterdam'da kaldığımda en güzel günlerimden ikisini onunla geçirmiştik. Birlikte uzun bisiklet gezileri yapmıştık. Geçen yıldan beri, İstanbul'a her gelişinde beni de arar ve görüşürüz. (Burada bir parantez açmak istiyorum. Bu son bir buçuk yıl, hayatımda en çok çiçek aldığım zaman oldu. Son gelişinde Mehmet muhteşem bir siklamen getirdi. Bunu kendisine de söyledim.) Daha önceki gelişinde bir motosiklet almaya karar vermişti. Bu kez de ehliyet derslerinden, motosikletin keyfinden uzun uzun konuştuk ve yazın geldiğinde birlikte Türkiye'yi gezmek için planlar yaptık. İşte artık hayatımın yeni heyecanı başlıyordu.

Bu gelişinde ehliyetini aldığını, motor siparişini verdiğini ve gidince onu (hem de bir Honda!..) alacağını söyledi. Bu yaz (Temmuz'da) motosikletiyle gelecekti ve buralarda gezecektik. İşte, bunları konuşurken, Mehmet birdenbire soruverdi: "Peki, Temmuz sonunda ben dönerken, benimle Amsterdam'a gelir misin; yani, motorla?"... Yanıt: "Nasıl yani?" "Nasıl olacak; ben gelirken güzergâhı çizerim. Dönüşte, Yunanistan, İtalya, istersen Güney Fransa'ya da geçip, oradan Amsterdam..."

Tabii ki, kalbim o an durdu ve yeniden çalıştı. Yanıt: "Bana bunu şimdi söylemeyecektin; artık uyku filan uyuyamam!"...

“Sanki ben uyuyabiliyor muyum?... Evimi bile değiştireceğim motor için... (Mehmet ikinci katta oturuyor; giriş katından bir daire kiralayıp motoru eve alacakmış...) ”

Ben hemen ayrıntılara girip, kask almaktan filan söz etmeye başladım. Mehmet, gelirken herşeyi getireceğini söyledi. Sonraki iki gece, hayal kurmaktan pek fazla uyuyamadım. Yemin ederim, hayalimdeki tüm ayrıntıları -o gün geldiğinde- mutlaka yaşayacağım...

şimdi artık, kemoterapiyi hızla bitirmek zorundayım. Bitmesi de yeterli değil; Temmuz gelmeden ayaklarımın üstünde durabilmeliyim. Bunu doktoruma da söyledim. O da, benim bu heyecanla bu işi mutlaka başaracağıma inanıyor. Düşündükçe tuhaf oluyorum; 45 yaşımdan sonra Avrupa’yı motorla dolaşacağım. Artık, değil kemoterapi, dünya üstüme gelse şu anda kılıma dokunamaz. Daha zamanım var, bunu hissediyorum...

Tabii, Mehmet henüz hayatımda yolaçtığı değişimi bilmiyor. Üzülmelerini istemediğim için son durumumu anlatmamıştım, ama bu günlerde yine gelecek ve bu kez anlatacağım. Çünkü artık üzülecek bir şey yok; sadece bana verdiği heyecan ve güzel duygular var. Teşekkürler...

Bu arada, Eftal’in de hakkını yememeliyim. “Fas’tan Portekiz’e, Oradan Eve” adlı günce kitabını ilk kez ondan duydum. Daha getirmedi, ama getirince hemen okuyacağım. Jülide de ‘günce tutmayı’ düşündüğümü duyar duymaz -okuduklarınızı yazdığım- bu defteri aldı. Arasındaki zarflara kuru çiçekler ve yol boyunca toplanan diğer ganimetler girecek. Ama böyle yazmaya devam edersem, daha yola çıkmadan defter bitebilir; bu yüzden -istemesem de- uzunca bir ara vermem gerekiyor.

27 Haziran 97...

Günceye başladığımdan bu yana tam altı ay geçmiş. Planlananların aşağı yukarı hepsi gerçekleşti ve kemoterapi bitti. Bitti ama beni de bitirdi. İlk üçünü idare edebildim ama, diğer yarısı epey ağır geçti. Salondaki kanepenin dili olsa da anlatsa. Beşinciden sonra kanepeye iyice yapıştım. Sonradan öğrendiğim gibi, ciğerlerim ödem yaptığından, artık solunum zorluğu da çekiyordum. çok açıkça görüldüğü gibi, motor gezisi suya düşüyordu. En kabadayı yolculuğum ancak W.C.'ye kadar olandı; o da, sanki Kadıköy'e bir koşu gidip gelmişim gibi nefes nefese kalarak... Altıncı kemoterapide kesin tavrımı koydum. Doktorcuğum Süheyla Serdengeçti'ye sitemlerimi bildirdim ve pazarlığımızın böyle olmadığını acı bir dille anlattım. Evet, yeni pazarlık(!)tan kârlı çıktım ve altı ay sonra kemoterapiye ara verildi; bu yazı onbeş günde bir yapılacak hormon iğneleriyle geçireceğim. Süheyla hanım yeniden başlamak için Ağustos'u düşünüyor ama ben onu Eylül'e atarım; çünkü bu kez farklı bir tür uy-

gulanacak. Vücudumun diğer kemoterapi ilaçlarını tanıdığını söylüyorlar; yani, bizim bedene bir oyun oynayacağız, bakalım yiyecek mi?

Eylül'ü seçmemin nedeni, Rıza'nın Ağustos sonunda geliyor olması. Eh, elimiz ayağımız tutarken bir de onu görelim; çünkü bu kez saç baş kalmayacak! Memeler yok, idare ediyoruz, bir de saçları dökersek biraz fazla olacak gibi...

Neyse, biz motor gezimize dönelim... Süheyla Hanım'a kemoterapiye başlamak için tek koşulumun Temmuz'da yapacağım motor gezisi olduğunu hatırlatınca, insafa geldiğini yazmıştım. Şimdi büyük bir çabayla düzelmeye çalışıyorum. Bu arada Mehmet, Haziran sonunda geleceğini ve hazır olmamı bildiren haberler yolluyor. Tam bir ikilem yaşıyorum; bir yanımda "herşeye rağmen çek git" diyor (bu fikre etrafımdaki doktorlar Süheyla, Mevhibe ve Müzeyyen de katılıyor), diğer yanımda "vazgeç, yolda adama dert olursun" diyor (bu tarafta tabii ki diğerlerinin yanı sıra -her zamanki gibi- mali sorunlar da var).

Ciğerlerim, sorunun bir başka tarafı. Müzeyyen sıvının bir kısmını boşalttı, önümüzdeki günlerde yine boşaltacak ve bu beni çok rahatlatıyor; ama motor üzerinde onca yolu bu ciğerlerle götürebilir miyim? İkinci sorun, göğsümde açılan yaralar. Durmadan akıyor ve kanıyorlar; yoldaşa göre (Prof. Dr. Olcay Alver) bunlar iyiye alâmetmiş... Yolda pansuman gibi şeyleri halledebilirim, ama motorun üzerinde onca yola acı ve kaşınmalarla dayanabilir miyim? Bütün bunların yanında bir de, yolda harcayacağım para ile dönüş uçak bilet ücretim var ki, o kadar para nasıl birikebilir, vallahi hiç düşünemiyorum. Yani, acaba yolculuk için aldığım bu defteri, -namusumla- son on dört yıllık anılarıma mı ayırsam diye ciddi ciddi düşünüyorum.

28 Haziran
Teşekkürler Faslı

Herşeyimi borçlu olduğum
LİBİDO'cuğuma
binlerce teşekkürler....

Ben, efendi gibi, bu güne kadar içimde biriktirdiklerimi yazmaya başlıyorum. Motor gezisi gerçekleşirse, o zaman da, bir başka defter almayı Jüli'ciğim büyük bir zevkle yapacaktır.

Bugüne kadar okuduğum kitaplar, genellikle teşekkürle baş-

lar. Eh; ben de, bir bildikleri vardır diye, bu kuralı bozmaya-
cağım. Tabii, ben asla bir yazar falan değilim; sadece, yaşa-
dıklarımı, bu kez bir de ‘yazmak’ istedim; hepsi bu kadar!

Hayatımda çok önemli yeri olan Akın’a teşekkürle başla-
mak istiyorum. Yazma fikrini bana ilk kez o verdi. Ama bu
fikri o kadar abarttı ki, bir iki yıl, kağıdı kalemi elime alma-
ya korktum. Yazmaya, ilk hangi cümleyle başlayacaktım!
Neyse, motor güncesi tutma fikri iyi bir başlangıç oldu.
Akın, yaşadıklarımı, bu yaşadıklarımın ulaştığım düşün-
celeri, ürettiğim mantığı ve oluşturduğum felsefeyi, kader-
daşlarımla, hatta diğer insanlarla da paylaşmam gereğini ne-
redeyse bir vatan-millet borcu haline getirdi ve her seferinde
bunu sanki beynime işledi. Hatta yazdıklarımın redaksiyo-
nunu da gönüllü olarak üstlendi. Hayatımın dört yılını seve-
rek kendisiyle paylaşmış ve ondan çok şey öğrenmiştim
(bu arada ben de kendisine pek çok hayat-bilgisi dersi ver-
dim). Teşekkürler canım...

Hayatıma çok kısa bir anlığına girmiş olmasına rağmen,
yükte hafif pahada ağır bir değer taşıyan Rıza’ya olan te-
şekkürlerimi paylaşmak isterim. ‘96 Kasımında onun daveti
üzerine Londra’ya gidip, evinde bir ay konuk oldum. Rıza,
benim ortaokuldaki en iyi arkadaşım olan Şenda’nın abisiy-
di. Geçmişte hiç de fazla bir muhabbetimiz olmamıştı. Otuz
yıl sonra, geldiği yaz tatilinde, tesadüfen, -ve en fazla üç sa-
at kadar- görüşmüştük. Aman tanrım, bu nasıl bir etkileşim-
se, o yılbaşı Şenda’ların yanısıra beni de Londra’ya davet
etti. Kalbim duracaktı; bu, o güne kadar aldığım en harika
teklifti neredeyse... Biletimi yollayacağını söylemesine rağ-
men, yine de -allah kahretsin- hiç param olmadığından, içim
kan ağlayarak bu teklifi -alacağım olsun demeyi unutmadan-

geri çevirmek zorunda kaldım. Neyse, yazın -Türkiye'ye gelmeden önce, Fenerbahçe Burnu'nda birlikte çay içmek için randevu(!) almıştı- görüştük. Kendimden bile sıkıldığım günlerdi. Buluşmaya gidip gitmeme konusunda çok düşündüm, zaten ikimizin de işleri vardı, birbirimize 'ancak bir saat' gibi bir süre için "peki" dedik... ve BEŞ saat aralıksız konuştuk. Tabii her zamanki gibi, konuşan ben'dim. Bu arada, hayatımı ağırlıklı olarak işgal eden kanser'ciğim de elbette gündemimizdeydi. Bana bir ara, bütün anlattıklarımı yazmam gerektiğini, damdan düşer gibi söyleyiverdi. Duygularını bu kadar açık, kolay ve rahat anlatan biriyle karşılaşmanın ne kadar zor olduğunu; hastalarına bile (kendisi psikiyatristtir) böyle yanıtlar vermeyi akıl edemediğini(!) anlattı. Hatta 'yazma tekniği' konusunda yol bile gösterdi; en kolayının teybe okumak olduğunu söyledi. (Kendisi biraz ukaladır da! Sanki teybe konuşmak daha kolaymış gibi...) Tabii, bu kadar abartma, bana biraz yük oldu. "Ben neymişim be abi!" duygusundan çok, "yahu ortada yazılacak ne var!" şaşkınlığına kapıldım. Kendisinin hayatındaki, önemi bu kadarla sınırlı değil; yazmayı sürdürebilirim, ilerde yine karşımıza çıkacaktır. Teşekkürler Rıza'cığim...

Birinci kemoterapimin (1983) programını hazırlayan, ikinci kemoterapimi ise (1994) bizzat yapan Prof. Dr. Bülent Berkarda'yı da anlatmalıyım. İkinci kemoterapiye başlarken, bunun birinciden biraz daha farklı -yani, orta şiddette- bir tedavi olacağını ve saçlarımın dökülebileceğini söylemişti. Ben "yok canım, olmaz öyle şey" dediğimde, "zaten çok saçım olduğunu, birazının dökülmesinin önemli olmadığını" gülerek anlattı. Neyse, biz tedaviye başladık... ve saçım dökülmedi! İlk günler, zavallı anneciğim de benimle geliyordu; ama ben tedavi bitiminde mutlaka bir yerlere gidiyordum

(buralar da genellikle meyhane ya da bar oluyordu). Sonraları terapilere kendi başıma gider-gelir oldum. Bir gün, tanıdıklardan biri, kemoterapi sırasında yapılması gereken bir diyetten söz etti. Ben ise “herşeyi yediğimi, hatta her gece rakımı içtiğimi ve sigaraya da devam ettiğimi” söyleyince çok şaşırdı (Güney, kulakların çınlasın!). Birkaç gün sonra kemoterapiye gittiğimde, bunları Bülent Bey’e de anlattım; muayenehaneden çıktıktan sonra sokaklarda sürttüğümü, hatta bir kemoterapiyi daha devirişimi mutlaka bir meyhane- de kutladığımı ve her türlü kötü alışkanlığımı sürdürdüğümü itiraf ettim. Bülent Bey, işaret parmağını başına götürdü ve “herşey burada oluyor” dedi. “Daha ilacı almadan kısıma- ya başlayan şu insanlar için, bunları mutlaka yaz...” Hatta, “kansere olmasalar da, diğer insanlar için yaz” diye ekledi. “Bu yaşadıkların sadece senin bilmenle kalmasın, diğer in- sanlar da bunları öğrensin”... O zaman, içimden “yok daha neler!” diye geçirmiştim, ama kıyısından köşesinden yaz- maya başlamamda sizin de payınız olduğunu şimdi bir gü- lümsemeyle hatırlıyorum, Bülent Bey... Teşekkürler...

Bu arada, Çapa Farmakoloji’ye Profesör olarak yetiştirdiği- miz Lütfiye Eroğlu’nu da atlayamam. LİBİDO’nun gücünü zaten bilirim ama, o her seferinde “kızım, seni hayatta tutan libido’n” der durur ve “kızım bunları yazmalısın” diye de eklemeyi unutmaz. O da benim gibi, bir-buçuk met- re’liklerdendir (küçük her zaman güzeldir, Lütfiye!). Haya- tıma katkılarından dolayı teşekkürler (gözlerin mutlaka su- lanmıştır, sulugöz kız!).

Bu son kemoterapide (1997) farklı bir yol izledim. Her ke- moterapi arasına, daha yararlı olacağına inandığım bir gezi- terapi koydum Çocukluğumun ve ilk gençliğimin geçtiği

Tarsus'a otuz yıl sonra yaptığım geziyi asla unutamam (Bilal'ciğim, bana böyle birşeyi yaşattığın için seni çok çok öperim). Bu, üçüncü kür'dü. Dördüncü'den sonra Berlin ve iki günlük Strassburg dahil onbeş günlük bir gezi-terapi daha gerçekleşti (Sema'cığim bu gezideki katkılarını ve konukseverliğini hiç unutamam). Sema'yı daha önceden tanıyordum, ancak Atiye'yi ilk kez görüyordum. Özel sorunları olmasına rağmen yine bizi (Jülide'yle birlikte gitmiştik) çok hoş yerlere götürdü. (Bu arada Doğu Berlin'in bir masal kenti olduğunu söylemeliyim...) Bir gün bana "Makbel, sen niye yazmıyorsun? Ne kadar doğalsın, konuşmaların da öyle. Bence mutlaka yazmalısın!" demişti. O gün, "acaba neler yazmamı bekliyorsun" diye sormayı akıl edemedim. Kansere yaşamaya başladığım ve benim de yazmayı düşündüğüm son ondört yılı mı kastediyordu, yoksa herhangi başka bir şeyleri mi, hâlâ bilmiyorum. Ama beklediği konu ne olursa olsun, yazma eylemime (!) bir adım daha yaklaştırdığı için; Atiye'ciğim sana da teşekkürler...

Daha işin başında ne kadar çok doktor adı geçtiğinin herhalde herkes farkındadır. Bunlar ne ki! İlerleyen sayfalarda hepsini tek tek kamuoyu önünde(!) açıklayacağım. Ben onlardan bıktıkça, her an hayatıma bir yenisi katıldı. Birine gitmezsem o alınır, ötekinden kaytarsam bu küser, kızar... Bu arada "sen neler hissediyorsun?" diye soran olmaz. Onlara hep söyledim, hepsini tek tek ve çok seviyorum. Keşke başka koşullarda tanışsaydık. Benim gibi radikal ve canı tez bir insan için, bitmek bilmeyen bu tedaviler ne kadar bıktırıcıysa, bunu uygulayan doktorlardan sıkılıp kaçmam da aslında o kadar doğal.

Bu duygumu anlamayan, ya da kaçamaklarıma görevi gere-

ği(!) göz yummak istemeyen bir doktorum da, Süleyman Altın'dır. Süleyman bey, Okmeydanı SSK Hastanesi Onkoloji Bölümü Şef Yardımcısı'dır (ne kadar uzun bir tanıtım, umarım doğru yazmışımdır). Kendisinin hayatıma girme yılı 1985'dir. O günden bu yana çok hoş bir ilişkimiz oldu. Gerçekten çok iyi bir insan (doktorum olduğu için söylemiyorum) ve bana çok yardımcı oldu. İlk radyoterapimi kendisi yaptı (ölçümlemlerimi ise lisedeki fizik öğretmenim Erol bey). Ama her ara verişimde, dosyama kırmızı kalemle (hem de bastıra bastıra) “şu kadar zaman kontrolden kaçmıştır” diye yazarak, dosyamı domates tarlasına çevirdi (neyse ki dosyam o karışık arşivde kayboldu, şimdi kar gibi beyaz bir yeni dosya açtılar; içine konabilecek herşeyim kaybolduğundan, tümüyle bembeyaz, oh ya!).

Süleyman Altın'ı da böylece tanıttıktan sonra, esas konuya gelelim: Son kemoterapim sırasında kontrol için Okmeydanı'na uğramıştım. Bu arada, ellerine düşen ilginç vakaları kaydettikleri defteri açmış, bir hastasının fotoğrafını koyup adını yazıyordu ki, birden, fotoğrafı bana da gösterdi. Adamcağızın yüzü birbirine eklenmiş yaralarla deforme haldeydi; acı ve sıkıntısını ifade edebileceği hatları bile yok olmuştu. “Cilt, değil mi?” diye sordum. “Evet,” dedi. “Bazı insanlar yaşamının karşılığını farklı biçimde ödüyorlar. Ama bunun bir haksızlık olup olmadığı konusunda emin değilim” diye, ayaküstü birşeyler söyledim. Canım Altın'cığım, odanın kapısını kapattırdı, yanındaki -adını bilmediğim- doktorla, önce göğsümdeki yaralara bakıp, biraz yüzünü buruşturarak, hâlâ anlayamadığım dilden birşeyler konuştular. Sonra, “fotoğrafımı çekip çekemeyeceğini” sordu (sanırım ilginç vakalar defterine katılma şerefine nail oluyordum) ve ekledi, “Elbette, yüzünü çekmeyeceğiz” (sa-

nırım mesleki ahlak kuralı!). “Tabii, istediğin kadar çekebilirsin. Ama, yüzüm göğsümden daha mı çirkin ki kare dışındakalacak?” diyerek, onu biraz güldürdüm (Bunları yazmaya başladığımda bu çekim henüz gerçekleşmedi; ama, Prof. Dr. Kemal Alemdaroğlu ve Prof. Dr. İbrahim Yıldırım’ın arşivlerine çoktan girmiş bulunuyorum). Altın, birdenbire, kafasında gizlediği konuya giriverdi: “Yaşadıklarımı yazmak ve anlatmak...”

Burada, geçtiğimiz günlerdeki bir olaya -birazdan anlatacaklarımınla bağlantısından dolayı- kısaca değinmem gerekiyor: Yüzyirmi gibi kilolardan yirmidokuz kiloya düşüp de hayatla ölüm arasında çırpınan bir kadıncağızın traji-komik öyküsünü, doktorlarla birlikte çıktığı TV kanallarında, hemen herkes izledi ve konuştu oldu. Benim doktorum da bu olaydan nasibini alıp etkilenmiş olmalı ki, konuşmasına bu kadıncağızla başladı.

“Makbel, çevremizde olanları görüyorsun. Hele şu, son günlerde TV’de izlediğimiz kadıncağız... şu kalitesiz politikacılar! Herkes anlamsız bir hırs içinde. Sahip oldukları sağlığın ve diğer nimetlerin farkında değiller. Ne boş şeyler için hem kendilerini, hem de çevrelerini yok ediyorlar. Sen kültürlü(!) bir kadınsın ve bazı görevlerin var. Lütfen; yaşadıklarını ve düşüncelerini insanlara anlatmalısın. Senin ilişkilerin vardır, mutlaka Ali Kırca’nın programına çık, anlat; ve ne olur, üşenme, yaz bunları, insanların ihtiyaçları var!”... “Bir, televizyona çıkmadığım kalmıştı; beni tefe koydurmak mı istiyorsun?” diye karşı çıktım.

Aslında bütün bu karşı çıkışlarım, yaşadıklarımın benim için fazla önemsenecek bir yanı olmayışındandı. Tamam, pişmiş tavuğun başına gelmeyecek herşeyi aşağı yukarı

yaşamıştım; ama bir kez başına sıradışı bir şey geldi mi, onun kendi mantığı içindeki sonuçlarını ya da yan olaylarını da yaşamak çok doğal. Şimdi ben oturup da ne yazayım? Şunu itiraf etmeliyim ki, kendi kanserimi kendi tarzımda yaşamayı, bir yakınımın kanserini izlemeye her zaman tercih etmişimdir. Biliyorum, adı AIDS'le birlikte anılan korkunç bir bilinmezlik bu. O'nun dışında kalıp o kadar korkmaktansa, içinde olup tanışmış olmaktan her zaman kârlı çıktım. Kanserli biri olarak hep ailemden ve dostlarımdan daha şanslı oldum. Onlar herşeyi kendi başlarına yaşadılar, sormak istediklerini asla soramadılar, çektiğimi sandıkları acıları, sıkıntıları, öfkeleri hep hayal güçlerini kullanarak ölçtüler, gerçek duygularını belli etmemeyi bir görev saydılar, bana -istemesem de- durmadan güzel şeyler sunmayı iş edindiler ve yalnız kaldıklarında tek başlarına üzüldüler, acı çektiler, anlayamadıkları duygularımın üzerine kafa patlatıldılar... Oysa ben her zaman, 1-0 öndeydim.

Duygularımı açıkça ifade ediyordum (kişiliğim zaten buna çok yatkındır), ağrıyan yerimi biliyordum ve rahatça elimi üzerine bastırabiliyordum, bazı belli anlar dışında varlığını bile unutabiliyordum, sıkıldığım, öfkelendiğim ve acı çektiğim zaman rahatça herkesin yanında ağlayabiliyordum (zaten sulu gözlü biriyimdir); çünkü ağlamanın -gülmek gibi- 'duyguların şekil alması' olduğuna inananlardayım. Acı da, sevinç gibi bir duygu ve bence dışarı vurulmasında hiçbir sakınca yok; çünkü hayat bütün bu duygulardan oluşuyor. Birini yaşadığında hiç şikayet etmeyip; diğeriyle tanıştığında, hayatın sana haksızlık ettiğini düşünerek, bu cezanın neden sana verildiğini çözmeye çalışarak, hayatın ta kendisi olan bir durumdan dolayı, kendimize ve çevremize bu hayatı zehir etmekte insanoğlu'nun üzerine yok... Bu hastalığı, ya-

şarken bana yapılan bir “lütuf” olarak görmemi, beni tanımayan bazı insanlar bir abartma olarak yorumlayabilirler. Oysa, gerçekten düşünmediğim ve yaşamadığım şeyleri anlatmamın bana ne yararı olabilir ki?

“İnsan, bir şeyi ancak karşıtıyla anlayabilir.” Herkesin her yerde okuduğu bir laf bu... Ancak, pek çok şey gibi bunu da anlayabilmek, ancak yaşayıp deneyimleyerek ve yaşadıklarından ders çıkararak mümkün oluyor. Hayat herkese böyle sıkıntılar yaşıyor ve ben bunlardan ders çıkarabilen mutlu azınlık arasındayım. Bu şansı da on dört yıl önce kanserle tanıştığımda yakaladım. Sevinçlerin, mutlulukların, sağlıklı zamanların hakkını, yaşadığımız acılar olmasaydı nasıl layıkıyla verebilecektik ki?

Bunun yanı sıra, acı çekmenin, hasta olmanın, dünyanın sonu olmadığını da görüyoruz. Acı çekmek, bazı fiziksel zorluklar bir yana bırakılırsa, insanın çok daha duyarlı olduğu, hayatı, gerçekleri, çok daha rahat ve çabuk algılayabildiği ender anlardandır. Her şey gibi, acılar da sonsuz değil ki! Onların da bir varolma süresi var; bittikten sonra diğer insanlarla aynı koşulları paylaşıyorsunuz, ama bir farkla; ‘Mükemmel ve yaşarken herkese nasip olmayan bir tecrübe’yle dönüyorsunuz onların arasına. İşte, bence, kaçırılması haksızlık olacak büyük fırsat bu!

Süleyman Altın’ın yanından ayrıldıktan sonra aklıma o güne kadar hiç düşünmediğim bir şey geldi: Doktorlar ya da tıp. “kanseri” ne kadar tanıyor? Daha doğrusu, hangi açıdan tanıyor; ve bu bilgi “kanseri” her yönüyle tanımadaki, onu tedavi etmede yeterli mi?

Çok bilmişlik yapmayayım ama, kanser tedavisinde varılan

nokta, hâlâ onu tanımada ciddi bir bilgi eksikliği olduğunu gösteriyor. Eh, zaten bildiğimiz modern tıbbın bile kaç yıllık geçmişi var ki! Tabii, mikroskop altında hücre yapısını incelediler ve bazı tedavi yöntemleri buldular (hâlâ ya kesiyorlar, ya ışın veriyorlar ya da ilaçlıyorlar). Bunları asla küçümseme ifadesi olarak kullanmıyorum, bilime olan inancım tabii ki tamdır. Hekimler, meslekleri gereği fazla zamanları olmadığı için, genellikle işin biçimsel yanıyla ilgilenmektedirler. Ancak benim gibi, konuşmayı biraz fazla seven ve insan ilişkilerinde pek sınır tanımayan hastalar, doktorlarıyla yakın ilişkiler kurabiliyor. Bunun hastalardan çok, doktorlar için yararlı olduğuna inanıyorum. Sonuçta yine faydası dönüp dolaşıp hastaların hanesine yazılsa bile...

Her şeyin bir ruhu, bir özü olduğu gibi, hastalıkların ve kanserin (onun başı kel mi!) de, kendine göre bir ruhu var. Çoğu, hayatında hiç bıçak altına yatmamış olan doktorlar (ne yapsınlar yani, bizi daha iyi anlamak için her yıl bir organlarını mı aldırırsınlar?), hastanın neler çektiğini asla tam olarak anlayamazlar. Bu arada, kanseri her an yaşayan, onu kendine göre orasından burasından tanımaya çalışan, giderek onunla gerçekten tanışan, onun nasıl birşey olduğunu anlayan, onunla ortak bir yaşam kurabilen, hayatını onunla birlikte yeniden biçimlendirebilen, yaşarken ölüm çizgisine gidip oradan yeniden hayata dönen “seçilmiş kişiler” olarak, bundan, her insanın yaşarken duyamayacağı duyguları, kararları ve yorumları çıkarabilen bizler, böylece kanserin ruhuna girmiş, özüyle tanışmış oluyoruz.

“Kanserden korkma, geç kalmaktan kork!” deyip tedavide çabuk davranarak tıbbın imkanlarından yararlanmanın yanı sıra, bence, onunla birlikte yaşayarak “işin aslını” öğrenen

bizlerle de işbirliği yapılması gerekiyor. Doktorlar bu konuda araştırmalar yapıyor, kitaplar yazıyor, dünyanın her yanında biraraya gelerek konferanslar veriyorlar. Eee... bu arada bizler ne yapıyoruz? Çoğumuz, herşeyi tek başımıza yaşıyoruz; hadi bilemedin, çevremizdeki üç-beş kişiye aktarıyoruz. “İşin aslını” yaşayan bizlere düşen pay bu kadar mı? Bu, kendimize, doktorlara ve kansere karşı haksızlık değil mi? Belki bizler de, çok farklı, çok özel, çok değerli olan bu bilgileri birbirimize ve başkalarına aktarmalıyız... Belki ancak böyle yol alınabilir...

İşte; Okmeydanı SSK Hastanesi’nden bu duygu ve düşüncelerle ayrıldım. Bende uyandırdığın duygular ve bana yaptığın iyilikler için sana çok teşekkür ediyorum, Süleyman Altın...

Sıra geldi Tifo’ya... Kendisi iki kez (kısa da olsa) hayatıma girme onurunu bana veren ve aynı şekilde tarafımdan onurlandırılan Tevfik Bilgin’dir. Onu herkes, bilinen biçimde Tefo olarak çağırırsa da, mikrop olduğunu (ama tatlısından) sezip, kendisine “Tifo” adını takan ilk ve tek kişiyim. Tanışıklığımız yirmi yıl öncesine dayanır.

Kendisiyle yirmi yıl sonra yeniden buluşmam ve birlikte olmam, tamamen onun hain planları sonunda olmuştur (asla ve asla hiç pişman değil, hatta çok sevinçliyim). Kısa süreci belli olan ilişkinin süresi beni gerçekten ilgilendirmediği için, sadece tadını çıkarıyor ve Tifo’yu izliyordum.

Bu arada, son ondört yıl içinde birşey daha öğrenmiştim. “Sadece bugün var. Asla yarın yok; çünkü yarın olduğunda artık o yine bugündür”. Böyle şeyleri herkes, her yerde okuyabilir. “An’ı yaşamak” olarak herkesin konuşmasının ara-

sına sıkıştırılan bu felsefe klişesinin ruhunu kavrayabilen ve yaşarken de anladığını gösterebilen, -yine- mutlu azınlık-tanım. Bu düşünceyi anlamanın insana daha çok sorumluluk yüklediği; kendini ve başkalarını daha çok sevmeyi öğrettiği; sevmenin bir dostluk olduğu, bu dostluğu sürdürmenin türlü biçimleri olabileceği, bu nedenle ne bana sahip çıkılmasının, ne de sevdiğim insana sahip olmanın hiçbir şeyi uzatmayacağı; öğrenmek-tanımak-yaşamak için herkese tanıdığımız fırsatları sevdiğimize de seve seve tanımak gerektiği gibi gerçekler, ışık gibi parlıyor insanın kafasında.

Hayatını, sevdiklerini, bir anda, durup dururken, mantıklı hiç bir neden yokken kaybetme noktasına gelip, onları yeni anlamlarıyla yeniden kazandığında, artık “kaybetme”nin anlamı, diğer insanlardan farklı yaşıyor. Hayat, dışardan bakıldığında çok kısa olsa da, yaşarken gerçekten çok uzun. Bu uzun çizgi üzerinde karşımıza, -aklımıza bile gelmeyecek- olaylar, acılar, şanslar, imkânlar, kişiler çıkıyor. Bence hayatı güzel yapan da, bu sürprizler. Önemli olan, hayatı bütün bunların oluşturduğunu bilmek. Bunlar arasında iyiler-kötüler yok. Hepsi hayat! Bunların hiç biri, tek başına asla hayatı oluşturamaz. Sevgilerimiz, sevgililerimiz de öyle. Hayatı tamamlama yolunda yürürken bazıları bize katılır, ama herkes aynı yolu hep aynı kişilerle yürüseydi neler olurdu? Aman allahım, düşünmek bile kâbus! Değişik insanlar tanıyamazdık, yeni şeyler öğrenemezdik (çünkü insan yeni şeyleri, yeni insanlarla yeni deneyimler yaşayarak öğreniyor). Bu nedenle, asla “kayıp” yok! Yaşananlar her zaman seninle kalıyor; ama artık farklı yerlerde ve farklı kişilerle... İşte “an’ı yaşama”nın keyfine ve anlamına böylece varılıyor.

Ben ‘akrep burcu’ kadınıyım. Hırs, benim kişiliğimde doğuştan vardı. Üniversiteye kadar okul hayatımda bu özelliğim hep ön plandaydı. Hep popüler ve başarılı bir öğrenci olmuşumdur (kardeşim Mukbil, okuyamamasını hep benim başarılarımın(!) anne ve babam tarafından başına kakılmasına bağlar). Bir keresinde (sanırım Orta l'deydim) derslerim çok iyi olduğundan, yine doğuştan beraberimde getirdiğim ukalalığım depreşti. Beden dersinde çok başarılı olma rağmen, hocaya, boyuma bakmadan bir ukalalık patlatıverdim. O da, bugüne kadar unutamadığım karşı tokatı(!) patlattı ve karneme zayıf verdi. Hep benim altımda teşekkür geçən arkadaş (Gül, belki sen bile bunu unutmuşsundur), o dönem takdir aldı. Adana’da yatılı okuyordum, servisle eve (Tarsus’a) geldiğimde, ağlamaktan perişan olduğumu gören annem pencereden düşecekti. İlkokuldan beri birlikte okuduğum arkadaşım (Nur’cuğum, hatırlıyor musun?) - nedense benden fazla hıçkırarak- anneme durumu anlattı. Annemin tepkisini hatırlamıyorum (ama ben olsam kızımın burnunu ısıırırdım). Onbeş günlük şubat tatilinde kendimi eve hapsederek kendi cezamı kendim verdim; bu arada ikinci yarıya da bileniyordum.

İnsanın doğuştan getirdiği özellikleri öyle birdenbire değiştirivermesinin kolay olmadığını, hatta bazı durumlarda imkansız olduğunu hepimiz biliriz. İşte kendisini bir “lütuf” olarak nitelediğim “kanser”ciğimin, hayatımdaki -hiç abartmadığımı gördüğünüz- rolü de böylece başlıyor. Anlamsız hırslardan, insanı yiyen tutkulardan, aslında gerçek hayatta asla yeri olmayan her türlü sahiplenmelerden kaçmak, sinekten yağ çıkarırcasına her anın tadını çıkarmak, isim ve kavram olarak bildiğimiz her şeyin hayatın kendisi olduğunu ve bizim de başımıza gelmesinin hiç de kötü bir kader olmadı-

ğını anlamak kolay sanılsa da, uygularken o kadar başarılı olamıyoruz. “Mükemmel insan oldum” demek için aptal olmam gerekiyor; ama en azından bunları hayatımda uygulayabilir hale geliyorum ve bundan müthiş bir zevk alıyorum.

Tifo’yla ilişkimin başlama döneminin seçilip, tarafıma adeta “tepsi içinde” sunulmasının bir raslantı olduğuna hiç kimse beni inandıramaz. Hayatın bana gösterdiği cömertliklere bir güzel örnek daha!

Yirmi yıl önce başlamış ve günün koşulları nedeniyle yaşamamış yarım bir ilişkiydi. Onu, vardığım bu noktada yeniden tanımak, yaşadığımız farklı hayatlar sonucu geldiğimiz noktada, birlikte nasıl yaşayabileceğimizi görmek, eğlenceliydi. Birbirimize duyduklarımız pek fazla kimseyi ilgilendirmedüğinden, uzun uzun yazacak değilim; ama, bir sevgilim vardı ve üstelik ona terliklerimle gidebiliyordum (meğerse evi hemen arka sokakta değil miymiş!).

Bu arada “kitle”lerimin yine azma dönemiymiş. Beni tam onbir kez başarıyla, bıkip usanmadan kesen cerrahım Kemal Alemdaroğlu, meme üzerine düzenlediği asistan seminerine (inşallah doğru yazmışımdır) katılıp katılamayacağımı sordu. Vallahi, çocukluğumdan beri tek arzum sahneye çıkmaktı (sesimiz karga gibi olsa da, n’apalım, biz de farklı yeteneklerimizi sergilerdik), ama kırkbeş yaşından sonra ancak Cerrahpaşa Tıp Fakültesinde sahne alabiliyordum ve mütevazı olmayı öğrenmeliydim!

Tifo’yla ikinci karşılaşmam olacaktı, yani aynı akşam, beni evden alacaktı. Doktor’cuğumun çağırdığı saatte, çağırdığı yerde hazır olduğumda, kendisini İbrahim Yıldırım’la benim dialarımı seyrederken yakalamıştım. Diaların bana ait oldu-

ğunu -yüzüm görüldüğü için- anlamıştım. Bunlar, kısa metraj konulu film gibiydi (bizim de herhalde kendimize göre bir konumuz var); çünkü ondört yıldır çeşitli aralıklarla fotoğrafımı çekmekteler. Kemal Bey, beni görünce hemen “neden yüzümün açık olduğunu” anlatmaya başladı. Bu tabloyla, hastanın böyle bir gelişim gösterebileceğine inanmamışlar, yani aynı insan olabileceğime... Hatta beni bir süredir tanıyan İbrahim bey bile ihtimal vermeyince, Kemal Bey de yüzümü açmak zorunda kalmış.

Bir de, hastalığımın cinsiyle ilgili biraz bilgi vermeliyim. Göğsümü açıp yaralarımı ve kitlelerimin durumunu gören ve hayat hikayemi dinleyen herkesin (yani, tıp camiasının) ilk sözü hep, “çok ilginç” olmuştur. Ben bir süre bu sıfatı kendime yakıştırdığım için (yine ukalâlığımdan) doğalmış gibi dinledim durdum. Bir gün Alemdaroğlu’na “Neden, sen dahil herkes bizim pıtırıcıları ilginç buluyorsunuz?” diye sordum. Bana açıkça cevap verdi: “Biraz gayret etsek, seni Guinness Rekorlar Kitabı’na sokabiliriz. Bu, çok ender görülen bir vaka. Genelde bu hastalık metastaz (ben buna hep “metaksa” demeyi tercih etmişimdir) yapar ve başka organlara sıçrar. Sende ise hep deri-altı ile sınırlı kalıyor; hiçbir organa, kemiğe falan sıçramıyor ve başkalarında kısa sürede dışarıya açılırken, seninkiler altta kalıyor. Kısacası, böyle bir tabloyla hastanın uzun süre işi götürmesi genellikle mümkün olmaz; sen ise herşeye rağmen sağ ve sağlıklısın.” dedi.

İşte, kendisini sevmemin nedenlerinden biri de, aramızdaki anlaşmaya her zaman bağlı kalmış olmasıdır: “Birbirimize hep açık olacağız.” Hastalığım süresince ilk kez, ‘biopsi’ adı altında Kanser Vakfı’nda doğrandığımın ertesinde, aile-

cek cümbür cemaat sonuç almaya gidişim hariç (sanırım acemiliktendi), doktorlarımla konuşmaya hep yalnız başıma gitmişimdir. Sonraları bunu daha da ileri götürüp, lokal operasyonlarımı artık kimselere söylemez olmuş, dönüşte de, bir taksiye atlayıp, alınan tüm kitlelerimi inceleyen patoloğum Prof. Dr. Nafi Oruç'a uğrayıp, oradan da eve döner olmuştum-. Böylece, herşeyi önce tam olarak öğrenir, kimin ne kadarını bilmesini istersem o kadarını anlatırdım.

Doktorların bekleme odalarında ve hastane kapılarında, hastaların yanındaki o küçük “akraba” ordusunu hep görürüz; ve olsa olsa, ‘kalabalık yapıyorlar’ diye kızarız; ama o hastalardan biri olarak şunu açıkça söylüyorum ki, bu işe yaramayan ordunun hastaya verdiği zararı da pek başkası veremez. Zaten şaşkınlık ve acı yaşayan o insancıkları daha da aptallaştırmaktan başka hiçbir işe yaramazlar. Bu hastalık (ya da başka hastalıklar) karşısında güçlü, kararlı, bilgili olması gereken asıl kişi, -yani hastanın kendisi- bu niteliklerden ısrarla soyutlanıp koparılarak aptallaştırılır, zavallı bir yaratık haline getirilir. Onun dışında herkes her şeyi bilir, arkasından konuşur ve hayatıyla ilgili kararları hiç utanmadan (bu arada nasıl da kutsal bir görev yaptıklarını düşünerek) alıverir ve uygulayıverirler. “Birazcık ciğerlerini üşüttüğüne” inandırılan bir hastanın, “aslında şu sırt ağrılarını biraz azalsa hiç bir şeyi kalmayacağını” söyleyerek, kanseri tanıma ve onunla birlikte yaşamayı öğrenme şansı olabilir mi? Böyle hastaları her gördüğüm yerde, bu haksızlığa hem çok üzülmüş, hem de çok öfkelenmişimdir. Sakın bana “bazen böyle davranmak gerekebilir, herkes her şeyi kaldıramaz” demeyin! Başına gelen şeyi taşımak durumundasın. Herkesin sınırı farklı olabilir; ama hayatındaki bu yeni gerçeği, kaldırabileceği ölçüde taşıma ve deneyimleme hakkı

vardır. İnsanın bu özdeneyimi yaşamasını engellemek, hak ihlalidir. “Güçsüzdür, kaldıramaz” denilen insanın bu tecrübe-
beden neler öğreneceğini ve ne kazanımlar sağlayabileceğini
kim önceden kestirebilir? Başkalarının verdiği kararlar baş-
kalarınındır; belki de hastanın kendisi bunları öğrense, çok
gülecek, ya da çok kızacaktır. Her ne olursa olsun, en doğru
karar ‘kendisine ait olan’dır, kendi kararıdır!

Bu düşüncelerimin hayatımı nasıl kolaylaştırdığını, yeri
geldiğinde kendi deneyimlerimle anlatacağım...

Neyse; ben Cerrahpaşa’daki sahneme dönmek istiyorum.
Toplantı saatine daha zaman vardı ve Kemal Bey beni odası-
na götürdü, sekreterine çay-kahve ihtiyacımı karşılamasını
söyledi. Ben de kahve-sigarayla zamanımı doldurdum. Bir
süre sonra bir asistan gelip beni salona davet etti. Vallahi,
kapıdan girdiğimde şaşırmadığımı söylesem, yalan olur.
Sandalyeler dolmuş, bir sürü asistan da ayakta. “Aaa, bu ka-
dar ilgi de fazla” diyerek kapıdan girdiğimde, duyanlar gül-
meye başladı. Odanın sonunda bir platform üzerinde bir kür-
sü, kürsüde Prof. Alemdaroğlu, bir masa ile sandalye; -tabii,
orada ben oturacağım-, ve anlatacaklarım herkes tarafından
duyulsun diye, masada bir de mikrofon...

Tabii, benden önce, herkes hayat hikâyemi dinlemiş, zavallı
memelerime ondört yıl içinde uygulanan katliamı kareler ha-
linde izlemişti. Ben, “hoş geldin-beş gittin”lerden sonra,
masama oturdum; Prof’cuğum da bana övgüler yağdırmaya
başladı:

“Üzerinde konuştuğumuz, dialarını izlediğimiz hastam
Makbel hanımla tanışmanızı isterim. Birazdan kendisi soru-
larımıza cevap verecek, ama ben önce şunu size söylemek

istiyorum: Biz kendisi için elimizden geleni yaptık, ama inan ki işin çoğunu kendisi başarmıştır. Bu yüzden kendisini tanımanızı istedim”...

Ah, işte elim ayağım dolanıyor. Tamam, bunlar hoş şeyler de, ben şimdi bu adamlara (erkekler çoğunlukta) ne anlatacağım? Ön sıralar protokole ayrılmıştı: Büyük hocalar ciddi yüzlerle yerlerini almışlardı. Hiyerarşi tüm katılığıyla bizim salona da hakimdi. Prof’ların arkasında doçentler, en arka sandalyelerde -çoğu da ayakta- asistanlar. Neyse, sorulara göre, ilk kez ne zaman göğsümdeki kitleyi fark ettiğimle, kaç ameliyat geçirdiğimle, kemoterapi ve radyoterapi yıllarımla ilgili cevaplar veriyordum. Bu arada yaptığım espriler odadaki “akademik havayı” biraz bozmuş, ön sıralar ciddiyetini korurken arka sıralardaki gülümsemeler sese dönüşmeye başlamıştı bile. Doktorcuğum da kürsüden mütebessim bir şekilde etrafı izliyordu. Sonra günün en önemli anı geldi: Soyunacaktım! Kemal bey, kendilerine kanserli bölgemi gösterip gösteremeyeceğimi (böyle birşey isteyebileceğini daha önceden biliyordum) kibarca sordu. Ben oturduğum yerden kalkıp ön konuşmamı yaptım:

“İlk kez milli oluyorum. Arkam dönük soyunup birdenbire dönmeli miyim, yoksa bu işi gözlerinizin içine bakarak mı yapmalıyım, bilemiyorum. Ayrıca mevsim gereği biraz, lahana gibi kat kat giyinmiş bulunuyorum; anlayacağınız, herşey aleyhimde” diyerek, bir yandan da soyunuyordum ki, artık gülüşmeler doçent saflarına da yayılmıştı. Soyunmasına soyunuyordum da, ortada meme filan yoktu. Hayatımda yaptığım ilk striptizin böyle bir fiyaskoyla sonuçlanmasının suçunu doktorlarıma yüklemeye kararlıydım. Eskiden de bir Jane Mansfield değildim, ama kendimize göre bizim de me-

melerimiz vardı. “Birazdan göreceğiniz ucubelerin benimle bir ilgisi yoktur. Onların mimarı Prof. Dr. Kemal Alemdaroğlu ile Prof. Dr. İbrahim Yıldırım’dır” diye, ikisini de parmağımla işaret edip, yeniden seyircilerime döndüğümde, beynimde bir şimşek çaktı ve İbrahim Bey’in oturduğu yöne hızla yeniden döndüm. “Aaa, Olcay da buradaymış!” dediğimde, salonda artık kahkahaya geçildi (tam, org başına oturmuş piyanist-şantözlere benzemiştim: “Aaa, Olcay beyler de gelmişler”...) Zavallı Olcay’cığım (kendisi de Prof. olduğu için ön saflardaydı) başına gelecekleri sezdiğinden, sandalyesinde görülmemek için kaykılmıştı. Şimdi artık, kıpkırmızı yüzüyle neredeyse sandalyenin altına girecekti (Yoldaş, hatırlıyorsun, değil mi?).

Soyunma eylemim çok başarılı olmasa da, sona erdi. Öndekiler gözlüklerini düzelterek, arkadakiler de boyunlarını uzatarak ya da ayağa kalkarak, daha iyi görmeye çalışıyorlardı ki, doktorcuğum bu kadarla yetinmeyeceğini hemen belli etti: “Hocam, lütfen yakından bakın” diye, ön sıralardaki bir beyi ve bir hanımı sahneye yanıma çıkardı. Onlar da bu ısrar üzerine beni elle muayene edip, o sihirli sözcüğü tekrarladılar: “çok ilginç!”...

Tabii ki bütün bunlar benim için bir oyun, bir eğlenceydi, çünkü ben birkaç saat sonra Tifo’yla buluşacaktım. Oradaki-lerin bende gördüğü manzarayı size çizmem gerekiyor, hem de arka planıyla. Saçlar uzun, kıvrır-kıvrır kabarık, makyaj - kendi tarzımda- tam yerinde, altımda uçuşan rengarenk Hint eteğim... Yüzüm ve bedenim, yeni başlamış ilişkimden dolayı, değil parlamak, mutlaka etrafa her noktasından ışıklar ve alevler saçıyordu. Bu arada, bana yapılması planlanan işlemler şöyleydi: aşağı yukarı kaburgalarımın başladığı yer-

den boynuma kadar bütün göğüs bölgem kemiğe kadar kazılıp çıkarılacak, karın bölgemden yukardaki kaslar çekilecek ve bacaklarımdan alınacak deriyle kapatılacaktı. (Artık kitleler sırtım ve boynum gibi, her yerime ve lenflerime yayıldıkları için, bu katliam gibi ameliyat hiç yapılmadı). Durum böyleyken, şık-şıkıdım giyinmiş, salona girdiğinden beri espriler yapan, başından geçenlerle insanları güldüren, yüzü gözü ışıltılar saçan (tabii, onlar nedenini bilmiyordu) bu kadın, ya kaçığın tekiydi, ya da hastalık başına vurmuştu. Kim bilir neler düşünüyorlardı, ama kimin umurunda? Oraya çıkarken “Ben deli değilim” dememiştim ki!

“Teşekkür”ler arasında salondan çıkarken, sıralardan yükselen “geçmiş olsun” dileklerine, “daha bir şey geçmedi, bakalım neler olacak?” diye cevaplar vererek, aralarından ayrıldım. Arkamdan konuşulanları da -sonradan- hiç sormadım.

Hayatımdaki önemin sadece bu olay değilse bile, böyle bir ana denk gelmen bile benim için çok önemliydi. Bana ayrılık armağanı olarak yaptığın masa dahil, herşey için teşekkürler, Tifo’cuğum...

Sıra kardeşimde. Ona nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum. Her zaman şanslı olduğumu söylemişimdir. Bu hastalıkta da... Hastalığın kendisi tek başına zaten yorucu, bıktırıcı, acılı, yani kısacası çok zor. İnsan çok duygusal, hassas oluyor ve onunla birlikte üstesinden gelmesi gereken pek çok acılar çekiyor. Ama bütün bunlara artı olarak, maddi zorluklar da cabası; çünkü pahalı bir hastalık bu... Ben sigortalıyım ve sonraları yine, emekli olarak bazı imkanları kullandım. Ama geçirdiğim tüm ameliyatları ve diğer tedavileri, hep Mukbil sayesinde mümkün olan en konforlu biçimde ya-

şadım. Bu imkânım olmasaydı, tabii ki diğer çoğu insanlar gibi tüm tedavi sürecini SSK hastanelerinde geçirecektim. Orada kemoterapi ya da radyoterapi görmek için kuyruklarda, ya ayakta ya da sedyelerde bekleyen insanları çok iyi bilirim ve “allah yardımcıları olsun!” demişimdir hep... Ben de SSK Okmeydanı, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastanesinde bir kemoterapi, bir radyoterapi ve bazı kontroller yaptırdım. Ama tüm ameliyatlarım hep özel hastanelerde, tedavilerim de yine özel muayenehane ve kliniklerde oldu. Bunca sıkıntı içinde, hiç para sorunu yaşamadım Bu para, -tahmin edileceği üzere- benim değil, kardeşimin parasıydı. Benden her zaman “para konusunu hiç düşünmememi, sadece nerede ne yapılacağını söylememi” istemiştir. Bundan rahatsızlık duyduğum anlarda ise “bizim kardeş olduğumuzu, aynı şeyleri benim de ona yapacağımı” anlatmıştır. Gerçekten de, işin mali yönünü beni hiç rahatsız etmeden halletmeyi başardı. Hâlâ da bu devam etmekte... Ben asla bunların altından kalkamazdım ve şunu itiraf edeyim, hastalık sürecini bu kadar uzun ve rahat sürdürebilmemde bana sağlanan bu imkânın rolü büyüktür.

Seni çok seviyorum ve çok teşekkürler Mukbil’ciğim...

Sıra kızıma geldi. Bu özel insana başlayabilmek için yarına kadar ara vermeye karar verdim...

* * *

Ara, üç gün oldu; neyse, yetişecek bir yerimiz yok, yavaş yavaş. Kızım bu arada mezun oldu. Son üç-dört aydır gündüzleri bana baktı, geceleri de sabahlara kadar tezini hazırladı (100 üzerinden 95 almış!). Evdeki bu alışılmadık or-

tamda, kendini hiç bırakmadı. Bu, beni çok sevindirdi. Ben, zaman zaman çevre için rahatsız edici boyutlara varan ölçüde hiper-aktif biriyim (biriydım!). Böyle bir anne, birdenbire hasta (çok ender hasta olmuşumdur), sağlıksız ve hareket edemez hale geldi. Çocukların ve evdeki üç kedinin pek alışık olmadığı bir durum. Hastalığımla ilgili herhangi bir şeyi (aslında özel hayatım dahil her şeyimi) onlardan asla gizlemedim; çünkü bu bir ömür boyu sürüyor ve hep birlikte yaşıyor. Evde “kanser” adı herhangi bir nesne gibi rahatlıkla anılır. Çocuklar bunu küçüklüklerinden beri rahatlıkla telaffuz etmişlerdir. Hatta, memelerim olmadığı için “artık beni kimsenin almayacağı” konusu, oğlum tarafından değişik biçimlerde karikatürize edilmiştir (tabii ona, daha küçük olduğu için, memesiz de neler yapılabileceğini henüz anlatmamıştım!). Açık olmaya baştan beri kararlı olduğum için, bu kez de, durumumu gizlemeyi doğru bulmadım. Walim yoksa yataktan çıkmadım, canım sıkılmışsa gülmedim, konuşmadım, acı çektimse bağırdım.

İşte, kızım böyle bir ortamda mezun oldu (sosyal antropoloji’den), oğlum da doğrudan lise son’a geçti.

İlkay (kızım), neredeyse yazmayı öğrendiğinden bu yana günce tutar ve şiir yazar. (Defterlerinin sayısını bilmiyorum). Beni ‘yazmak’ konusunda sürekli yüreklendirmiştir. Her seferinde “anne, lütfen yaz; ben de ‘kanserli anneyle nasıl yaşanır’ı yazacağım” der (bakalım sözünü tutacak mı?). Yazmaya başladıktan sonra, geriye dönüşüm olmasın diye, herkese açıkladı.

Senin gibi bir kızın annesi olduğum için her zaman çok mutlu oldum ve tanrıya şükrettim. Bana her konuda kayıtsız destek olduğun için binlerce teşekkürler, canım kızım....

Yazdıklarım bilgisayara geçirilirken bazı atlamalar olmuştu. Akın ilk redaksiyonu yapıp getirdiğinde, benim canavar oğlum, bu güne kadar sadece şaka konusu yaptığı yazılarımı birden eline aldı ve sayfalara tek tek bakmaya başladı. Akın’la birlikte, onun “hain” düşüncelerini hemen anladık. Hatta Akın “atlanan yerler konulmadan okunması doğru olmayabilir” diye uyardıysa da, bizimki “okumuyorum, bakıyorum” diyerek zaten yolu yarılarmıştı bile. Aksilik bu ya, “printer”in atladığı bölümlerden biri de oğlumla ilgili bölüm değil miymiş! Amacı belli olduğu için işi de çabucak biten oğlum, sayfaları yatağımın üstüne fırlatıverdi. “Herkes say-falar ayırdığın halde, şu ondört yıldır yaşadıklarımızda bana verdiğin yer demek ki üç-dört satırlıkmış! öyle olsun!” diye gülerken, daha sonraki eleştirilerine yumuşak bir giriş yapmış oldu. “Vallahi senin bölümün yazılırken atlanmış, inanmıyorsun ama bitince göreceksin, en çok senden söz ediyorum, bir anda ünlü biri olacaksın” diye sıraladığım sakinleştirme çabalarını inandırıcı bulmayarak, açtı ağzını ve nefes almamacasına belki yarım saat konuştu. Kendisiyle yaptığım bu sohbeti son bölüme saklamak istiyorum. Aslında kitabı bitirmeye karar verip okuması için Akın’a teslim etmek niyetindeydim; çünkü pehlivan tefrikasına dönmesini istemiyorum ve -hâlâ devam eden- yeni bir kemoterapideyim. Ancak, oğlumla yaşadıklarımızı, son tedaviyi ve -gerçekten anmayı unuttuğum- kədilerimizi ekleyerek bir sonuç bölümü yazmaya karar verdim.

Oğlum Memetcan şimdi onyedinci yaşına girdi. Hastalığının ilk günlerinde henüz çok küçük olduğu için o dönemi anlatırken kendisinden pek söz etmedim. Bebekliğinden bu yana, yaşadığımız herşeyi gözlemlediğini ve algıladığını hepimiz biliyoruz. Hiç belli etmeksizin herşeyi bir kamera gibi kay-

dedebilen bir beyine sahiptir. Aslında, hiç kimseden birşey saklanmadığı gibi, ona da herşey, yaşına uygun biçimde -ve belki de bazen fazlasıyla- anlatılmıştır. Bazı konularda yaşıtlarına göre daha olgun olması belki bu yüzdendir. Ama şu açık ki, hastalık süresince benimle birlikte çocuklarım da çok şey öğrendiler ve bunları birbirimize de öğrettik.

Kendi ince tarzıyla gösterdiğin sevgi, hoşgörü ve sabır için sana sonsuz teşekkürler, sevgili oğlum...

9 Temmuz...

Teşekkür faslı böylece sona erdi; ermesine erdi de, “şimdi nasıl başlayacağım” diye düşünürken, Mehmet, motoruyla Amsterdam’dan geliverdi. Artık geziye gidemeyeceğime karar vermişken, Mehmet’i ve o muhteşem motoru görünce, bir daha fikrimi değiştirmemek üzere kararımı verdim: GİDİYORUM!

Kendisine bedensel kusurlarımı saydım, ayrıca “başına dert olmak” istemediğimi de söyledim. Şunu itiraf etmeliyim ki, tanıdıklarım içinde bu koşullarda böyle bir geziyi yapabileceğim en uygun kişi Mehmet. Bana “o ne biçim laf” dedi, “sen ‘dur’ dediğinde dururum, ‘git’ dediğinde giderim...” Beni yine duygulandırdı. Gelirken bana kask da getirmiş; ve o gün ilk deneme gezimizi yaptık. Başarı yüzde yüz!

Neyse, bu deftere başlama nedenlerimin ikisi de gerçekleşti. Bu konuya ilerde mutlaka döneceğim.

I. Bölüm

BİR GÜN BİR DOKTORA GİTTİM VE HAYATIM BİRDENBİRE DEĞİŞTİ

Ben asla evhamlı biri değilim; yani oramı buramı kurcalamak hiç aklıma gelmez. Bunun için de geçerli bir nedenim var: Bünyem çok sağlıklıdır. Hiç hasta olmam. Grip olduğum bile sayılıdır. Vücudum kendini inanılmaz bir hızla yeniden onarır. Tek hastalığım kanser; ama bu da biraz doğuştan getirdiğim özelliklerden biri. Anne ve baba tarafım hep kanserden kırılmış. Ben de miras olarak kapıvermişim...

Neyse, hikayemize dönelim. 1983 yılıydı, mevsimlerden yaz. Ay, pardon; romantik bir aşk öyküsü anlatmıyorum, böyle başlanmaz ki!

Bir gün yatarken sütyenimi çıkardığımda göğüslerim kaşındı (hatırladığım kadarıyla sıcakta genellikle böyle olurdu). Kaşınırken sağ göğsümde bir kitle hissettim, bayağı da bü-

yüktü. Hemen Alpay'a gösterdim (kendisi eski kocamdır. Böyle dediğimde bana hep kızar "sanki yenisi var mı da 'eski' diyorsun" der). "Yok bir şey canım, yağ bezesidir" dedi, (nereden biliyorsa)... Ben de pek üzerinde durmadım. Bir süre sonra yeniden aklıma geldi. Kontrol ettiğimde, aslanlar gibi, yine aynı yerde duruyordu. Bunun pek yağa benzemediğini söyledim ve nereye gitmem gerektiğini araştırmaya başladık. Bizim milletin doktordan fazla doktorculuğa meraklı olduğu malumdur. Tanıdıkların yarısı bunun süt bezesi (oğlum birbuçuk yaşındaydı ve meme veriyordum) olduğunu, diğer yarısı da yağ bezesi (nedense) olduğunu ileri sürüyordu. Bu arada bir allahın kulu da kanserden söz etmiyordu.

Alpay (o aralar Yurt Ansiklopedisi'nde çalışıyordu), işyerindeki -benim gibi deneyimsiz- kızlara sorarak, Kanser Vakfı'nın adresini buluverdi. Şimdi, deneyimlerimi anlatmaya ara vererek, bu Vakıf'la ilgili bazı bilgileri vermeyi, benim gibi doğru adresi bulamayan insanları uyarmak için, bir görev sayıyorum.

Bu anlatacaklarım ondört yıl öncesi için geçerlidir; ancak ülkemizde insanların ve kurumların kaplumbağa hızıyla geliştikleri hatırlanırsa, fazla bir değişiklik olmama ihtimali de var. Türk Kanser Vakfı'nın o zamanki başkanı Prof. Dr. Haydar Taşpınar'dı. Kendisi, ben henüz ilkokuldayken ilk ameliyatımı (apandist) yapmıştı ve aile doktorumuzdu. Şişhane'den Tarlabası'na çıkan yokuştaki bu vakıf, son derece basit ve ilkel donanımlıydı. Üç kez gittim ve asla aynı doktorla karşılaşamadım. Çünkü sürekli bir kadrosu yoktu ve Anadolu'ya gidecek doktorlar bir-iki gün de sanırım burada çalışmaktaydı. Çok genç bir doktor ilk muayenemi yaptı. önce enjektörle gireceklerini, eğer sıvı gelirse "yırttığım"ı,

aksi takdirde biopsi yapılması gerekeceğini bildirdi. Aynı gün -vahşi- sıvı alma operasyonu gerçekleşti. Hiç uyuşturmadan girilen enjektörle, göğsün çeşitli yönleri dolaşıldı; ama sıvıya rastlanmadı. Kaç gün sonrası olduğunu şimdi hatırlayamadığım bir gün, biopsi için randevulaştık. şimdi saçımı başımı yoluyorum; ama o zaman bu ilkel yere kendi ayağımla tıpış-tıpış gittim.

Evimizin herhangi bir odası gibi, herkesin ayakkabısıyla (ki bizlerde eve pek ayakkabıyla girilmez) girdiği bir yerde, biopsi için yerimi aldım. Yine gencecik bir doktor (pratisyen mi nedir); -ki sohbet sırasında ertesi sabah Doğu'da bir yere gideceğini öğreniyorum- ilgileniyor benimle. Neyse, ameliyat masasına yattım. Her türlü hijyenik koşuldan uzak olan odada, lokal operasyon başladı. Benim o gün için (bugün de aynı) biopsi'den anladığım, inceleme için o bölgeden küçük bir örneğin alınmasıydı. Lokal anestezi ile kahve fincanı büyüklüğündeki ve göğsün oldukça derinindeki tüm kitle alındı ve üstüne üstlük Frankenstein'ı aratmayacak dikişlerle dikildim. Yapılan lokal anestezinin etkisi çoktan azalmıştı. Serde 'yiğitlik' var diye (neden varsa!), dişimi ve ellerimi sıkıktan paramparça oldum. Bittiğinde, yattığım yer terden sırlıklam olmuştu. Birisi giyinmeme yardım etti ve odadan çıktılar. Falanca gün sonucu almamı söylediler. Tutunarak dışarı çıktım ve bizimkilerin yardımıyla yine bomboş binayı terk ettim. Aslında, daha dikiş sırasında etkisi azalmış olan uyuşturucu, akşam olduğunda çoktan uçup gitmişti. Daha hastalığın adı bile konmadan çektiğim en şiddetli acıydı. Sonunda nöbetçi bir eczane bulup, ağrıyı azaltmak için bir Novalgine iğne yaptırmayı akıl edebildik (o zamanlar henüz tıp konusunda uzmanlaşmamıştım). Gelen iğnecinin uyarısıyla da, hemen antibiyotik almaya başladım.

O gece evde arkadaşlar ve kayınvaldem vardı. Suratım ağrıdan perişan, bir koltuğa çökmüş, kıvranıyordum. Birden cin fikirliliğim tuttu, hava dağılsın, insanların dikkatleri benim üzerimden başka yere kaysın diye, TV'yi açmayı önerdim. Şimdi okuyacaklarınıza asla inanmayacaksınız, ama neyse ki kapı gibi tanıklarım var. TV'de "Love Story" oynamıyordu! Film ilerlemiş, kanserden ölmek üzere olan Ali McGraw ve başucunda Ryan O'Neal... Herkes put gibi kaldı! "şişko" (kayınvaldeme böyle derdik) eriyor, kimse yerinden kalkıp kapatmaya cesaret edemiyordu. (Bu, hastalığı bana kondurmak demek olacaktı ya!). Gözler dolu dolu, seyrettik.

Birkaç gün sonra sonuç almaya gidecektim. Nedenini asla hâlâ çözemiyorum, ama ev kalabalıktan adeta düğün evine dönmüştü. Neredeyse komşulardan sandalye alacaktık. Annem, babam, kocam, kardeşim, Macide (kardeşimin karısı) ve konuyla tek ilgisi olan ben, yola çıktık. Yine terkedilmiş bina izlenimi uyandıran vakfımıza geldik. Aile, derdimizi anlatabilecek birini bulmak için oraya-buraya dağılmıştı. Şans, bir kat hemşiresiyle yine bana güldü. Hem ne için geldiğimizi anlattım, hem de "biopsi" adı altında beni katlettikten sonra odada terk edip gittiklerini, ne bir ağrı kesici ne de bir antibiyotik ismi verdiklerini hatırlatıp, azarladım. Aldığım yanıt tam bir kara mizah: "Siz de hemen gitmişsiniz!"... Orada acıdan böğürürken ve de hiçbir şey söylenmeden terkedilmişken, daha ne kadar bekleyebilirdim! İçimde şiddete dönüşme eğilimi gösteren duygularımı zor bastırdım. Han'fendiler lütfedip biopsi sonucunu getirdiler ve "maalesef"le başlayıp "geçmiş olsun"la sona eren o tarihî konuşmayı yaptılar. Ben zaten duvara yaslanmış duruyordum, sonradan da durumumu bozmadım, ya da bozamadım. Ne

kadar zaman geçti bilmiyorum, ama bir süre sonra Alpay ortaya çıktı. Nedense benim öğrendiğimi, onun da öğrenmiş olduğunu düşündüm ve hemen aklımdaki konuya girdim: Anneme-babama ne diyecektim!...

Bu çok garip bir duygu; yüzüne “sen kanser’sin” diyorlar, sen, kendini düşünmeden, “eyvah, şuna-buna ne diyeceğim” diye derde düşüyorsun. Alpay’a da “şimdi bizimkilere nasıl anlatacağız?” diye sordum. O da “neyi anlatacağız?” diye cevap vermez mi? Eyvah, bir de Alpay var karşımda. “Alpay’cığım, maaşef (ben de bu sözcükle başladım) sonuç iyi değil” dedim. Yanıt: “Ne gibi?” (Hay allah, sanki buraya gebelik testi yaptırmaya geldik!). “Şekerim, kansermişim!” (şimdi yaslandığım duvarı kendisine terk etmek zorunda kalıyorum). Bir süre sonra sakinleşip, kanserin onda değil de bende olduğunu hatırlayınca, koluma girdi ve merdivenlerden inmeye başladık. Bizimkileri aşağıda konuşurken bulduk. Tabii ki o malûm soruyu kuşku ve merakla soran dört çift göz, anında üzerime çevrildi. Arabada konuşmayı önererek, dışarı çıktık. Yolda, aldığımız sonucu açıkladım. Başkalarını çok net hatırlamıyorum, ama babam hafızamda hâlâ çok canlı: “Yok canım, doğru değildir. Durun bakalım. Sonuçları Amerika’ya (kuzenim oradadır) yollarız!” Bu yaklaşımı daha sonra babamda ve diğer erkeklerde hep gözlemiştir: Olmasını istemedikleri ve biraz da taşıyamayacakları şeyleri, kendi kafalarında yarattıkları ve gerçekte bağlantısı olmayan nedenlere dayanarak, yok sayıyorlar ve buna yürekten inanıyorlar. Bir yetiştikenden çok, çocuklara uygun bir davranış. Bunu, daha sonra, kendi çocuklarımda da gözledim: Saklanbaç oynarken gözlerini kapatırlar, kendileri görmediği için, kimsenin de onları göremeyeceğine inanırlar.

Amerika’da da yine bir lam-lamel eşliğinde mikroskop altında inceleneneğine ve sonucun değişmeyeceğine babamı güç belâ ikna ettim. Bakırköy’deki evimize kadar konuşmalar sürdü. Eve geldiğimizde babam geçirdiği şokla geçici bir felç yaşadı ve kucakta yukarı taşındı. Zavallı anneciğim, o gün bu gündür değişmeyen tavrıyla hiç konuşmadı, yine her şeyi içine attı.

Eve girdiğimde, koltuklarda dizi dizi kadınlar oturuyordu. İşte, animasyonlarla dolu olarak geçecek günlerimin ilki böylece başlamış oldu. Sonucu söyledim .ve ortaya atom bombası düşmüş gibi oldu. Başladım, tek tek, ağlayanları teskin etmeye. Komikliklerim sayesinde yüzlerde acı da olsa bir tebessüm belirince hemen çay servisine giretim. Neyse, sonra birer ikişer herkes gitti. Bu kargaşa yaklaşık bir hafta kadar sürdü. Sanki gerçek olmayan bir şey yaşıyordum; bir oyun, bir film seyrediyor ya da çeviriyordum.

Bir hafta sonra, bir gün, evde -her nasılsa- yalnız kaldım ve... işte ancak o zaman, gerçeği görebildim ve “hüngür hüngür” bağırarak ağladım, ağladım, ağladım...

Ne dünya güzeliyim, ne de ünlü bir film artisti; ama hayatta en korktuğum şey “yaşlanmak”tı. Korkum, fiziksel değişiklikler ve kırıksıklıklardan değildi. Yaşlanacağım, fiziksel olarak bedenim yavaş yavaş ölecek ama ruhum genç kalacak ve ben o bedene söz geçiremeyecektim. Bu, depresyon ve dışı (Özlem, kulakların çınlasın!) fobilerimden sonraki en büyük kâbusumdu.

Kendi kendime yaptığım konuşma aşağı-yukarı şöyleydi: “Oh! İşte gördün mü? Şimdi ne yapacaksın bakalım? Tanrı, sana bundan başka nasıl ceza verebilir? Şimdi genç ölecek-

sin, hatta ‘cesedin yakışıklı olacak!’ Sen, ne çocuklarının büyüdüğünü, ne de torunlarını görebileceksin!”... Bu minval üzere ağlayıp durdum. Kendime acıyarak o kadar çok ağlamıştım ki, ertesi gün de gözlerim şişti.

İnsan beyni o kadar garip ki; kendine acıyıp dövünürken, aynı anda çözüm de üretiyor. Bir süre sonra, hayatımın kalan kısmına yön verecek kararları almıştım bile. O günden bu yana, bu kararlarımı -daha da inanarak- uyguluyorum.

Yaşayacağım süre ne olursa olsun -ki bunu hiç kimse bilemiyor-, bu zamanı kendime de çevreme de zehir etmeyecektim. Bu yeni durumumla (hastalıkla) ortaya çıkmış yeni bir görev değildi. Buna inanıyordum, bu bana yakışan ‘doğru’ydu. Yaşadıklarımı bu kadar kolayca geçirmem, böyle düşünmem sayesindedir. Yaşadıklarımın acılar ve sıkıntılarla dolu olduğu tabii ki bir gerçek, ama her şeyin her zaman iki yüzü vardır. Önemli olan tek tarafa takılıp kalmamak; bütünü görebildiğimizde gerçeğe çok yaklaşmış oluyoruz. İşin güzel ve eğlenceli yanı başlıyor. Bu acıları ve sıkıntıları yaşarken, öyle şeyler de görüyorsunuz ki, bir yanınız acı çekerken diğer yanınız gülebiliyor. Arkadaşıma hastane anılarımı anlatırken ya da bizzat içinde yaşarken, onları hep güldürmüştümdür. Bana hep “yaşadıklarımı komediye dönüştürüp insanları güldürerek, neredeyse bu ciddi hastalığı sevimli gösterdiğimi” söylerler. Doğru, çünkü ben de öyle görüyorum. Görmekten de öte yaşıyorum. İnsanlar sizi “çaresiz bir hastalığa duçar olmuş” biri olarak gördüklerinden, öyle gaflar yapıyorlar ki, kaderdaşılarım biraz sakın olabilseler, vallahi hem eğlenirler, hem de eğlendirirler!

Nefes aldığım sürece yaşıyordum; nefes almadığım an geldiğinde ise ölmüş olacaktım. Çocuklarımı ve ailemi düşü-

nüp duruyordum. Yaşarken elimden geleni yapabiliirdim, ama sonra elimden bir şey gelmeyecekti; çünkü artık ben olmayacaktım. Artık sonrası onlara kalmıştı, olmayan biri ne yapabilir? Hâlâ nefes alıyorum, o halde yaşıyorum (Bkz. Descartes).

Tabii, insanın, hele bir kadınsa ve de anneyse, böyle bir düşünceyi tamamen kafasından atması mümkün olmuyor. Sanki mümkünmüş gibi, her şeyi ayarlamak, düzenlemek istiyorsun. Hayat bunun olamayacağını zaten gösteriyor ve bu istek de -ister istemez- kontrol altına alınıyor.

Akşam, Alpay eve geldiğinde, bu kararlarımdan söz edip etmediğimi hatırlamıyorum, ama şunu çok iyi hatırlıyorum: o andan itibaren hepsini uygulamaya başladım.

“Ölüm” duygusunu çok daha sonra yaşadım. İlk anlar şaşkınlık içinde geçti. Hele bir de benim gibi ‘sorumluluk duygusu abartılmış’ biriyseniz, başkalarını düşünmek yüzünden, kendinize sıra çok geç geliyor. Bence “ölüm duygusu” ya da “ölüm korkusu” ile karşılaşmak, kendinle başbaşa - yalnız- kalmaya başladığın ilk an oluyor. Yaşadıkların bir film olmaktan çıkıyor ve gerçeğe dönüşüyor. “Ölüm” bir tokat gibi suratında pathyor ve kendine geliyorsun. “Ölüm”ün yarattığı panikle, hastalıkla arandaki bağı artık görüyorsun ve tüm insanca duyguların açığa çıkıyor. Kendine acıyorsun, pişmanlıklar duyuyorsun, çaresiz kalıyorsun, korkuyorsun ve ağlıyorsun. Bunlar o kadar gerçek duygular ve o kadar yoğun, o kadar içten yaşanıyorlar, “ölüm” denen o sınıra bu kadar yaklaştıktan sonra, insanı öyle bir başka yere fırlatıyorlar ki, işte, gerçeğin öbür yüzüyle karşı karşıya geliyorsun. O güne kadar hiç düşünmediğin şeyler sanki beyninden dökülüyor. Bunlar, birçok insandan farklı yaşadığın bir

gerçeğin tam göbeğine birdenbire düşmekten kaynaklanıyor. Sanki önünde bugüne kadar görmediğin başka bir dünya açılıyor, sanki “üçüncü göz” denilen yeni bir gözün oluyor. Bu yüzden, yaşadıklarına hep “şükran” duymuşumdur. Bugünkü ‘ben’de, bunların önemli payı vardır.

Şimdi, “Bu da ne? Burada kanser’e mersiye mi düzeceğiz?” denebilir. Vallahi doğru! Ben de bazen bunları anlatırken utanıyorum. Ama adını ‘kanser’ diye düşünmeyip de, “milli piyango”dan çıkan “büyük ikramiye” desek, sanki daha mı rahatlatıcı, ya da ikna edici olur? Sanmıyorum...

Yeni Hayatın İlk Adımları ve İlk Zorlukları Başlıyor

Biraz daha araştırma yapınca doğru adresi buluyoruz: Cerrahpaşa Tıp Fakültesi... Kanser Vakfı konusunda yargılayıcı davranmak istemiyorum. Ama böylesi vakıflar, dernekler, ancak kanser taraması yapabilirler; tıbbi müdahale sadece hastanelerin onkoloji bölümlerinde yapılmalıdır.

Kocamın araştırmaları sonunda, Şirin Tekeli aracılığıyla (kendisine teşekkür etme fırsatım hiç olmadı, burada edeyim), rahmetli Prof. Dr. Uğur Derman'a ulaştık. Hikayemi anlattım ve muayene etti. Nasıl da küplere bindiğini bugün gibi hatırlıyorum. Ortada bakılacak "kitle" yoktu. Biopsi adı altında, ne var-ne yok toplanmıştı. "Bu adeta dipsiz bir kuyu! Ben nasıl karar vereceğim?" diye bağırıp -ve bizi de, nasıl böyle bir hata yapıp oralara gider ve teslim oluruz, diye

(haklı olarak)- azarlayıp durdu. Sonunda, hiç olmazsa, mikroskopta kitlemin incelendiği o iki cam parçası arasında kalan örneği getirmemizi istedi.

Ertesi gün yine vakfın yolunu tuttuk. Kimlere olduğunu artık hatırlamıyorum, ama birilerine durumu anlattık. Aldığımız yanıt tabii ki olumsuzdu. Biraz kavga, biraz tehdit derken, konuşmalar uzadı. Alpay, bu arada laboratuvar denilen yere girdi. İçerde -her kiminse- bir çocuk, telin ucuna bağlı bir arabayı koşturuyordu. Biz, biraz itiş-kakış da içeren zorlu bir eylemden sonra (adına çalma da denebilir) ele geçirdiğimiz kıymetli malımızı alıp, bir daha ayak basmamak üzere, ilerde başıma başka dertler de açacak olan bu vakfı terk ettik.

Ertesi sabah yine Cerrahpaşa yollarına düşmüştük. Uğur bey, bizim parça'yı patolojide Prof. Dr. Nafi Oruç'a (o zamanlar doçent'ti) yolladı. Sonra kendisine abone oldum. Bazen ameliyatlara girerek, bazen de lokal operasyonlardan sonra kendi ellerimle teslim ettiğim parçacıklarım sayesinde, beni on bir kez inceleme fırsatını yakalamıştır. Kendisine defalarca yinelediğim 'abonman kartı' (!) talebimi bugüne kadar yerine getirmede... -Hoş, artık ameliyat olabilme ihtimalim de ortadan kalktı ya.-

Nafi Bey yerinde yoktu. Patoloji koridorunun başında, gelip geçen beyaz gömleklilere boş gözlerle bakıyorduk, çünkü kendisiyle henüz tanışmamıştım. Yanımdan geçen bir beyaz gömlekliye "Siz Nafi bey misiniz?" diye sordum. "Evet" dedi ve peşinden yürüdük. Hikayemi yeniden anlattım ve "malı" kendisine teslim ettim. Uğur bey telefonla arayıp, istediklerini söylemişti. Ben olayı hikaye ederken espriler katmadan edemedim. O da, arada 'ahbaplık var diye, biraz ma-

nevi telkinde bulunmak ve beni yüreklendirmek istedi. Bana moralimi bozmamamı, kanser tedavisinde çok yol alındığını filan anlatıyordu. Ben de “bozuk” olanın moralim olmadığı, asıl “bozuk” olanın incelenen kitle olduğu esprisini yaptım.

Bu arada Alpay, ikimiz arasında kurulan bu espri havasından etkilenemeyecek kadar heyecanlı olduğundan, sanki üniversite kürsüsünden ders verir gibi, ciddi ciddi bir şeyler anlatıyordu. Bir ara Nafi bey, kendisini nasıl tanıdığımı sordu. Ben de gömleğinin cebinde küçük de olsa “N.O.” harflerini gördüğümü ve can havliyle şansımı denediğimi söyledim. Bana o zaman “Siz bu sözüme dikkat edin, bir trafik kazasında ölmezseniz, kanserden öleceğinizi hiç sanmam” diyerek duygularını dile getirdi.

Böyle hoş bir sohbetin sonunda yapılan patolojik incelemenin sonucu, hiç de aynı hoşlukta değildi. Mikroskopik inceleme o kadar kötüydü ki, buradan asla ikna edici bir sonuca varılamazdı. Yani türkçesi, yeni bir ameliyat yolu gözük-müştü; çünkü durum ancak göğüs yeniden açılıp incelendiğinde anlaşılabilirdi. İşte bu noktada delirdim. Bu vakfı mahkemeye vermeye karar verdim. O kadar gazeteci arkadaşım vardı, onları sürüm sürüm süründürecektim. Zavallı Uğur bey, beni hastalık konusunda sakinleştirmek yerine, bu mahkeme işinin neredeyse imkansız olduğu konusunda ikna etmekle uğraştı. Doktorlar arasındaki o anlamsız dayanışmadan dolayı, mahkemeye asla işe yarar bir kanıt sunamayacağımı, bu konuda hiçbir şey yapabilme şansım olmadığını anlattı. Ben de vakıf yerine, kendi canımla uğraşmaya karar verdim.

Ameliyat için Prof. Dr. Kemal Alemdaroğlu önerildi, Uğur bey telefonla konuştu ve tanışmak üzere randevulaştım. Ve

böylece en kıdemli doktorumla -bugüne kadar on dört yıl sürececek olan- beraberliğim başladı. (Bu satırları yazdığım sıralarda kendisi rektörlük için hummalı bir çalışma içinde... İyi ki ameliyat faslımı artık kapatmışım).

Nasıl bir ameliyat yapılacağını duyduğumda vakfa olan öfkem bir kez daha kabardı. Koltuk altımdan meme ucuna kadar açılacaktı. Ameliyata Nafi bey de girecekti. Lenflerime bakılacak, kitlenin alındığı bölgeden ve açılan yerden kesitler alınacak, anında incelenecek, eğer çevreye yayılmışsa temizlenecek, gerekirse mememin tamamı alınacaktı.

Bu ilk ameliyatım olacaktı. Henüz ne ben ne de insanlar bıkmıştı. Haber yurdun dört bir yanına(!) anında yayıldı. Artık doktorumla teke-teke görüşmeye başlamıştım. Bana ameliyatı ve olasılıkları ayrıntılarıyla anlattı. Anlaştık. Kardeşimin maddi katkılarıyla, bu ilk ameliyat Osmanoğlu Kliniği'nde gerçekleşti. Benim ağrı eşliğimde bir gariplik(!) olduğu için bu tür şeylerden pek korkmazdım (hele o zamanlar). Daha sonraki ameliyatlar gibi, bu ilk ameliyatımın tarihi de, doğum gününe (bilmeyenler için not: 4 Kasım) denk gelmişti. Anlaşılacağı gibi, durum daha da trajikleşti. Gece, armağanını alan hastaneye geldi (özel hastanelerin de böyle bir rahatlığı var). O gece Jülide ilk gerdanlığını taktı. Daha sonraki aşağı-yukarı büyük ameliyatlarımda (sonlara doğru o da bıktı ya), boynuma bir şey takmayı alışkanlık haline getirdi.

Ameliyattan önceki o gece, ben ve refakatimdaki kızlar gülme krizlerinde, sabaha kadar uyumadık desem, yalan olmaz. Şimdi bu anlatacaklarımı, belki 'böyle bir kitapta yer alması uygun olmaz' diyerek çıkarabiliriz. Ama ne yapayım ki gerçek, -ve bence çok komik-; öyleyse, başkaları da duyabilir.

Don Sorunu!

Önce herkes tarafından bilinen bir özelliğimi anlatmak zorundayım. Ben iflah olmaz bir 'alış-veriş özürlü'yüm (bu cümle doğru mü oldu?). Hayatımda Jülide diye bir arkadaşım -ve diğerleri- olmasaydı herhalde çıplak kalırdım. İç çamaşır sorunu da, yakın arkadaşlarım tarafından bilinir. Bir külot (yoksa don mu denir; neyse, ben kibar olayım) sorunu hep vardır. Aldığım zaman, neredeyse düzineyle alırım. Buraya kadar herşey normal gibi de, sonrası garipleşiyor; çünkü aldıktan sonra, bir ya da iki tane kalana kadar yenisini almayı akıl edemem. Ve bu dert, sanki piyasada iç çamaşır sıkıntısı varmış gibi, uzun süre devam eder ve hayatımı zorlaştırır. Raslantı bu ya, ameliyata girerken yine iç çamaşırlarımı tükettiğim günlerdi. Hastaneye üzerimdeki külotla gitmiştim. Arkadaşlarımın çoğu, dünyanın ne kadar en garip ve giyilmemek üzere imal edilmiş külotu varsa, do-

ğumgünü armağanı olarak getirmezler mi? Bunları tek tek tarif etmeye gerek yok; çünkü çoğunu vitrinlerde görüp merak etmişizdir, “Bunları acaba kimler giyer?” diye. Kimlerin giyebileceği konusunda uzun ya da kısa bir listeyi herkes yapabilir; ancak hiç kimsenin, ameliyata girecek bir hastayı bu listeye ekleyebileceğini sanmıyorum. İşte ben, bu konuda liste başı olmaya hak kazanan tek kişi olduğumu düşünüyorum.

Yaşgünün Kutlu Olsun, Makbel!

Neyse, kahkahalar arasında armağan paketleri açıldı. Herkes bu konunun burada kapanacağını sanıyordu. Ama asıl sorun, yeni başlıyordu. Ben, asla çözümü olamayacak bu sorunu tek cümleyle özetledim: “Ama benim yanımda başka donum yok ki!”... Bunun şaka mı, yoksa ciddi mi olduğunu tartmak için birkaç saniye yeterli oldu. Tam bana uygun bir durum! Kontrol edilemez olan ikinci kahkaha dalgası hastane odasını doldurdu. Hepimiz yerlerde kıvranıyorduk. Yenisini almak, pratik olarak mümkün değildi, saat gece yarısını çoktan geçmişti ve ben sabahın köründe ameliyata girecektim. Durum böyle olunca, sıra, eldeki malzemeler arasından en uygununu seçmeye gelmişti. Bu bölüm herkes için kahkaha vesilesiyken, benim için neredeyse kalp krizi nedeni olacaktı. Üzerimdeki, artık giyilemez durumdaydı. Gelelim diğer seçeneklere: Ciğer gibi kırmızılar, pratik olarak nasıl taşına-

cağı belli olmayan, yandan ipçiklerle bağlı olanlar, her tarafı dantel siyahlar; ön yüzüne aplike edilmiş diller, dudaklar ve diğer ucubeler... Uzun müzakereler sonucunda jüri, beyaz bir bikiniyi onayladı. “Eh, bunun nesi var” demeyin! Ön yüzünde bir çiçek buketi, beyaz-iş tekniğiyle oyulmuştu ve içimi gösteriyordu. Herhalde beyaz oluşu (beyaz masumiyeti simgeler ya!) tercih nedenimizdi. Ben kendimi korumak için, ortaya -bana göre mantıklı- bir düşünce attım: “Yahu, deli miyiz ne? Ameliyat zaten memelerde (o zaman henüz ameliyat tekniklerinden haberim yoktu), hem o arada kim benim donumla ilgilenir ki?”... Ukalâ Jülide, hastanede çalışıyor ya, çenesini de tutamaz, beni kahreden cevabı yapıştırdı: “Sen öyle zannet. Şükrü (o zamanlar Haseki’deydi) neler anlattı, biliyor musun? Acilde çalışırken öyle kadınlar geliyor-muş ki, hep şöyle der: “Kadının donuna bak, ne mal olduğunu anla!”... Aman allahım! Daha doktorumla ilk ameliyathane karşılaşmam olacak. Düşünsenize, böylesine ciddi bir ameliyata yatıyorsunuz ve altınızda ne idüğü belirsiz bir çamaşır... Ben soğuk terler döküp “keşke ölssem” diye düşünürken, bizim kızlar gülmekten renk değiştirmişlerdi bile. Sabahın ilk ışıklarıyla birlikte odada bir trafiktir başladı. Bizimkiler ve hastane personeli sırayla odaya doluştu ve benden sonra ikinci assolist olan Dr. Kemal de sahneye teşekkür etti. “Hazır mısınız?” “Evet, hazırım” sözcüklerinden oluşan net ve kısa bir konuşmadan sonra, hemşire, külotumu ortaya çıkaran, hani şu, arkadan bağlı deli gömleğini andıran ameliyat gömleğini giydirdi. Yatırıldığım sedyede herkesle helalleşip asansöre bindik.

Diğerlerini anımsıyorum, ama bu ilk ameliyatımdaki gözlemlerim hiç aklıma gelmiyor. Uzunca bir süre sonra odama yerleştirilmişim. Herkes aç bi-ilaç dolaşıyor. Ameliyattan

iyi haberlerle çıkmışım. Müjde hemen yayılmış: “Çevre temiz, meme yerinde!”... Diğerleri işine gücüne gitmiş, geriye annem, Eftal ve kardeşim kalmış! Artık neredeyse akşam üzeri olmuş ve açlık anımsanmış. Kardeşim onlara yiyecek birşeyler getirmiş. Zavallıcıklar odanın bir köşesinde sessizce yiyorlar. Bu ilk ameliyatım olduğu için hemşire, “narkozdan sonraki durum”la ilgili olarak ayrıntılı (herkesin başına gelmesi gerekmeyen) bilgileri vermiş. Titreme nöbeti olabilir, kusabilir, ağlayabilir, sayıklayabilir vb... Bizimkiler de hem karınlarını doyurmaya çalışıyorlar, hem de bunlardan hangisiyle karşılacaklar diye beni izliyorlarmış. Bir ara kendime geldim ve annemle Eftal’i atıştırırken yakaladım. O sessizlik ve gerginlik içinde “Boğazınızda kalsın!” dediğimi anımsıyorum; sonra yine gitmişim. Zavallıların ağzındakiler yerlerde, yürekleri de ağızlarında. Hayalet görmüş gibi olduklarını ve neredeyse kalplerinin durduğunu, daha sonra aktardılar. Yani, biraz geç de olsa, paşa paşa uyandım.

O gece ve ertesi gün gelen ziyaretçiler ve çiçekler öyle bir sayıya ulaşmıştı ki, tansiyonum fırladı. Hemşire insanları ve çiçekleri koridora yolladı ve uzun bir süre sonra kendime gelebildim. Her zaman çok ziyaretçim olmuştur, ama ilk kez başkaydı. Tabip Odası Başkanı’ndan, bazı partililere, doktorlara, gazetecilere kadar birçok kişi Kemal beyi aramış ve “Bizim kız senin eline düşmüş” diyerek, tanış olduğumuzu ima edip kendisini uyarmış olmalıydı ki, ertesi sabah geldiğinde “Yahu, sen kimsin allah aşkına?” diye sormuştu. Öğleden sonra, ben hülû kıpırdamadan yatıyordum.

Bu arada biraz da, üzerimdeki giysilerden (daha doğrusu çeşitli çaputlardan) söz etmeliyim. Ameliyat yerim, tek omu-

zum kapalı olarak Amazonlar gibi çapraz sargılıydı. Üzerimde yine arkadan açık ama yeni giydirilmiş bir gömlek ve - ameliyatta eskisi çıkarıldığı için- yeni bir külot (maalesef, kırmızı ve yandan ip bağcıklı olanı). Ben canımın derdinden külotun mülötun farkında değildim. Bu arada odaya girip çıkan hemşirelerden biri, benim bu ‘prensesler gibi’ keyifli hayatımın, kelebeklerin ömrü kadar kısa olacağını hiç acımadan söyleyiverdi: “Birazdan Kemal bey gelecek ve sizi kaldırıp kollarınızı oynattırarak. Bence biraz hareket etseniz iyi olur!”... Yok daha neler! Şunun şurasında ameliyattan çıkalı henüz yirmi dört saat olmuş ya da olmamıştı. Belki beni başkasıyla karıştırıyordu. Koltuk altından meme ucuna kadar dikiş içindeydim. Hayır! Beni tanıyordu! Hemen, ‘ağır çekim’ halinde, kolumu oynatmaya çalıştım. Allahım, bu hemşireye uyarsam dikişlerim patlar mıydı? Benim doktorum bu kadar acımasız olabilir miydi?

İyi insan lafının üzerine gelir derler. İşte, kapı açıldı ve doktorum güleryüzüyle (zaten yakışıklıdır) içeri girdi. Hatırımı sordu ve odadakilere dışarı çıkmalarını söyledi. O, ben ve üç hemşire hayatımın en zor anları için hazırдық. “Hadi Makbel, yavaş yavaş kalk bakalım” demez mi! Hemşirenin biri bir koluma, diğeri öbür koluma girdi ve silah zoruyla yaktan kalkmış oldum. Bu defa da “öyle olmaz, dik dur!” demez mi! Kolaysa sen dur!.. Neyse, elimizden geleni yaptık. Bununla yetineceğine, hemşirelere “gömleğini çıkarın” diye buyurmaz mı? Aman allahım, beynimden binlerce şimşek çaktı: Kırmızı ipli külot!!! “Durun bir dakika, çamaşırimi değiştireceğim” diyemem ki. Hadi, dedim diyelim; onun yerine ne giyeceğim? O an gözüme kamp müdürü gibi görünen iki hemşireden biri beni tuttu (yoksa düşerdim), diğeri de gömleğimi çıkardı. Hayatımda hiç bu kadar içten dua etme-

miştim: “Allahım, lütfen yer yarılısın da içine gireyim ve sonsuza kadar orada kalayım”... Hayatımda birçok olmaya-
cak duaya amin demişimdir ama bu en beteriydi. Manzara
dehşet: Karşımda yeni tanıdığım doktor, benim utancımı
hem paylaşan hem de üstümdeki tek giysiye bir anlam vere-
meseler bile gülümseyen üç hemşire ve üst tarafı çaprazlama
sargılı, altında yanlardan iplerle bağlı alev alev yanan kırmı-
zı donuyla ter döken ben... şimdi gülünebilir ama o an için
tüm zamanların en trajik durumuydu. “Ellerini havaya kal-
dır!” Haydi bir gayret. “Ellerini arkaya götür!” “Hayır, hayır
omuz hizasından!” Elinin körü! Bu don olmasaydı ben ona
gösterirdim. “şimdi dizlerini kırmadan, ellerini ayaklarına
götür!”... Yok, bir de müzik çalın da aerobik yapalım!.. Kı-
yafet pek uygun değil ama bu seferlik idare ederiz. Kırmızı
külotumla bir de, popom havada, ellerim yerde durmaz mı-
yım? Ben, O’nun acımasız olamayacağını düşünmüştüm,
ama o tam bir gaddarmış. Ah! Eşit koşullarda karşılaşmış
olsaydık, kanımın son damlasına kadar dövüşürdüm! Hare-
ketlerin zorluğundan -ve daha çok da kıyafetimden- dolayı
kan-ter içinde kalmıştım ki “artık yatabilirsin” diyerek insa-
fa geldiğini gösterdi. Kızlar hemen pelerinimi sırtıma geçir-
diler ve “cump” yatak... şükürler olsun, ben de artık bazı
yerlerimi gizleyebilecektim!

Odamı terkeden bu işkenceci ekipten sonra odaya giren ilk
kişiye, bele kadar-paçalı (babaanne tipi) bir düzine beyaz kü-
lot almaya gönderdiğimi asla unutmayacağım.

Ben Kemoterapi!

Ben de Makbel! İşte böylece ilk kez 1983'de kendisiyle tanışmış oldum. Hâlâ da hayatımdan çıkmış değil. Bunları yazmaya başladığımda, iki ay kadar ara verilmişti. Ağustos sonu gibi yine başlayacak; -ama bu arada kasığımda bir lenf, pimaş boru gibi şişti; belki de daha erken başlatırlar.

Benim durumum, tam bir “erken teşhis”ti. O nedenle, koruyucu nitelikte bir kemoterapiye karar verildi. Uğur bey’le birlikte Bülent Berkarda programı hazırladı, şimdiki doktorum Süheyla hanım da uyguladı. İlk tedavim olduğu için, perişan durumda olan anneciğim de benimle birlikte geliyordu. O zamanki Onkoloji polikliniği, hastane girişinin hemen sol yanında, sonradan yapılmış, çok basık tavanlı, ince uzun bir binaydı. Hem güzel, hem de güler yüzlü hemşireleri hâlâ anımsarım.

Anımsadığım diğer şey de, Süheyla Hanım'ın öğrenci ve asistanları yanıma getirip, erken teşhiste koruyucu kemoterapi örneği olarak beni göstermesi ve muayene ettirmesiydi.

İçimde bir şeyler oluyordu ama benim keyfim yerindeydi. Bugün de fazla bir şey değişmiş değil. Tabii şu an hastalık lenfatik sistemimi sarmış, ciğerlerim aynı nedenle ödem yapmış, özellikle göğüs bölgesinde yaralar açılmış durumda. Şu an, ondört yıl öncesine göre içimde çok daha fazla şeyler oluyor. Ama dışarda benim kurallarım geçerli. Aslında kimse (içim) kimsenin (dışım) bölgesine karışmazsa, fazla bir çatışma olmuyor. Her iki bölgemin de yaşama hakkı var. Daha sonraları anlatacağım gibi, onların bazı coşma dönemleri olmuştur; ama hemen ertesinde mutlaka bana nefes alma, yaşama zamanı vermişlerdir. Sanki aramızda yazılı olmayan bir anlaşma var. İki taraf da birbirini anlayışla karşılıyor, hakkına razı oluyor. Son üç yıl içinde bu anlaşma biraz aleyhime bozulunca, herşeyi çok hızlı yaşadım. Kansere yaklaşımımı başından beri yürekten destekleyen Akın bile isyan etti. Bir gün bana “Bence artık konuşma tarzını değiştirmelisin. Ona, bu kadar beraberliğin ve yakınlığın yettiğini, artık seni bırakmasını söylemelisin; hatta belki de kızıp azarlamalısın” dedi.

Bugüne kadar iyi-kötü süren böylesi uzun bir beraberliğe karşı böyle bir ayıbı kendime yakıştıramazdım. Uzun bir yolculuğun kritik bir anında “at” değiştirmek doğru olmazdı. Kurduğum dengenin ve eriştiğim iç huzurunun önemli olduğuna yürekten inanıyordum ve bunları bozamazdım. Ondört yıllık hayatımda -bu hastalık sayesinde- önemli bir doğru yakaladım ve bu doğrudan en sıkıntılı anlarımda bile hiç ayrılmadım.

Kanser Benim Düşmanım Değil !

Bu nedenle, onunla savaşmam gerekmiyor. O sanki dışarıdan, bilinmeyen bir nedenle beni seçip bedenimi istila eden bir düşman değildi. Kanser ben'dim! Doğarken kod sistemin içinde yerini almıştı. Diğer hücrelerim gibi kanserli hücrelerim de ben'i, MAKBEL'i oluşturuyordu. Onlarla savaşmak, insanın mantık dışı bir biçimde kendisiyle savaşması anlamına geliyor. Yaşarken amacımız kendimizle didişmek değil, uyum içinde yaşamak olmalı. Kanserlin bağışıklık sistemiyle olan sıkı bağı, biz insanların birbirleriyle kuramayacağı ölçüde. Kanserli hasta bir kez "Bu hastalık da nereden çıktı; Benim günahım ne ki tanrı bana bu cezayı verdi. Zaten hiç gün yüzü görmemiştim, bunca insan arasından neden ben seçildim" diye ağlayarak yanlış hedef seçti mi, 1-0 yeniktir, fazla şansı olamaz. "Sen güçlüsün, kanserle savaşmalısın" derken nelerin yaşandığından pek fazla ha-

berleri olmayan insanların, bu “savaş”tan neyi kastettiklerini anlayabilmiş değilim. Nedir o? Mercidabık Meydan Muharebesi mi başladı? Kiminle savaşıyoruz? Savaş demesi kolay da, ya bu görünmez düşman kim ola? Kanserle mücadele etmek, onu düşman ilan edip ağlamak değildir. Bu, bağışıklık sisteminin dayanacağı varsa bile çökmesine neden olur. O, bize “dışarıdan” verilmedi. O, bizde vardı. O, biziz. İşte, mücadele, bunu kabul edip, hayatı, yaşamayı ve kendini sevmeye devam etmektir.

II. Bölüm

“GEÇMİŞ OLSUN, NE’NİZ VAR?”...

İlk kemoterapili günlerim, bu kadar net değilse bile buna yakın düşüncelerle başladı. Bu düşünceler dağınık biçimde beynimde uçuşuyor, sistematik hale gelmesi daha uzun zaman alıyor.

O günden itibaren bulunduğum kemoterapi, radyoterapi, onkoloji klinikleri, doktor muayenahaneleri ya da sivil sohbetlerde asla tercihim dışındaki konulara girmedim. Sosyolojik, antropolojik, tarihsel, ekonomik vb. nedenleri mutlaka vardır, ama millet olarak kendimize acımayı bu kadar patolojik hale getirmemiz yine de açıklanması zor bir durum. Yahu; orada bulunduğumuza göre hepimiz hastayız ve kızamık geçiriyoruz.

“Geçmiş olsun, neniz var?”...

Hadi al bakalım, nereden başlayacaksan! “Biraz rahatsızım”. Hiç pes ederler mi?

“Ya! Nerenizden?”...

Sana ne be kardeşim, doktor musun, sorgu hakimi mi! Kurtuluş yok. Gözlerini diker, cevabı almadan bırakmayacağı kesin. Artık bundan sonrası sizin yeteneğinize kalmış. Zati Sungur numarası çekip yok mu olursunuz, yoksa Rocky numarasıyla karşınızdakini iki-seksen yere mi serersiniz!

Ben genellikle böyle yerlere kitabımla giderim. Okursun, ama sayfayı çevirirken asla başını kaldırmamalısın, hemen yakalanırsın. Spotlar yanar ve itiraflar pamuk ipliği gibi sökülür. Aslında buralarda çok sağlam dostluklar kurdum. Çünkü, insanların konuşmaya ihtiyaçları var, hem de aynı kaderi paylaşanlarla... Mesele, zor durumda olan insanların, elbirliğiyle birbirlerini daha zor durumlara itmelerinde. Genellikle hastalar arasında hep “en genci” olmuşumdur. (Artık, pek değil...) Ben kırkbeş yaşımıdayım, ama giyiniş ve yaşayış tarzımla fiziğimden dolayı biraz daha genç gösteririm. Önce ürkekçe selamlaşılır, hal hatır sorulur ve can alıcı soru kaçınılmaz olarak baş köşedeki yerini alır: “Geçmiş olsun, neniz var?” Ne yapalım, bir kere doğru söylemeye alışmışız: “Kanserim var!” “Ay! Allah korusun, yok canım!” Haydi! Ne cevap bekliyordun ki; işte aldın mı cevabını! Kanser olmasam burada ne işim var? Herkes kanser! Bunda şaşılacak ne var ki? Hele ondört yıllık hasta olduğumu, bu kadar tedaviler, şu kadar ameliyatlar geçirdiğimi söylediğimde, en kıdemli hasta olarak itibarım birdenbire yükseliveriyor. Herkes susup, dinliyor. İşte bu anlarda omuzlarıma hem ağır, hem de mutluluk verici bir görev ve sorumluluk yüklenmiştir. Konuşmalarımda asla gözyaşı ol-

madığı gibi, kendi hastalığım ve genel olarak kanserle hep eğlenerek, bunun ne menem bir hastalık olduğunu anlatıp, onları yüreklendirmeye çalışmışımdır. Acı çektiklerini ve daha da kötüsü korktuklarını, gözlerinden okuyorsunuz.

Acı çekmek kaçınılmaz, korkmaksa insanca; ama yine de aynı zamanda dalga geçebilir, hatta gülebilirsiniz. Bu tedaviler boyunca tanıştığım öyle hastalarla dostluk kurdum ki, bir dahaki tedavi gününü bana denk getirmiştir; birçoğu ise kocasını, çocuğunu ya da yakınlarını getirip benimle tanıştırmıştır. Bazılarını kemoterapiye girmeden önce benimle tanıştırmışlardır. Fazla birşey değil, kendi hayatımı anlatıyorum. Bunlardan biri de Gül Ar'dı. Daha sonra çevresine şöyle söylemiştir: "Eğer Makbel olmasaydı, ben bu kemoterapiyi atlatamazdım!" Atlatmasına herkes atlatıyor ama yıkımı büyük oluyor. Bu arada benim cephemde de yaşanan çeşitli duygular vardı. Kaderdaşlarımla kurulan böyle ilişkiler çok doğal ki manevi bakımdan güç veriyor, mutlu ediyor. Kaderin asla aynı olmasa da, bazı olayları benzerlikle yaşadığın insanlar için birşeyler yapabiliyorsun. Kendi durumunu, farklılığını görüyorsun ve bu sana güç veriyor; aynı zamanda yeni sorumluluklar da yüklüyor. Bunlar daha başlangıç; iyi günlerin tadını çıkarmalıyım...

İlk Cerrahpaşa günlerimde, kansere aynı dönemde yakalandığımız Oktay Arayıcı ve eşiyle tanıştım. Durumu hiç iyi değildi, karısı ise perişandı. Ona hiçbir şey belli etmemeye çalışıyor, arkasını dönünce kanlı gözyaşları döküyordu. Birbirimize "Kader arkadaşım" diyorduk. İkimiz de dalga geçmesini bilen insanlar olduğumuz için eğleniyorduk. Onun durumu benden kötüydü ve gözlerinde korku vardı. Sonra yollarımız ayrıldı. Destek için düzenlenen Oktay Ara-

yıcı Gecesi'nde onu yeniden gördüm. Saçları dökülmüş, iyice zayıflamış ve çökmüştü. Sahneye fırlamamak için kendimi zor zaptetmiştim. Çıkıp, ölmek üzere olan bu insanı övmek için değil; yaşananları zerre kadar anlama zahmetine katlanmayıp, vatan kurtarırmışcasına adamcağızı övüp, ondan daha neler neler beklediklerini sıralamak için sahneye fırlama yarışında olan adamlara iki çift laf etmek için. Rahmetli, sağlığında Rumuz Goncagül'ü yazmış; -zaten bildiğim fazla eseri de yok. Adamcağız şimdi ölümle yaşam arasında acılar içinde boğuşurken ondan daha başka Rumuz Goncagül'ler istemek kimin aklına gelir ki? Ancak bizim 'aydın'larımız bayılır, kendine ve başkalarına yapamayacakları şeyleri yüklemeye. Sonra tüm bunların altında ezilmiş, güvensiz insanlar olarak sokaklarda dolaşırız. Bütün bu hamasi konuşmalardan sonra, zaten hastalığın belini bük-tüğü bu adam daha da ezilmiş olarak yine sahneye çıktı. Gözlerinde yaşlarla, bütün salona nasıl yapacağını bilmeden söz veriyordu. "Daha ne Rumuz Goncagül'ler yazacağım!" Artık gözyaşlarımı tutamadım.

Kemoterapiye giderken, her seferinde özenle giyinir, makyajımı yapar, hatta küpelerimi bile ihmal etmezdim. Zavallı annem bembeyaz yüzüyle, sabah ne bulduysa üzerine geçirerek bana refakat ederdi.

Ben ya gazetemi, kitabımı okurdum, ya da dışarı çıkıp sigara içerdim. Zavallı anneciğim tüm soruları tek başına göğüs-lerdi. Gelir ve eğitim düzeyleri daha düşükçe olan hastalar ve hasta yakınları hemen sorar: "Anam, nen var kuzum?" Yok bir şey, şöyle geçerken bir uğramıştık da!

Annem, yine tüm zamanların en acımasız sorusuyla karşı karşıya gelmekten kurtulamaz: "Han'fendi neniz var?" Za-

vallı zaten her gün biraz ölüyor (kalp hastası oldu), nasıl diyecek ki “Hayır ben sapaşğlamım, kızım kanser!”. Ah şu densiz hastalar! Ben yanında olduğumda kanatlarımı açıp, hemen onu koruyordum. Herkes hastalığı ona yakıştıyordu, o da içinden “Hastalığın kendinde olması durumunda neler vereceğini” dualarla haykırıyordu. Neyse, bu sıkıntılı anlar altı ay kadar sürüp sona erdi.

Ayda bir’le başlayıp altı ayda bir’e düşen kontrollerde sapaşğlam çıkıyordum. Tam “yırttım” derken, o da ne! Yeni bir tümör çıkmaz mı! İki yılı da doldurmuştum. O zamanlar, bunun birden bire kaybolacağını zannederdim. Artık gördüm ki bir kez geldi mi geliyor. Evet, benim “tekrar”lar biraz fazla oldu ama, yinelenmese bile içinde seninle sessiz sedasız yaşıyor. Haydi! Etrafta bir hayal kırıklığı!

Bugüne kadar onbir kez yineledi. Tümünü de kendim farkettim. İlginç olan bu değil. Hiçbir yerimi ellemem, ama bir gün hissederim, elimi tam üzerine koyarım ve hiç şaşmam! Doktora gittiğimde “tam isabet” konusunda tebrikleri kabul ederim. Bu ikinci kitleyi de böyle farkettim. Kemal Bey’e gittim, iki gün sonrası için randevulaştık; eve gelip ilgilisiz kişileri haberdar ettim. Ne oluyor, kız elden gidiyor mu? Yine Osmanoğlu Kliniğı’nin yolu göründü.

Sıra Radyoterapi İle Tanışmakta...

Sonra bu kitleli bölgeye radyoterapi yapılması uygun görüldü. 12 Eylül sonrasında işsizlikten ticarete(!) atılmıştım. Holding kurmaya zamanım olmasa da küçük bir kırtasiye dükkanı açmıştım. İletki-gönye gibi şeyleri ilk kez orada öğrenen Laz ortağım Muharrem Sarıçiçek'le bu işi daha ileri götüremeyeceğimiz baştan belliydi. Daha önceden söylediğim gibi bu tedaviyi Okmeydanı SSK Hastanesi'nde yaptır-dım. Dr. Süleyman Altın'la tanıştım. Fizik hocam Erol Bey de hesapları yaptı. Hasta sayısının çokluğundan, buralarda özel hastanelerdeki ilgiyi görmek mümkün değil. Koskoca, yüksek tavanlı bir oda. Dışarıda görevliler bilgisayar başında başlangıç-bitiş zamanını ve dozajı ayarlıyorlar. Bu hangar gibi sevimsiz odaya bir teknisyen eşliğinde tek başına (tedaviye de yalnız gidiyordum) giriliyor. Merdivenle tırmandığım sedye gibi yatağa yatılıyor. Işınları nerene ala-

caksan ona göre soyunuluyor. Artık kıpırdamak yok. Sevim-siz griye boyanmış duvarlara ve tavana gözünü dikip kalı-yorsun. Teknisyen çıkınca çelik kapı otomatik olarak kapa-nıyor ve kilitleniyor. Mekanik bir sesin “Başlıyor, kıpırda-ma!” komutuyla birlikte, asla göremediğin ve hissedemedi-ğin ışınlar, üzerine yağmaya başlıyor.

Neyse ki bu, öyle uzun süren bir tedavi değil. Birkaç dakika sonra yine aynı gürültüyle kapı açılıyor ve bir diğeri... Bu dönem, oradakilerle en az ilişki kurduğum hastane günlerim-dir. Belki de süremin kısa oluşundan... Oradan çıkar, Tahta-kale’ye alışverişe giderdim. Yoksa aklımı ticaret almış, gö-zümü de para mı bürümüştü ne!..

Sonra yeniden ayda bir kez’le başlayıp, yılda bir’e kadar inen kan rutin kontroller sürdü. Ta ki 92’nin sonuna kadar. Her kontrolden sonra arka arkaya telefonlar gelirdi: Na’ber? “Tamam, yine kefeni yırttık. Yahu piyasada kefen kalma-dı!”... Bu hastalıkta on yıl önemli bir süre. Onu atlattın mı, yırttın demektir (galiba?). Neredeyse bir marşla, onuncu yıl-dönümümü kutlayacaktık!

Bu arada beni duygulandıran bir olayı da aktarmak isterim. Genellikle biz hastalar hep doktorlarımızı ararız. Bu, bizde mi böyle, yoksa tüm dünyada mı böyle bir adet var bilemem. Bu on yıllık süre içinde artık iyileştiğim için doktorlarımı da hayatımdan (ne yalan söyleyeyim sevinerek) çıkarmış-tım. İlk yıllarda evimde telefon olmadığı için (o zaman böy-le yaygın değildi), annemin telefonunu vermiştim Kemal Bey’e. Bir gün annem yürek çarpıntısıyla beni aradı: “Mak-bel, seni Kemal Bey aradı, merak etmiş!” Ah! canım, ne hoş bir sürpriz!

Doktorum beni merak ediyor (aradan 6-7 yıl geçmişti) ve arıyor. Olsun; O, acaba öldüm mü diye tasalanıyor ama ne gam! Beni düşünmüş ya! Ama zavallı anneciğim, hemen her gün görüşmemize rağmen, telefon gelince neredeyse düşüp bayılacakmış, acaba bana birşey mi oldu diye. Yahu hastalık filan yok ortada, sapasağlamım; belki de bir gün önce görüşmüşüzdür. Ah! şu doktorlar, demek ki insanları ne kadar korkutuyorlar! Olsun; ben kendisinden korkmadığım için hemen ertesi gün koşa koşa (belki de ilk kez) muayenehanesine gittim. Kısa bir muayene, uzun bir sohbet yapmıştık.

Motor Rüyası Bir Hüsran Oldu!

Motor, ikide bir neden hayatımıza giriyor demeyin, sakın! çünkü bu defterimin asıl amacı motor-günceci tutmaktır... (Ah! Ah!)

Mehmet'in geldiğinden söz etmiştim. Motor, Harley Davidson dizaynı. MOR, siyah ve beyaz renkli. O kadar güzel ki, üstündekilerle ilgilenen bile yok! İlk gün Yeşilköy'e, Fahreni'ye geçmiş olsuna gittik (trafik kazası geçirmişti). Gören kırk yıllık motorcu olduğumu zanneder. Ben böyle düşünüyorum ama, Mehmet de gösterdiğim uyumdan dolayı beni kutladı. Daha uzak mesafeli geziler de yaptık. Yüzdoksan'a kadar çıktı (zaten ikiyüz yapıyor), bende "gık" yok. Sadece ilk kez motor yan yatınca biraz sorun çıktı. Azbuçuk fizik bilginim benim de yatmam gerektiğini söylüyor ama beden kendini korumak için dikiliveriyor. Neyse daha sonra onu da hallettim, Mehmet ne yaparsa onu yaptım.

İlk gün çıkmak için siyah pantolon, botlar ve deri ceketi çektim. Evde kaskı prova yapalım dedik. Kaskı kafama geçirdim, kara gözlüklerimi de taktım. Eh! havama diyecek yoktu. Takdir duygularını öğrenmek için Mehmet'e baktım. Allahım! Ne olurdu o da herkes gibi yalan söyleyiverseydi ya! "Makbel, atom karıncaya benzedin!" Buyrun buradan yakın! İnsanda artık romantizm kalır mı? Herşey yerle bir oldu! Tamam, boy birbuçuk metre; ama bütün suç onda. Kendine küçük kask, bana kafamın en az iki katı. Bu allahıtan reva mı? Aferin Mehmet, daha işin başında bir çuval inciri berbat ettin!

Neyse, gezilerde kendini affettirdi, yoksa bir haşın plan uygulayacaktım. Sondan bir önceki gezide Yalova'dan feribotla dönüyorduk, kendisine içim kan ağlayarak "gelemeyeceğimi" söyledim. Ciğerlerimin kötüleştiğini ve bu nedenle sırtımın daha çok ağrıdığını, kasığımda şişen lenfin ise acı verdiğini ve belki de kemoterapinin erken bile başlayabileceğini, kısaca, dramatize etmeden anlattım. Buraya kadar iyi idare etmişim, ta ki o konuşmaya başlayıncaya kadar.

Mehmet: "Bak Makbel, bir dahaki yaz yine geleceğim, o zaman birlikte döneriz. Ben herkese "Amsterdam'a Makbel'le birlikte döneceğim" dedim. Sen şimdi yaptıracağın tedavileri tamamla. Sonra, sadece bir telefon et. Hemen gelirim, seni alıp dönerim. Bunu Kasım'dan önce yaparsak daha iyi, çünkü daha sonra Almanya mutlaka karlı olur. İki-üç günde buradayım. Sadece, geri getiremem, sen uçakla dönersin. Bu benim sadece on günümü alır. Lütfen, sakın çekinme! Bunu seve seve yapacağım!

İşte bu kadarı fazla! Bu adam benim ne kadar sulugöz olduğumu nereden bilsin! O kapkara güneş gözlüklerinin hangi

amaçla yapıldığını işte o anda keşfettim. Yapan nur içinde yatsın. Bende “hık-mık”. Cevap: “Neden arayamazsın ki, isteyen benim; yoksa söyler miydin?” Adamcağız benim iste-me konusundaki (ne kadar aşmış olsam da) özürümü bilmiyor ki! Kendisini iki yıldır tanıyorum ve aralıklarla görüş-tük; ama hayatımda önemli bir yeri oldu. Sağol Mehmet! Keşke daha gençken ve sağlıklıyken motorla dünyayı dolaşsaydım!

Hayatımda fazla “keşke”lerim yoktur. Bu nedenle, istedikle-rimi yapmakta, istemediklerimi de yapmamakta kararlıyım-dır. Kırkbeş yıllık hayatıma dönüp baktığımda, değiştirmek istediğim hiçbir dönem yoktur. Ama böyle bir motor gezisi için gençliğimin bir bölümünü hiç düşünmeden değiştirebi-lirim!

On Yıl Ara Veriyoruz

Birbirimize zaman tanıma konusundaki antlaşmaya karşılıklı olarak tam on yıl uyduk. Artık yılda bir keze çıkan rutin kontrollerimi bile tamamlamış, hiçbir doktora uğramaz olmuş, hatta hastalığı ve kitleleri tamamıyla aklımdan çıkarmıştım. “Körün istediği bir göz, allah verdi iki göz” derler ya, işte tam öyle oldu. Benim canıma minnet. Bu arada insanlar da unuttur gibi oldu; zaman zaman içlerinden geçmişle bağlarını koparmakta zorlananlar da oluyordu; “Yahu senin hastalıktan na’ber? Yırttın galiba?” “Tabii yırttık, usta! bize hastalık mı dayanır?” gibi konuşmalar seyrek de olsa yapılıyordu, ama genellikle bana moral vermek ve kutlamak içindi. İşte biz böyle bir ahvadın çocuğuyduk, kanseri bile bir lokmada “ham ediverir”dik! Yalan! Kazın ayağı hiç de öyle değilmiş! Meğer yaşadıklarımız, daha sonra yaşayacaklarımız için hazırlıkmiş.

Neyse ki, bu on yıllık arada boş durmadım. Boşandım. İki tane atölye açıp kapattım. İki çocuk büyüttüm.

Gümbür Gümbür Geliyorrrr!!!

On yılı devirene neredeyse madalya veriyorlar. İşte ben de tam onuncu yıl madalyamı almaya hazırlanıyordum ki, içimdeki o gizli güç yine elimi alıp sağ mememe götürmez mi? O da ne! Bunlar da nereden çıktı şimdi? Elim kırırsa mıydım, yoksa bir güzel pataklasa mıydım? Ne yaparsan yap, aslanlar gibi dizilmişler! Benim mi onlardan kurtuluşum yok, yoksa onların mı benden bilemiyorum, ama yine Kemal Alemdaroğlu'yla karşılaşma günü gözüktü. Çaldık kapısını. Üzüldüğünü yüzünden okudum. “Artık bittiğini düşünüyordum, Makbel”. Ben de öyle, hatta unutmuştum bile. Bir lokal ameliyatla parçacıklar toplandı ve Nafi Bey’e yollandık. Nafi Bey’le konuştuğumda o da üzgündü. “On yıldan sonra bizler biraz rahat nefes alırız” dedi. Almasına biz de aldık da sonrası? İlla farklı olacağız ya, gidip ülser olmayıp tabii ki kanseri seçtik. Eee, kanseri seçmekle iş bitse iyi, onun da

zorunu bulmakta rakip tanımam. On yıl neymiş ki! Biz her on yılda bir neler görmüşüz; kanseri bile uyandırırız!

Minik parçacıklar çıkıyor, biz de onları alıyorduk. Bir gün yine bir tanesini Oruç Patoloji'ye götürürken, kendisiyle ilk kez bu kadar yakından ilgilendim. Şimdi anlatacaklarım için hazır olun! Daha önce tanışmış olanları bilemem ama, onun yüzünü hiç görmemiş olanlara anlatmak istiyorum:

*31 Temmuz:
Çok Kötüyüm...*

(Bu parantezi açmamın tabii ki bir nedeni var. Koyduğum “:”dan iki gün sonra yazmaya başlıyorum. Ancak, bugünün farklı anlamı var. Üçüncü gündür kendimi kötü hissediyorum. Üç gün önce Assos’a doğru harika bir haftasonu tatili yaptık. Ama geldikten sonra çok kötü oldum. Boğazım görülmeyen eller tarafından sıkılıyor. Bu lenflerin yaptığı baskı bazen dayanılmaz oluyor. Nefes almakta, yutkunmakta, hareket etmekte zorlanıyorum. Sol göğüs boşluğumun üzeri ise felaket. O kadar çok kitle var ki, sol kolumu bedenime yaklaştıramıyorum bile. Sanki içerde milyonlarca kitle var, sıkışıp canımı yakıyorlar ve öyle bir kaşıntı var ki belki bir gün dayanamayıp derimi yüzeceğim. Sırtımdaki kitleler ve ciğerimden dolayı ağrı da cabası. Uyuyamıyorum. Bu da beni sinirli yapıyor. Yani her günüm mutlu geçmiyor. İşte böy-

le bir günde yazmayı denemek istedim. İşte bu yüzden farklı bir gün. Bakalım böyle bir günde neler yazılabilecek?!)

Nerede kalmıştık? Takside oturuyorum, elimde küçük bir şişe, şişemin içinde biri büyükce, ikisi küçük, üç kitle. Kendisine daha önce neden bu kadar yakından bakmayı akıl edemediğimi düşünüyorum. Bal rengi gibi yumuşak çok uçuk bir sarı. Bu yumuşaklıkla uyumlu bir doku. Tıpkı pektek dokusunda, kendi içinde son derece uyumlu, sakın, gösterişsiz ama ne istediğini bilen, kararlı bir yapı.

Ona hiç kızmamıştım, hele yüzünü bu kadar yakından görünce kızmak elimde değildi! Bu duygular içinde kendisini Nafi Bey'in şefkatli ellerine teslim ettim.

Bu arada hemen hemen ayda bir operasyon geçiriyordum. Bir sonraki lokal ameliyatım sırasında yine cerrahımla sohbet ediyorduk. Bu arada aklımıza gelen her konuda konuşuyorduk. Siyaset gibi ciddi konular, dedikodular vb... Gülüyor ve eğleniyorduk. Hemşirelerin ve hastabakıcıların yüzlerini tabii ki hatırlıyorum. Ciddi olarak tanıdıkları (aslında gerçek hayatta ciddi tanınır) saygıdeğer hocalarına pek toz kondurmak istemiyorlardı, ama şu çılgın kanser hastasının durumu biraz karışıktı. Belki hocaları da bu umutsuz çılgın hastaya durumundan dolayı hoşgörü gösteriyordu. Maalesef durum “delidir ne yapsa yeridir” anlayışıyla geçirtililemez, çünkü iki taraf da durumdan memnundu. İşte böyle bir günde, kendisine kanser hücreleriyle karşılaşmamızı ve onlara duyduğum hayranlığı anlattım (o da kendilerini temizliyordu). Hemen cevabı yapıştırdı: “Çıplak gözle ona bu kadar hayran kaldınsa, bir de mikroskop altında görsen demek aşık olacaksın”.

Zavallı hemşire, ağzı örtülü olmasına rağmen hocası görmesin diye başını eğip kıkırdamıştı. İşi biten hoca dışarı çıkınca, aynı hemşire kız beni hazırlarken bu kadar eğlenceli bir ameliyatta bulunmadığını itiraf etti.

Bu, işin eğlenceli yanı; ama ben de bu arada altı ameliyat geçirmiştım.

Bu hücreler yabana atılamayacak şeylerdir. Aslında çok zeki ve anarşisttirler. Dalak hücresi yanındaki dalak hücresiyle, kalp hücresi kalp hücresiyle, damar hücresi damar hücresiyle uyum içindedir. Böylece de işler yolunda gider. Ama kanser hücresi vücuda yeni bir anlayış getiriyor. Bu hücreler, bulundukları yeri pek önemsemiyorlar. Dalakmış, böbrekmış, pankreasmış, varsın kendi kuralı dışına çıkmayı bir kez bile akıl etmesin. Kanser hücresi farklı! Pankreasta ise ona uymuyor, bağırsakta ise ona uymuyor, çünkü onun kendi kuralı var. Evet, eser anarşist ama kendi içinde uyumlu. Çünkü o herhangi bir organ hücresi değil, o kanser hücresi. Uyum-suzluk işte buradan kaynaklanıyor. Onu bulunduğu yere uyum göstermediği için suçluyorlar, ama o zaten oraya ait değil ki. Herhangi bir organ hücresi, bulunduğu organın hücreleriyle uyumlu yaşarken çoğalmaları da uyumlu olur. Deli gibi çoğalıp üç dalaklı olmuyoruz. Nasıl yapıyorlarsa sayıyı ayarlıyorlar. Gel gelelim bizimkilere... Hani, ya hiç sopa yememiş, ya da sayı saymasını bilmeyenler var ya, işte o sülâleden gelirler. Bir çoğalma tutkusu ki sorma gitsin. Yahu bu organ, bu beden, bu kadar hücreyi bakalım kaldırabilir mi? Düşünen kim? Bu güvensizlik nereden geliyor (ay pardon bu psikoloji alanına giriyor, belki Freudien bir açıklaması vardır). Bir ezikliği, çoğalarak kapatmak mı istiyor? İşte buradan sonrasını henüz çözemedim. Çünkü kendisi son derece

güzel, zeki, kendi içinde uyumlu, anarşist (bu tarafı beni çok etkiliyor), ama öyle mantıksız ve çılgınca çoğalıyor ki sonunda kendini yok ediyor. Zorlayacağın her şeyin bir sınırı vardır, herşeyin bir kapasitesi, istiaab haddi vardır; bu sınırı aştın mı “büyük patlama”. Tabii, kendisiyle birlikte bulunduğu bedeni de yok ediyor. İşte kendisine yakıştıramadığım bu “son”. Ama bu benim insan aklımla vardığım sonuç; onun gibi düşünmeyi henüz hiçbirimiz bilmiyoruz.

Kanseri anlatan cilt cilt kitaplar yazan hocalar, bunları okuyunca neler düşünecekler acaba? Anfide öğrencilere kanseri böyle anlatabilme fırsatım olsaydı, hem öğrencilerin hem de hocaların suratları ne hal alırdı? Bu yazdıklarımın bilimsel olarak doğru olup olmadığını bilmiyorum, bunlar benim duygularım ve düşüncelerim; ama yine de kanseri bir ders konusu değil de, tanıdık biri haline getiriyor. Bunları ona aşık olun diye değil, tanımanız için anlattım. Çünkü o var ve böyle yaşıyor.

Meğer Hiç Ameliyat Olmamışım!

Dokuzuncu ameliyattan sonra, mantar gibi biten bu kitlelerin tek tek toplanamayacağı anlaşıldı. Toplu temizliğe karar verildi.

“Toplu temizlik” ne demek? Efendim, “Toplu temizlik” şöyle oluyor:

Tüm bu olaylar sağ memede cereyan ettiği için, meme dokusu tamamıyla -kaburgaya kadar- temizlenecek, derisine de güven olmadığı için, bacadan alınacak deriyle üzeri kapatılacak.

Vallahi bunlar Alemdaroğlu’nun bana anlattıkları. Ben de onun yalancısıyım. Konuyla bağlantılı diye bir özelliğimden söz etmek istiyorum. Sürekli “ben, ben” diyorsam kusura bakmayın, çünkü kendimden bahsetmekten hoşlanmadığım gibi “ben, ben” diye konuşanlardan da hoşlanmam. Ama bu

yazdıklarım kendimle ilgili olduğu için ve bazı durumlarda kendimi tanıtmam gerektiğinden, dikkat etsem de “ben, ben” demek zorunda kalıyorum. Pardon!

“BEN” biraz fazla açık sözlüyümdür. Hani her mahallenin bir delisi vardır ya, bizim çevreninki de benim. Artık herkes, “bu kadın aklındakini söyler” deyip, hiçbir şeye alınmaz oldular. Vallahi benim için durum pek rahat! Ne düşünüyorsam onu söylüyorum, arkası yok. İçimde saklamamın kimseye yararı olmadığını geç de olsa anladım. Bende kalacağına, sahibine yolluyorum, onda kalsın, varsın o düşünsün. Bura-ya kadar bir sorun olmadığı ortada. Ama bu kadarla kalmayıp işi biraz abarttım. Bu kez karşımdakini de benim gibi görmenin doğru olacağını düşündüm. Yani, bana ne söylüyorsa, benim için o kadarı geçerli. Gerisi yok. Eğer varsa, belki söylemek istemiyor, belki de söyleyemiyor. Kendi bilir. Eskiden olsa “acaba”larla dolu “akıl yürütme”ler içinde boğulurdum. Artık yalnız bana verileni almayı öğrendim. Söylenenin gerisindekiler benim için yok. Bu arada, konunun birazını anlatıp gerisini bana bırakanın vay haline! şunu açıkça söylüyorum: Hayat yeteri kadar zor, onu daha da zorlaştırmanın alemi yok!

Bu bir bağlantı paragrafıydı, şimdi asıl konumuza dönelim. Doktorun bana anlattıklarını olduğu gibi kabul ettim, kendisi söylemediği için fazla bir şey de sormadım. Demek ki ameliyat böyle olacaktı! Ben de herkese aynen bu iki cümleyle anlattım. “Vallahi işte bu kadar! Olacağız bitecek!” Herkes de böyle basit olarak görmeye başladı, yani alıştılar. Bu arada Plastik Cerrah Prof. İbrahim Yıldırım’la tanıştım. Kendisine şöyle güzel bir burun yaptırma imkanım olamadı, ya da cilt gerdirme filan... O, bacak derimi yüzecek, göğsü-

me diyecekti. Herşey planlandı. Bilgi Hastanesi'nde yerim ayrıldı ve o sabah yola çıktık.

(Şimdi bir parantez daha açıyorum. Aslında böyle bir yazı türü olup olmadığından emin değilim. Durmadan kesip, araya bir şeyler sokuşturuyorum. Ama ne yapabilirim ki; hem aklıma bir şeyler geliyor, hem de şimdi anlatacaklarım çok önemli. Bu parantez bölümünü ertesi sabah yazıyorum. İnsan beyninin garipliği, mükemmelliği karşısında bir kez daha heyecanlandım. Bundan önceki bölüme oldukça kötü ağrılar içinde başladığımı ve bir deneme olacağını yazmıştım. Uyku uyuyamadığım için sinirlerim iyice bozuktu. Kim telefon etse, gözlerim dolu dolu oluyordu. Sürekli evdeydim. İnsanı biraz da ev mi basıyor ne? Gerginlikten, daha fazla solunum zorluğu çekiyordum. TV kanalları arasında dolanıp duruyordum. İnsan böyle anlarda kitap da okuyamıyor. Birden bire, bunun böyle gidemeyeceğini düşündüm. Dikkatimi başka yöne kaydırmalıyım. Tabii, fiziksel sıkıntılar ortadan kalkmıyor, ama onları eskisi kadar, hatta zaman zaman hiç hissetmez oluyorsun.

Yazmaya devam etmek aklıma geldi ama hiç bu koşullarda denememiştim. İşte tüm gece bu duygu ve düşüncelerle yazmaya başladım. Gece saat 02:00'ye kadar yazdım. Ne ağrı kalmıştı, ne solunum zorluğu... Otursam sabaha kadar yazabilecek enerjim vardı ama, sabah Mehmet gelecekti ve son motor gezimi yapacaktım. Günlerdir uyuyamayan ben, yastığa kafamı koyar koymaz uyudum ve uyandığımda sabah saat 08:20'ydi. Kalktım, duş yaptım ve bunları yazmaya başladım. Bu gece Faruk (ruhumun çiçeği) ve Lütfiye'yle yemeğe çıkacaktık. Dün gece Lütfiye'yi arayıp gelemeyeceğimi söyledim, çünkü sırt ve boyun ağrısından uzun süre oturamıyo-

rum. Ayrıca beni seven insanların karşısına öyle çıkmamın da bir anlamı yok. Keyfim yok, konuşamıyorum. Onlar beni güler yüzlü, konuşkan, şakacı olarak görmeye alıştılar (çünkü öyleyim), şimdi onları üzmenin bir alemi var mı? Ama bu sabah Lütfi'yi arayıp, dün geceki denememi ve aldığım olumlu sonucu anlattım; yemeği iptal etmememizi söyledim. Sonradan bize katılan Jülide de aradı (O da durumumu biliyordu) ona da anlattım. Bana; "İşte Makbel farkı bu. İnsanlar bunun yüzde birini yapabilse, işler ne kolaylaşacak" dedi. Aslında bunları kendimi övmek, farklılığımı kanıtlamak için yazmıyorum. Bu kitaba başlama amacım, kronolojik olarak yaşadıklarımı insanlara anlatmak değil. Kime ne, kaç ameliyat olduğumdan. Bunları anlatırken, el yordamıyla da olsa, yaşarken öğrendiklerimi insanlarla paylaşmak istedim; çünkü zor bir hayatı (herkesinki zor aslında) kendim ve çevrem için çekilir hale getirebilmeyi öğrendim. Bunları anlatırken bazen utanıyorum. "Ne kadar basit şeyler, ne var bunları yazmakta" diye. Ama çevremde hasta ya da sağlıklı öyle insanlar var ki, beynin ve ruhun gücünün henüz farkında değiller. Ey insanoğlu, aslında sen nelere kadirsin!)

* * *

Efendim, başınız dönmediyse, hastane yolunda olduğumuzu hatırlatayım. Daha ameliyata girmeden oda dolmuştu. Benim de hıznırlığım üzerimde, çenem açılmış (benden çok konuşanı hiç sevmem!), gülüp duruyoruz. Kemal ve İbrahim Bey'ler de geldiler. Hatta İbrahim Bey, çeşitli pozlarda resmimi çekti durdu. Neyse, kapıda sedyeli ekip görüldü; ben zaten deli gömleğimi giymiştim (bu kez çamaşır sorunumu

önceden halletmiştim). Yattık, öpüştük, el sallastık ve asansöre bindik. O da ne? Ameliyathane hazır değilmiş! Haydi yine asansörü çağırdık, odaya geri döndük. Herkes gözleri açılmış bakıyor. “Ne var sanki? İşte bitti” diye bir açıklama yaptık. Zavallı annem gerçek olmadığını biliyor ama, o kadar gergin ki, şaka’yı bile uzun süre kavrayamadı. Sonra “Seni gidi hınzır kız, yine neler karıştırdın?” diye beni suçladı.

Ekip ikinci kez geldiğinde artık geriye dönüş yoktu. Doğru ameliyat masasına. Doktorlar da son temizliklerini yapıyor. Oramızı buramızı bağladılar. Sonra, anesteziist olan başhekim geldi, iğneyi bastı. Sanki biz bu işleri bilmiyoruz. Soruyor: “Makbel Hanım, soyadınız ne? Kaç yaşındasınız?” falan, filan. “Sorma şimdi benim yaşımı. Ben gidiyorum, size kolay gelsin!”

Bu garip bir duygu. Vücuda buz gibi bir soğukluk yayılıyor. Beden kontrol edilemez bir biçimde sizden uzaklaşıyor (yoksa biz mi ondan uzaklaşıyoruz?). Ve sonrası yok... Bir daha uyandığında, ağrılar içinde yataktasın.

Uzun süren bir ameliyat olduğu için aldığım narkoz da fazlaydı. Kendime geldiğimde bedenimin her noktası kontrolümün dışında zangır zangır titriyordu. Bu arada ayağıma çorap giydirenler, üzerime kat kat battaniyeler örtenler... Karşı çıkacağım ama, çenem de titriyor. Doğru dürüst konuşamıyorum. Bir ara “Yapmayın, bunun üşümekle ilgisi yok” diyebildim; ama onlar benden daha kötü durumda. Herkes şokta. Kimse ne yaptığını bilmiyor. Birileri de koşup hemşireleri toplayıp geldi. Neyse, onlar konuşabilir durumda olduklarından, bu durumun normal olduğunu, narkoz sonrası böyle durumların garipsenmemesi gerektiğini ve üzerime

yıgđıklarının bana faydası olamayacağını anlattılar. Ama bizimkiler bu manasız açıklamalara kanarlar mı? Üzerimdeki yığın, ben kendime gelip “Toplayın şu çaputları” diyene kadar kalkmadı.

Titreme nöbeti, ne kadar sürdü bilemiyorum ama, uzun bir zaman sonra sona erdi. Erdi de ne oldu? Keşke daha sürseymiş! Tam “oh!” demeyi düşünüyordum ki gözüm bedenime ilişti. Allah allah, bu da ne? Göğüs bölgem Amazonlar gibi (zaten onlar gibi teki alınmıştı) çapraz sargılar içinde, sağ bacağım kendi hacminin en az üç katı kadar sarılı! Yahu, bu arada bacağı kırıp alçıya mı almışlar? Ben ne hale gelmiştim? Aman efendim, bu da neymiş ki? Keşke hep sargılar içinde kalsaydım. Üçüncü, sonuncu ve en hain darbe de gelmez mi? (Erkekseler tek tek gelseler ya!) Yarabbim, o ağrılar da ne oluyor? Yoksa artık ölecek miyim? Sağ bacağımın arkası (baldır bölümü) yanıyor. Sanki derimi yüzmüşler, dünyanın tüm tuzlarını ve en acı şili biberlerini üzerine basmışlar. Bu durumda ne yapılabilir)? İğne...

Hemşire yetişiyor ve basıyor Novalgine iğnesini. Biraz sonra “oh” diyebildim ama, bir hafta boyunca bu ağrılar inanın hiç azalmadı. Zavallı göğsümdeki ağrılar, hiç saltanat sürmedi. Bacaktan onları düşünecek hal mi kalmıştı? İşte Novalgine’nin etkisi geçiyor ve işkence yeniden başlıyor. Durum belli oldu; bu kez pes ediyorum! İnsanım diyen hiç kimse bu ağrılara dayanamaz. Düşünün, bacağımın üst arka bölümünün derisi olduğu gibi yüzülmüş ve tüm sinirler açıkta! (Aman allahım neyse ki o günler geçti! Yazarken bile kötü oluyorum!)

İnsanlar odada donmuş durumda! Kimse el sürmeye cesaret edemiyor! Derken kapı açılıp Kemal Bey teşrif etmezler

mi? Oh! İşte saldıracak bir hedef! “Ne yaptınız bana böyle? İkinizde de hiç insaf yok mu? Bana böyle olacağını hiç anlatmadınız. Ben bir daha düzelemem bile!” gibi şeyleri sesim çıkabildiği ölçüde bağırdım. Adam sakın. “Geçecek Makbel! Biliyorum kolay bir şey değil, ama sen bunu da atlattırısın!” Hah, al buradan buyur! Nereden biliyorsun atlatacağımı? Ya şimdi acıdan kalbim durursa? “Bu bacağın hali ne? Nedir bu sargılar, bu dayanılmaz ağrılar? Bacağımı doğradınız mı?” “O konuyu İbrahim’le konuş, ben sadece göğsü çıkardım.” (Aman, işbölümünüzü sevsinler!). “Hatta İbrahim’e deriyi kalçandan almayı önerdim, denize girerken bacağında iz kalmasın, diye. Ama baktık da, kalça oyuğunda hiç mayo izi de görmedik. “ Adamlara bak yahu? Biz masada yarı ölü, kan revan içindeyken beyefendi mayo izi aramış! Yahu, ne denizi be doktor, ben artık yaşayabilecek miyim diye hesap yapıyorum, sen kalkmış bacaktaki lekenin denizde görülebileceğini düşünüyorsun? Ben şurdan bir kalkayım...

Aman efendim, İbrahim Bey’ler de teşrif etmezler mi? O ne güler yüz, o ne mutluluk! Koş koş, çok önemli ve sevinçli bir kutlama var! Kımıldayabilsem hedef doğru gırtlak! Müzikal bir ses: “Eee, nasılsınız bakalım?” “Eee, siz nasıl görüyorsunuz sevgili katilim?” Gel de çıldırma, bu durumda “Nasılsınız?” diye soru olabilir mi? “İyi vallahi, iç güveysinden hallice!”. Bir azar da ona... Ama ne yaptıklarının farkında değiller ki! Gidiyor. Acılarım ve kaderimle yine başbaşa (ay pardon, bir sürü başlarla) kalacağım. Bu arada sabah ameliyata girmeden önceki kanlı-canlı halimi görüp, ameliyattan sonra yine gelmek ya da orada beklemek gafletinde bulunanlar, teker teker dışarı çıkıp fenalık geçiriyormuş. Üç-dört gün sonra aynaya ucundan bakabildiğimde, kendi

yüzümü aramıştım! Zavallılar, ben acı çekerken, onlar da, herşeyin açıkça okunduğu suratımı görüyorlardı! Biraz kımıldayabilsem! Ne mümkün! Vücut betona batırılmış adeta! Hemen kararımı veriyorum; İyileşip de buradan çıktığımda, ilk işim, ikisini de görevden azletmek olacak. Bu planı sinsice uygulayacak, o ana kadar hiç renk vermeyecektim.

Bu arada Eftal'in bir durum tespiti aktarmadan geçmek haksızlık olacak. Ben kendilerine ameliyatımı üç basit cümleyle özetlediğim için, onlar da "oradan şu çıkacak, şuradan şu alınıp şuraya eklenecek" diye düşünüyorlardı. Bu paramparça, mezartaşı suratla, yatakta ölüm nâlelerine başlayınca, Eftal dışarda bombayı patlatmış "Haydi o (Yani ben) delinin teki. Bize 'şöyle, böyle' diye bu kadar büyük bir ameliyatı anlatıyor, hepimiz de ona inanıyoruz. Sanki bademcik ameliyatı olacak. Peki bizler de mi deliyiz? İçimizde hiç kimse bunun önemini nasıl kavrayamadı? Hepimiz onun aklına uyduk."

Akşam, nasıl olduysa, oldu işte. Bu sefer de 'yanımda kim kalacak' savaşı başladı. Genellikle bu planı daha önceden yapardım, ya da müdahale ederdim. O an "ölsem de kurtulsam" havalarındaydım. Annem ağırlığını koydu ve savaşı kazandı. Kazandı da iyi mi oldu? Allahım o ne geceydi? Yılın en uzun gecesi filan diye bir şeyler uydururlar, ama kimse bilmez ki "tüm zamanların" en uzun gecesiydi! Ağrılar bir tempo tutturmuş, ne yapsan azalmıyor, sırtım yatmaktan uyuşmuş ama değil kımıldamak, omuzumu milim oynatamıyorum! Eh, bu durumda yapılacak tek şey var: İnlemek ve ağlamak! Ama ne mümkün! Annem başucumda, sapsarı bir surat, içi kan ağlıyor ve dolu dolu gözlerle bana bakmıyor

mu? Allahım, bu kadarı da fazla. Işıkları kapattırdım, boşta olan sol kolumla zaman zaman pikeyi başıma çekip iki damla gözyaşı dökebilirdim. Yine boş bir duaya bütün gece amin dedim. “Ne olur allahım, annem biraz uyusa!”... Ne mümkün, cin gibi gözler üzerimde! .

Bu arada annemle ilgili bir şeyi anlatmak istiyorum. Yine konuyla bağlantılı ve böyle bir duayı boşuna etmediğimin kanıtıdır. İlkokul üçüncü sınıftayken, o yaz İstanbul’a geldiğimizde (Tarsus’daydık), ilk ameliyatımı oldum. Prof. Dr. Ali Haydar Taşpınar (olaylar sırasında Türk Kanser Vakfı Başkanıydı) bu apandist ameliyatımı yapmıştı. Geceleri yanımda annem kalıyordu. İlk gece ağrıdan ve korkudan uyuyamıyordum. Annemse uyuşturulmuş gibi gözünü açamıyor. Ben sürekli sesleniyordum: “Anne, ağrım var uyuyamıyorum”. Annemse hep aynı cevabı veriyordu: “Gözlerini kapat uyursun”... Bütün gece o mışıl mışıl uyumuş, ben de inleye inleye sabahı etmişim. İşte bu nedenle, yine uyur diye boşuna beklemişim!

Sabah oldu! Değişen bir şey yok! Yine akın akın ziyaretçiler... Yine ben ağlayamıyorum! Annem o gece de “kalacağım” diye tutturmaz mı? Hemen duruma el koydum: “Anne sen git bu gece dinlen ve Jülide kalsın.” Oh! işte herkes gitti ama acılar kaldı. Jülide’ye durumu anlattım ve durmadan inleyip ağladım. Ne de olsa insan biraz rahatlıyor.

Ameliyata girmeden önce Jülide’yle yaptığımız alış-veriş de anlatmalıyım. İç çamaşırı sorununu çözmek ve ameliyata uygun gecelikler almak için Yeni Karamürsel Mağazası’na gittik. İç çamaşırı konusunda sorun yok, tip belli, hemen alıyoruz. Ya gecelik modeli nasıl olacak? Aramızda yazılı ya da sözlü herhangi bir anlaşma yok! Yok ama kafalar belli!

Al birini vur ötekine! Pazen, pamuklu gibi modeller hemen geçildi ve saten bölümünde sanki görülmez bir el ikimizi de durduruverdi. Önden açık olması gerektiğine üstün zekamızla zaten karar vermiştik de, ipekli, beyaz üzerine mor çiçek desenli ve de yandan kalçaya kadar yırtmaçlı oluşuna karar vermemizde etken olan, hangi özelliğimizdi?

Cevabı herkes -tereddütsüz- bildiği için ben bir kez daha tekrarlamıyorum; ama gelenlere kötü görünmemek zorunlu ya! Biz ise, seksi görünmeyi ön plana almıştık! Ameliyat sonrası tabloyu açık açık çizdiğim için şunu söylemek abes, ama ben üzerime düşeni yapayım: Hastaneden çıkana kadar ne külot giyebildim ne de gecelik! (Sonra işe yaradı!)

İki gün sonra sanki sırtımda yatmaktan yaralar açılmış gibiydi. Ne olursa olsun kımıldamalıyım. Bu kutsal görev, garibim Ömer'e nasip oldu. Adamcağız filmde bile kana bakamaz (bütün erkekler sözleşmiş mi ne!), hastaneye bana olan sevgisinden dolayı geliyor ama bana bakmamaya çalışarak adeta deli danalar gibi dolanıp duruyor. Tam yanımdan geçerken "Ömer yardım etsene" diye piyangoyu ona çıkarıverdim. İtiraz edemeyecek kadar yıkılan kurbancığım, talimatlarımı harfiyen yerine getirdi. Sağlam sol kolumu boynuna doladım, sağlam olan sağ bacağımı da kullanarak kendimi 3-5 santim de olsa yukarı kaldırdım ve sol tarafıma bir yastık yerleştirttim. İşte yılın en önemli harekâtı gerçekleşmişti. Bir hafta boyunca yapabildiğim en kabadayı hareket buydu. Ancak sonra daha fazla hareket edebildim. Hareketler hep böyle pasifti. Yatak baştan ya da ayaktan kaldırılıyor, ya da sırt ve ayak altına yastık konuyordu. Zavallı Ömer'ciğim, biraz sonra bembeyaz bir suratla hastaneyi terk ettiğini ve bir taksiye atlayıp eve gittiğini, hemen içmeye

başladığını (bunu hep yapar, baş ağrısı bahane) ve gece uyuyamadığını sonradan anlattı.

Şimdi bacağımla ilgili bir başka vahşeti anlatacağım için bu konuyla ilgili kısa bir bilgi vermem gerekiyor. Yaptıkları alçıya benzer sargı, dizimin altından bacağımın kalçayla birleştiği son noktaya kadar çıkıyordu. Kimıldamak mümkün olmadığından tuvalet ihtiyacımı yatakta hemşire ya da hastabakıcılar yardımıyla gideriyordum. Aksini kimse söylemediğinden, tuvalet sırasında sargı bezine geçen ıslaklık zamanla daha geniş alana yayılmış. Ağrı giderek artıyor, hem de yanarak.

İbrahim Bey, durumu farkedince, “tüm zamanların” ikinci büyük katliamına karar verdi: Sargılar değişecek!!!

Hemen benden itiraz sesleri yükseldi, “Neden beni kimse uyarmadı. Daha dikkatli olur, bacağımın üzerini dahi örtmezdim. Nedir bu saçmalıklar”... Adın ne Reşit, sen söyle sen işit! Adam işkence masasını getirtti, zorla da olsa işkenceye ortak edilen hemşirelerle, işe koyuldu! Önce makasla kat kat bezler kesildi. Beni etkilemeyen bir durum. Sonra bacak ortaya çıktı. Hemşirenin teki de bacağı havada tutuyor. O da ne, bacağın arkasında tek parça bir gazlı bez yapışık duruyor. Yapılan işlem şöyleymiş (çünkü bu arada bilgi de alıyordum): Deriyi yüzünce oraya vazelinli bir gazlı bez yapıştırılıyor ve üzeri metrelerce bezle sarılıyor. Vücut mucizesini gösterip kendini yenileyerek yeniden üst deriyi oluşturmaya başlayınca bu gazlı bez de bacdktan ayrılıyor ve düşüyor. Gerçekten de öyle oldu. Başlayan kaşıntılarla sargılar oynamaya başladı ve gün geldi düşüverdi. Altta çıkan deri tıpkı bebek topuğu gibi pespembe oluyor, zamanla ise hiç iz kalmıyor. Tabii ki bu günlere hız-

la gelinmiyor. Dikensiz gül bahçesi olmayan bu yol, uzun bir yürüyüş gerektiriyordu.

Cellat, ay pardon, doktor elini bu yalın kat gazlı beze uzatmaz mı? “Ne oluyor? Ne yapacaksın onu?” “Çıkarıp, yenisini koymamız gerekiyor” demez mi? “Sen ne çıkarıyorsun yav, yeleşini mi? Hayır, yapamazsın!”... Kime anlatıyorsun? Bezin ucunu kavradı; ben yatakta bol miktarda bulunan yastıklardan birini yüzüme kapatmıştım. Cart!!! diye bir sesle derim ikinci kez yüzüldü. Bağırmaya bile zamanım olmadı. Yastığın altında kan-ter içinde kalmış, boğuluyordum. İşin başında yatağın tepesindeyken, nasıl olduysa şimdi ayaklarım dışarı sarkıyordu. “Bu yastık da nereden girdi hayatıma?” Tabii sizin için hava hoş, ufacık bir espriyle gülersiniz. “Bu lafları da nereden bulursun acaba?” Ya sen, bu işkence yöntemlerini Amerika’da mı öğrendin, be doktor?... Yeniden sargılandım ama, artık öyle dikkatliydim ki, bundan sonra bir damla ıslaklık dahi olmadı.

Sıkıntı İnsana Neler Yaptırıyor...

Hastanenin koridorları ve odaları ünlü ressamların tablolarıyla süslenmişti. İyi fikir, ama eksik düşünülmüş. Yatakta sürekli aynı pozisyonda yatan hastaya, aynı resmi gece gündüz seyrettirmek herhalde yeni bulunmuş bir başka işkence yöntemiymiş! Eee, insanoğlu çevre ve doğa koşullarını kendine uydurabilen tek canlı ya; ben de kuralı bozmadım. Gece-leri el ayak çekilince boş odalardan ya da uygun koridorlardan tablo çaldırıyordum. Kuzenim Gonca'nın nöbet gecesinde, bu hırsızlığa, kendisinin sonsuz yeteneği sayesinde hastane yönetimince suç üstü yapıldı. Gece yine el ayak çekildiğinde, sen duvardaki tabloyu koltuğunun altına al ve ana girişte danışmanın, santralın ve nöbetçilerin olduğu bekleme odasına git. Duvardan bir tabloyu seç, yere koy, elindeki as ve asansöre doğru yürü. Görevlilerin durumunu düşünün. Gerçek mi yoksa düş mü olduğu konusunda uzun

süre kararsız kaldıklarına yemin edebilirim. İçlerinden kendini en hızlı toplayanı “Han’fendi siz ne yapıyorsunuz, allah aşkına?” diyebilmiş. Bizimki ise “hastamız aynı resmi görmekten sıkılıyor, biz de onları değiştiriyoruz”. Al bakalım eski suçlarımızı da itiraf ediyor! “Vallahi müdür kızabilir, lütfen, siz onu yeniden asın da biz kendisine bir soralım” Bizimki aynı tabloyla geri geldi. Kendisi ressamdır da, bu yüzden en güzelinin girişte olduğunu tabii ki bir bakışta anlamış!

Üçüncü ya da dördüncü gün, ilk pansumanım yapıldı. Hastanenin başhekimisi olan anesteziistim, kadın doğumcu, ortopedist filan dahil, tüm doktorlar, asistanlar, pratisyenler, hemşireler odayı doldurdu. Ön saflarda Prof. Yıldırım. Eee, böyle bir ameliyatı da ömürlerinde bakalım kaç kez görebilme fırsatları olacak? İbrahim Bey, hem onlara hem de bana bilgi vererek işe başladı. Tabii ben de esprilerle onlara hayat dersi verip, bu işi daha sevimli hale getiriyorum (kendim için de). “Makbel, bu göğsün radyoterapi gördüğü için, dikiş tutmama olasılığı yüksek; bu nedenle fazla deri aldım, buzlukta. Merak etme gerektiğinde onu ekleyebiliriz, yani canın sıkılmasın”... Vallahi bu doktoru azletmekle kalmayıp, katletmeye karar verdim! Beni ne sanıyor? Patchwork mü yapacak? Sen git de gömleğini yama! Delik dolaşırım da, bir daha ameliyathaneye girmem! Ayrıca beni daha yeni tanıyor. Vücudumun gücünden haberdar değil. O öyle güçlü ki, inanılmaz bir hızda kendini yeniler. Gerçekten, yaralarım normal sürenin altında kaydadı. Sargılar açıldı... kel göründü! Geometrisi zayıf olduğu için tam bir daire çizememişse de, biraz benzetmeye çalışmış. Çevreyi neredeyse yüz dikiş tutuyor (hiç mi üşenmemiş bu kadar çok dikişe!). Nefesler tutulmuş, gözler tek noktada sabit! Sessizliği bu kez o bozu-

yor: “Arkadaşlar, şu anı tüm dikkatinizle kaydetmenizi istiyorum. Eğer dünyada mucize diye bir şey varsa işte size bir örnek. Dikişlerin neredeyse tümü kaynamış!” Sen beni ne sanıyorsun ki? İki bıçak darbenize teslim mi olacağım? Bizim de kendimize göre savunma yöntemlerimiz var. Ayrıca öyle kolay anlaşılır cinsten de değil! İlk pansumanda, saymadım ama, 10-20 arası dikiş topladı, yara yeniden sarıldı.

Bu arada doktorla aram tabii iyiydi (niye kötü olsun ki). Onlar da esprilere başlamıştı. Bir gün Iris Murdoch’un “Maça Kızı”nı okuyordum. Rutin vizitelerinden birini yapan Başhekim odaya girdi. Anlamsız hatırlar sormalar, “Ooo, Fırının Kızı’nı mı okuyorsunuz?” Deli mi ne? Hele bu halimle bende Fırının Kızı tipi var mı? Daha sonra adamcağızın neden böyle düşünebileceğini hafızamı zorlayarak sanırım buldum. Şimdi bu son ameliyatımdan önce aynı hastanedeki lokal ameliyatlarımdan birine gidişimi anlatacağım.

Sabah 08:00’de doktorum Kemal Bey’le Bilgi Hastanesi’nde randevum vardı. Bir gece önceden kutlama yapmaya karar verdik. Halil, Ayşegül ve ben önce yemek yedik, sonra da Beşinci Mevsim Barı’na gittik (Ümit Fırat’ın açtığı bu barla birlikte “bar hayatım” başlamış, kendisi YDH’de siyasete atılınca benim de “bar hayatım” sona ermiştir). Saat 02:00 civarıydı, merdivenlerden hatırlamadığım biçimde çıkıp, karşıdaki dürümcüden dürüm yemek için el arabasının çevresine toplandık. Benim arkam apartmana dönük, birşeyler anlatıyordum ki, birden aşağıya doğru inmeye başladım. Ayağымda yüksek topuklu pabuçlar, ince naylon çorap, dar mini etek... Birden bire kaldırım çeneme geldi. “Beni şuradan çıkarın!” Halil etrafa bakınıp arandıktan sonra beni yerin dibinde buldu: “Aaa, orada ne işin var?” Hep de böyle

garip sorular sorar. Merdivenleri siliyordum da. Daha sonra, d r m c ye sorduğumda, “beyaz saçlı abi”nin çıkardığını öğrendim. Ne aya ım burkulmu , ne de  orabım ka mı tı. Kahkahalar içinde, elimizde d r mler,  nde Halil, arkada Ayşegül’le ben onu izlemeye çalışıyoruz. Hayatımda bir kez daha böyle bir yürüyüş yapmadım. Halil’i görüyorum; ileride ama, asla oraya doğru gidemiyorum. Sa -sol fark etmez ama hep başka y n. Ayşegül’ n durumu benden beter. O daha da geniş daireler çiziyor; ve  of r m z de o... O zaman Sular İdaresi’nin arkasındaki otoparka geldiğimizde, belki de toplam on araba kalmıştı, ama biz yarım saat Volkswagen’imizi arayıp durduk. Halil’i bırakıp eve geldiğimizde saat 04.00’  geçiyordu ve Ayşegül’le 07:00’de evden çıkmak için randevula tık. Ayşegül saat kurup beni uyandıracaktı. Saat 08:00’de telefon çaldı; aman allahım,  u an ameliyat ba lamı  olmalıydı.

Biz yine de yola çıktık, ama gülmekten arabayı duvarlara  ıkaracaktık. Henüz ayılamadı ımız gibi, camlar açık olmasına rağmen alkol kokusu, köprüdeki trafikte sanırım yandaki arabadakilere ulaşıyor olmalıydı ki, bize garip garip bakıyorlardı. 09.30 gibi hastanenin danı masına varıp, Kemal Bey’le randevum olduğunu s yledi imde, ba hekimin beni odasında beklediğini bildirdiler. Durumumuzdan zerre kadar kuşku duymadan odaya çıktık, ellerimizi sıktı ve oturduk. Ben trafik yüzünden gecikti ımız yalanını uydurdum; O da, Kemal Bey’in kendisini filan numaradan aramamı istediğini söyledi. Ben de telefon ettim, kendisine geç kaldı ımı ve nedeni anlataca ımı söyledim. (gerçeği ondan saklar mıyım?) Ayşegül, odadan  ıktı ımızda kendini sıkmaktan artık bayılmak üzereydi. Odadaki tabloyu  izdi inde artık ikimiz de yerlerdeydik. Tüm ciddiyetiyle bir ba hekim, iki sarhoş ka-

dın, ağızlarını açmadan bile her yere alkol kokusu saçıyor, makyaj dağılmış, saçlar daha beter; hele içlerinden birinin bu halde bir ameliyat randevusu var! Oradan çıkıp karşıdaki büfede ikişer tost, üçer portakal suyundan sonra eve döndüm, uyudum, duş aldım ve öğleden sonraki randevuma yerleştim. Bence başhekimin Fırıncının Kızı benzetmesi bu olaydan kaynaklanıyor!

Yıllar sonra bu dürümcü, seyyar arabasının karşısındaki dükkanı tuttu. Bir gün Eftal’le Süreyya burada yemek yediklerinde, dürümcü, bizimkilere “ah, nerede abi o eski günler” geyiğini yaparken “abi, bir Mine(!) abla vardı, bir gün merdiven boşluğuna düşmüştü” diye bizim öykümüzü anlatmaz mı? Tabii, Eftal durumu biliyor, Süreyya’ya da anlatıyor. Oranın tarafımızdan “Anıt çukur” ilan edildiğini söyle . Daha sonra Süreyya (Berfe) tarafından, Beyoğlu’nun arka sokaklarında “kod adı Mine” olarak tanındığım, herkese yayıldı.

On gün sonra, ancak kardeşimin kollarında eve çıkabildim ve bu ameliyat faslı sona erdi. Ne var ki, sosyolojik, antropolojik ve psikolojik açıdan araştırmacılara yararı olabilir diye, bazı “insan manzaraları”nı aktarmadan geçemeyeceğim.

Hastaneden İnsan Manzaraları

Tamam, durumum kötüydü. Geleni etkilememesi olanaksız. Bu onuncu ameliyatımdı ve kimse beni böyle görmemişti. Bu yazacaklarımı feminizme bağlamak gerçekdışılık olur; çünkü bunlar yansız gözlemler ve yorumsuz aktarmaya çalışacağım. Kadınlar kendi içinde farklılıklar gösterirken, erkeklerde nedeni belli olmayan (ya da belli olan) ortak bir davranış özelliği vardı (eyvah, şimdi yorum mu yapmış oluyorum?)

İlk örnek olarak, babamı anlatmak isterim. “Ateşin var galiba” deyince -nasıl oluyorsa- gerçekten ateşlenip hasta olanlardandır. Yanında hastalıktan bile konuşturamaz. Ameliyatlara genellikle gelmez; bu kez de ancak dört gün sonra ben biraz düzeline (ya da kendisi) gelebildi. Seksenbeş yaşına rağmen yerinde duramayan hiper-aktif bir adamdır (oğlum ve ben de ona çekmişiz). Odada bana bakmadan dolaş-

maya, etrafa sorular sormaya başladı. Ben kendisini tanıdığım için sabırla sıranın bana gelmesini bekliyorum. (Bu parantezi açmak zorundayım. Benim ayağımla ilgili büyük bir sorunum vardır: çok duyarlıdır kendileri ve acayip gıdıklanırım; hatta biri uzun süre gözlerini ayağıma dikecek olsa huylanır, hemen gizlerim.) Sargılı bacağım iki yastık desteğiyle havaya kalkmış durumdaydı. Babam nedeni bilinmez garip bir içgüdüyle ayağıma doğru geldi, altını gıdıklar gibi yaptı ve “ne haber?” dedi. Allahım, haber mi kaldı, ölsem daha iyi! Bütün sinirlerim ayaklandı! Şu anda yapılabilecek en hain darbe buydu! Bu da babam tarafından gerçekleştirilmişti! Benden cevap gelmeyince yanıma yaklaşp sargılar içindeki omuzuma vurmaz mı? “İyisin, iyi!” Allah, allah! Babam olmasa bu adamın niyeti beni burada öldürmek, diyeceğim. Vallahi biraz öncesine kadar iyiydim! Durumu farke-denler kendisini kafeteryaya götürüp kahve, sigara içirdiler. Sonra da götördüler de canımızı kurtardık. Canım babacığım, o kadar telaşlı ve panik içinde ki, beni görmüyor bile. Gelmesi de kural olarak gerekiyor ya, işte böyle ne yaptığını bilmeden, kontrol dışı el-kol hareketleriyle en hassas iki bölgeme isabet ettirip, beni terketti.

İkinci örnek, babamın sadece daha genci olan Fahri Aral’dır. İkinci günün akşamı geldi. O gün ya da önceki günki Galatasaray maçı üzerine kardeşimle koyu bir sohbete daldı (ikisi de GS’lidir). Dikdörtgen biçimindeki odamın sonundaki, pencereye paralel yatakta yatıyorum. Koltuklar sol yanımda dizili. Ayak ucumun tarafında olan koltukta Fahri, karşısında kardeşim oturuyor. Fahri odaya girdiğinden itibaren, benim yatağın başlama çizgisinden ötesi yokmuş gibi davranı-yordu, tabii yatakla birlikte ben de yokum. Bu taraf ona göre duvar olduğu için hafifçe sırtı bana dönük oturuyordu; geldi-

ğinden beri ne yüzüme bakmış ne de tek kelime etmişti. Öyle ya, buraya geliş nedeni GS'nin son maçıydı! Gitmek için birden yerinden fırladı (zengin kalkışının konumuyla pek ilgisi olmasa da), yanıma geldi, gözlerime bakmamaya çalışarak dikişli omuzuma (dikişler ve insanlar sol yanımda kalıyordu) koca eliyle bir tokat patlattı: “Bir daha ameliyat filan istemiyorum!” Başüstüne canım Fahri’ciğim. Ben senin ne durumda olduğunu, neler söylemek istediğini anlıyorum ama, bu dikişler, bu dilden anlamaz ki! Allah allah, şimdi erkek milletine hastane giriş yasağı koysak, adımızı “ıflah olmaz feminist”e çıkarırlar, ama başka türlü sağ kalmak mümkün olabilecek mi?

Son bir örnek olarak da Halil Özmen’i eklemek istiyorum. Yatağımın konumunu daha önce belirtmiştim. İnsanları görebilmek için başımı yana çevirmek zorunda kalıyordum ve bu da beni yoruyordu. Cin fikirli ve girdiği yeri yeniden düzenlemekle kendini görevli sayan arkadaşım Ayşegül Sönmez, hemen bir çözüm üretti. Yatağı pencereye dik konuma getirmek! Halil de erkek ya, hemen işi Ayşegül’den devralıyor. Tabii bu davranışına ancak “aferin!” diyebiliriz, ama Halil’ciğim de eli ayağı dolananlardan. Yatak tekerlekli ve oldukça iyi çalışıyor, ama onun bunları farkedebilecek durumu yok. Yatağı çeviriyor ve pencereye doğru öyle bir fırlatıyor ki yatak “güm” diye duvarda; biraz daha hızını artırabilse yataktan uçup camdan fırlayabilirdim. Allah, sanırım bu erkekleri yaratırken, biz kadınları da korumayı hiç aksatmıyor.

Mete Sönmez hepsinden ayrı bir örnek. Onu anlatacak bir olay olamadı çünkü kendisi hiçbir ameliyat ya da tedavi süresince ortada görülmez. Onun durumu hepsinden de vahim-

dir; o yaşananı da yok sayar ve asla içine giremez, ama bu arada günde sayısız telefon eder. Bundan otuz yıl önce kos-koca Mete Sönmez'in bir damla kandan korktuğu bilinseydi, bazı insanlar onca korkuyu yaşamazdı. (Olsun Mete'cim, sen beni yine telefonla ara.)

Kadın cinsine tek örnek olarak Mete'nin kızkardeşi Ayşegül Sönmez'i vereceğim. (Ayşe'cim şimdi "biraz da iyi şey anlat" diyeceksin ama, bunlar da kötü sayılmaz ki.) Sanırım iki gece refakatçim olmuştu. İlk kalacağı gece öyle gaflar yapmıştı ki kardeşim giderken anneme "Gerçekten Makbel'in yanında bu mu kalacak?" diye dehşetle sormuş. Ağrı-larımı azaltmak, beni rahatlatmak için o kadar koşturuyordu ki, ne çevreye ne de kendisine zarar vermemesi pek mümkün değildi (kendisi zaten biraz sakardır!). İlk gece TV'yi açtık, bir şeyler izleyip gevşemeyi düşündük (tabii ki evdeki hesap asla hastaneye uymuyor). Ayşegül hepimizin evinde bulunan o sıradan TV kumandasını eline aldı ve kanal aramaya başladı. Allahın, o düğmeleri nereden buluyordu, ekranda garip çizgiler, işaretler dolaşüyor ve asla düzeleliyordu. Daha önce de çeşitli olaylar gerçekleştirdiği için, sınırlar zaten gergindi. "Kız, TV'yi kırdın. Şimdi başhekim gelecek!"

Aldı mı bizi bir gülme krizi, ama yükselen bir dalga halinde! Bir ara, gülmeler artık pek gülmeye benzemez oldu. Nefes alamıyorduk, ben dikişlerimi işaret ediyordum. Ayşegül iki büküm gülme krizi içinde, elinde hâlâ kumanda, gece nöbetindeki doktora ulaşmış; "Koşun, arkadaşım gülmekten ölüyor!"... Tabii, bunu bildiğimiz Türkçe dışında başka sözlerle anlattığı için, zavallılar duruma pek anlam verememişlerdi. Ama doktor ve hemşirenin koşarak odaya girdiklerini hatırlıyorum. Ben de ondan farklı durumda olmadığım

için şaşkın gözler bu krizin biraz olsun azalmasını bekledi. Biz tam anlatmaya başladığımızda tükürükler içinde yine krize kapılıyorduk. Bu durumda yavaş yavaş konuyu anlatığımızda, bakışlardaki anlam birdenbire değişti. Yemin ederim ki biz deli değiliz! Zavallı doktor da duruma uydu. Refakatçinin ‘ölüyor’ diye çağırdığı doktor, elde kumanda TV’yi düzeltmeye çalışıyor. Ayşegül’ün ısrarı üzerine yeni bir kumanda getirip gittiler. Onlar gitti, ama kriz bir süre daha sürdü. Derken, başka bir kanala geçmek istedik. Vallahi, inanmam dersiniz fazla ısrar edemem, çünkü aynı çizgiler yine ekranda yerini almıştı. Gerisini yazmak istemiyorum, çünkü Ayşegül için haksız şeyler düşünebilirsiniz!!!

Sabah işe gitmeden önce kahvaltımı yaptıracaktı (ben henüz bedenimin hiçbir azasını oynatamıyordum). Yatağın baş kısmını yükseltip tekerlekli masayı önüme getirecekti. Allahım o ne hız! Masayı öyle bir itmişti ki masa “küt” diye gırtlığımda. Ben darbeden değil de gülmekten bir kez daha ölümün eşiğine geldiğimde, masayı toparlarken çayların dö-küldüğünü, peynirlerin uçtuğunu artık anlatamayacağım... (Bak, seni nasıl koruyorum Ayşegül!)

İşte bu büyük ameliyatı böyle acılar ve kahkahalar içinde atlattık.

Ancak birkaç ay içinde kendime gelebildim. Bu hastalıkta “Oh!” demek pek zor olduğu için, hemen onkolog yolu görüldü. Bülent Bey altı ay kadar süren bir kemoterapi uyguladı. Giderek kendimi daha iyi hissediyordum. İşler yolundaydı. “Artık bitti, başka bir şey olmaz herhalde” diye düşünmeye başlamıştım.

Son Memeyi De Veriyorum!

Allahtan iki taneymiş! Ya insan değil de Bereket Tanrıçası olsaydım! Kestir, kestir dur!

Aradan kısa bir süre geçti; sağ memede koca bir kitle zuhur etmez mi? Tabii yine aynı tür ameliyat! Artık akıllandığım için, kimse bacak derimi yüzemezdi. Bu görüşüm İbrahim Bey tarafından kabul gördü ve uygun aza olarak kolum seçildi. Yer yine Bilgi Hastanesi'ydi.

Bunları ardarda yazarken kolay gibi görülse de, durum asla öyle değil! Sanırım okurken bile “öf yeter!” deniyordur (çünkü ben bile yazarken yahu bunları nasıl yaşamışım diye şaşırıyorum). Şunu hiç sıkılmadan açıkça itiraf ediyorum ve kurtuluyorum. Artık ameliyat olabilme durumunu aşmış olmaktan mutluyum! Çünkü “Ameliyathane kokusu” fobisi oluştu bende. Hiç kimsenin “bu da ne demek?” demeyece-

ğinden eminim. O odanın öyle bir kokusu var ki, asla bur-
numdan çıkmıyor. “Ameliyat” dendiği zaman acılar, sıkıntı-
lar, riskler umurumda olmuyordu, ah şu koku olmasa! Bu
kokuyu almaya başlamak için o odaya girmem gerekmiyor-
du, kilometrelerce uzaktaki evimden bile duyuyordum. Ya o
beyaz fayanslar! O rengi kim buldu acaba? Neden çeşitli
renklerde karolar ve fayanslar kullanılmaz ki! İnsanlar renk
ve desenler sayesinde başka dünyalara gidebilirler! Bu be-
yaz fon üzerinde metalik eşyalar ve aletler! Bir yeri sevim-
siz ve itici yapmak için ancak büyük bir çaba harcadıktan
sonra bu kadar başarılı olunabilir!

Son ameliyatıma işte bu nefret dolu duygularla gidecektim.
Son bir çılgınlık yapıp doktorlarıma, onların da mutlaka
hoşlanacakları bir teklif yapsam, acaba benim için düşün-
ebilecekleri yeni bir şey olabilir miydi?

Park ve Bahçeler Müdürlüğü’nü arasam, kendilerine duru-
mumu anlatsam ve insanların fazla uğramadıkları bir yeri
ameliyat için yarım günlüğüne kiralamak istediğimizi söyle-
sem, acaba “mevzuat” engeline takılır mıydım? Hayali bile
muhteşem! Gülhane Parkı’ndaydım, asırlık çınarlar, cıvıl-
dayan kuşlar! Güçlü narkoza rağmen bahse girerim ki ben
bu durumun farkında olurdum! Polis kimin umurunda!

Yine, sabah erkenden ikinci adresime vasıl oldum. Yine,
odada insanlar. Bunlar da bir hoş doğrusu! Ben bıktım, on-
lar bıkmadı. Bu ne kararlılık!

Asla peşimi bırakmıyorlar. Aynı kararlılığı gösteren hemşi-
reler de (onlar da emir kulu) vardı. Her ameliyat öncesi o
meşhur “matbu form”u alıp yanımıza gelirler. “Önemli bir
hastalık geçirdiniz mi? Ailenizde falan filan var mı? Şuna

buna allerjiniz?” Eh! buraya kadar, sıkılısam da cevap veriyorum, ama son iki soru var ki hep beni kızdırır? “Günde beş sigaranın üzerinde kullanır mısınız?” O kadar kontrollü biri olsaydık belki adam olurduk. “Günde bir duble rakı, iki kadeh şarap üzerinde kullanır mısınız?” Elinin körü! Tek bir duble için ağzımı bulaştırır mıyım?

Oda kalabalıktı, biz hem konuşuyorduk, hem de stajyer öğrenci olan hemşire adayına cevap veriyordum. Kızcağız başını kaldırmadan cevapları yazıyordu. Yine bu son iki soruya geldik. Yüzünü hâlâ hatırladığım arkadaş, bu soruyu sorma gafletinde bulundu. “Yaz kızım! İçki, kumar, fuhuş her türlü kötü alışkanlığım var!” dedim. Kızcağız başını kaldırmadan tam kalemini oynatacağı ki, birden kulaklarına inanmadığı cevabın gerçek anlamını anladı ve ilk kez dehşetle başını bana çevirdi: Biz zaten gülmeye başlamıştık, o da bize katıldı ama, biz durabildik de, onu durdurmak biraz zaman aldı!

Bu son ameliyatlarım epeydir geliştirmiş olduğum bir geleneği bozmuştu. Daha önceki ‘lokal’lere giderken bir gün önceden abartılı miktarda meze hazırlardım. Hatta kızım bana kızardı. “Anne ameliyata gidiyorsun, parti vermiyoruz!” Neyse, sonunda onu da ikna edebildim; çünkü bu benim hoşuma gidiyordu. Ayda bir gibi sıklığa inen bu ameliyatları kendim ve diğerleri için başka anlama sokmalıydım. Ben de “ameliyat partisi”ni icat ettim. Mezeleri mutfığa diziyoordum. Akşam işten çıkan herkes geliyordu. Tabasını dolduran, rakısını da kapıp salondaki yerini alıyordu. Tabii bu arada benim “antibiyotik rakı” mı da ihmal etmiyorlardı. Efendim, bu “antibiyotik rakısı”, tarafımdan, yaşadığım koşulların zorlaması sonucu bulunmuştur. Ameliyat sonrası

antibiyotik alınıyor ya, hani antibiyotikle birlikte alkol alındığında ilacın etkisi azalıyor ya! Bir de “ne yardan, ne de serden” geçememe durumu var ya! Ben ikisinin de gönlünü hoş etmek için, hem antibiyotiğimi içiyordum, hem de onu az etkilemek için sulunun sulusu bir rakı içiyordum.

Farklı ne oldu bilemiyorum, ama bu kez gerçekten farklı oldu! İşlemlerde pek bir fark yoktu; tek fark benim için daha kolay ve acısız olmasıydı. İlkinde on günde çıktığım hastaneden, bu kez dördüncü günde çıkmıştım. Yahu, buna da mı alışılıyor? Oh! Sen sağ, ben selamet! İkisi de gitti, artık verecek bir şey kalmadı! Bundan sonra başım ağrımayacak. “Ver kurtul!” dedikleri bu muydu?

Memelik Alsak mı?..

Bu arada İbrahim Bey, çok genç olduğumu (öhö, öhö..) ısrarla belirtip, bana göğüs yapma tekniklerini anlatıyordu. Ben de bundan sonra bana bıçakla yaklaşanın gözünün yaşına bakmayacağımı en ikna edici tarzda anlattım. Bu arada babamı bir kez daha anmak istiyorum. Bundan tam ondört yıl önce ilk kez meme kanseri adı ortaya atıldığında, konunun en önemli yanını hemen yakalamıştı. Vakıftan çıkıp eve dönerken beni en kestirme yoldan teselli etmişti. “Hiç üzülme, sana memelik alırım!” O zaman kime anlattıysam hep gül-müştür, ondört yıl sonrası olsa da yine bir ileri görüşlülük! Ama bana göre değil. İki çocuk emzirip büyüt-müştüm. O iki et parçası görevini tamamlamıştı. Kendileriyle ilgili hiçbir şey hatırlamak istemediğimi söylesem, pek haksız sayılmam. Kırkı devirdiğim bu yaşlarda, artık bazı şeylerin me-meyle yapılamayacağı tecrübesini fazlasıyla öğrenmiş-tim!

Tüm detaylarını -farklı bir alana gireceği için- anlatmayacağım iki harika beraberliği, iki mememi kaybettikten sonra yaşadım. Şuna inanın ki, ne duygusal olarak, ne de cinsel açıdan hiçbir farkı yok.

Yeni durumumdan dolayı asla rahatsız olmadım. Yapay süt-yenim ise hiç olmadı. Ben olmadıklarını biliyordum, başkaları da bilse ne gibi sakıncası olurdu? Kendisiyle çok önemli şeyleri konuşup paylaştığım Rıza, bir gece bana şöyle demişti: “Memelerinin olmayışı senin için değil, olsa olsa benim için bir kayıp. Ben o günlere yetişemedim.” Gerçekten de öyleydi. Ben, var oldukları günleri biliyorum. Aslında kayda değer bir yararlarını hatırlamıyorum. Şimdi yoktular, ama hayatımda değişen bir şey de yoktu benim açımdan. Benim açımdan bir önemi yoksa, birlikte olduğum insan için de öyle olmalıydı. Ve hep öyle oldu! Ben yokluklarını hissetmiyordum; onlar da benim hissetmediğim şeyin farkında bile olmuyorlardı. Yaşarken o kadar şey görüp, yaşayıp, öğrendikten sonra, sallanan iki et parçasına pabuç mu bırakacaktık?

“Ver Kurtul” da Sökmedi!

Memesiz de olsa artık diğer insanlar gibi yaşayacaktım. Hayat sürüyordu. Hayda, bu ne şimdi? Alınan iki meme boşluğumun arasında kalan bölümde yine tanıdıklar belirmeye başlamaz mı? Meme de var ama, benimkinin cilt kanseri olduğunu bir kez daha hatırlatayım.

O yaz (yani geçen yaz) diğer yazlar gibi kardeşimin teknesiyle Gökova’ya açıldım. Turkuaz sularda yüzerken, kitlelerimle ikili görüşmeler yapıp, ne rüşvetler teklif ettim. Göğüs bölgemde yeni fışkıran kitlelerle suyun içindeyken “bak, seni nerelere getiriyorum. Hastayım, halsizim demeden seni hiçbir şeyden mahrum etmiyorum. Dünyada kim kanserini böyle güzel yerlere taşır, hiçbir şeyden mahrum etmez, sanıyorsun? Daha seni nerelere götüreceğim. Bu kadar aceleci davranmanın alemi ne? Tamam, her yerimi işgal edip beni öldürebilirsin, ama eline ne geçecek ki! Sen de be-

nimle birlikte yok olacaksınız. Bu güzellikler ne olacak?”

“Ver kurtul!” mantığı bizimkine pek bir Şey ifade etmemiŐti. Artık alınan ve deri konulan meme yerlerinde de çıkmaya başladılar. Sanki mantar mübarekler!

Bu sıralarda gidip gelen ikilemleri çok yaşadım. Bu işi daha fazla sürdürmem gerekiyor mu? Daha doğrusu, istiyor muydum? Bu işi sürdürmeyi, yaşamayı isteme hakkım olduğu gibi, bundan bıkmaya ve son verme hakkım da vardı. Başka bir tedavi istemiyordum. Bazı Şeyleri tadında bırakmayı öğrenmiştim ve uyguluyordum. Bu durumun ne farkı vardı? Bunu da tadında bırakmalıydım. Ne mümkün! Arkadaşlarımla bazılarıyla neredeyse aram açılıyordu. Beni doktora yollamak için, akla gelmeyen, bana uymayan ne yollar denediler. Bu beni sadece daha öfkelendirdi ve aldığım kararda uzun süre ısrar etmeme yaradı. Ne akıllar veriliyor? Kim biliyor neler hissettiğimi, neler çektiğimi, neler yaşayarak buralara geldiğimi? Çoğu ömründe doktora bile gitmemiŐ! Böyle bir karar alıyorsa ancak buna saygı duyulur. Hiç kimse yaŐayandan daha fazla bir Şey bilemez. Onun söyledikleri üzerine akıl yürütmek, eleŐtirmek, akıl vermek bunca yıla, bunca çekilenlere karşı ayıp olmaz mı? Öyle anlar geliyor ki insan kendi hayatıyla ilgili kararı bile alırken  zg r kalamıyor. Çocuklar!!! İŞte onlara gelince bütün hesaplar deđiŐiyor.

Bir Moral Gezisi Londra'ya!

Moral filan bahane! Ruhumuzda srtklk var ya! Gezme olsun, yeter!

Londra'ya Rıza'nın davetiyle nasıl geldiğimi anlatmıştım. Daha gitmeden, benden izin alarak kendi hastanesindeki önemli bir kanser doktorundan randevu da almıştı. Tabii ben onu kırmamak için "peki" demiştim, tam Christmas zamanı Londra'ya gidecektim; bana ne kanserden!

Rıza'nın bana gösterdiği konukseverliği, anlayışı, iyiliği, yaşadığım sürece unutmayacağım!

Günler güzel güzel geçerken, beyefendi birden randevu gününü hatırlatmaz mı? Yağmurlu, fırtınalı bir günde hastaneye gittik. Doktoru bulduk. Muayene başladı. Adamcağız boynumdaki birkaç lenfi elledikten sonra: "Haberler kötü! Hastalık bütün vücuda yayılmış!" dedi (tabii bunları İngiliz-

ce olarak söyledi, ben size tercüme ediyorum). Giderken Kemal Bey'den aldığım raporu kendisine vermiştim. Bir yandan okuyor, bir yandan da sorular soruyordu. Bir an geldi, İngilizceyi anlamaz oldum. Rıza devreye girdi ve Oxford aksanıyla benim kekelediklerimi İngilizceye çevirdi. Her iki tarafta radyoterapi gördüğüm için bu tedavi yöntemi de artık yapılamıyordu. Bana artık ameliyat safhasını aştığımı (biz neler aşmış adamız!), yapılabilecek tek şeyin kemoterapi olduğunu, Türkiye'de de aynısının yapıldığını söyleyip, hatıta bu işte uzman bir kadın doktor duyduğunu ekledi. Ben bu uzman kadın doktorun Süheyla Serdengeçti olduğunu düşünerek onu seçtim. Ayrılırken bana “iyi şanslar!” diledi. Ben de ona “hayatta başarılar!” diyemedim.

Oradan Rıza'nın psikiyatri bölümüne gittik. Çok hoş eski binaydı, pencere parmaklıkları ve yangın merdiveni bile eski! Biraz konuştuk ve oradan çıktık. Eve gelip arabayı bıraktık, öğle yemeği için çevredeki bir yere parktan geçerek yürüdük. Ona sincaplar ve doğa ile ilgili bazı bilgiler verdim. Şarap eşliğinde öğle yemeğimizi yedik, eve geldik, kahve içtik ve o, işe gitti. Ben o gün sokaklara çıkmadım. Bol bol kahve içerek yatakta kartlarımı yazıp, kitap okudum. Akşam o gelmeden kalkıp, duş alıp giyindim ve onu karşıladım. Beni sarhoş görmeyi beklediğini söyledi. Ben de “bütün gün kendime acıyarak içip sarhoş olmak” istemediğimi, bu şansımı akşam kullanmayı düşündüğümü anlattım.

Rakılarımızı koyduk ve sofrayı hazırladık. Benim ve kendisinin çok zevk aldığı sohbet (ne de ukalalık) dolu bir geçeyi daha yaşamaya hazırlandık. Kısa bir süre ağladım bile, çünkü bunu rahatlıkla yapabileceğimi biliyordum.

Ben içimi döküp, önümde beni bekleyen zorlukları anlattı-

ğımnda, aşırı duygu yüklü anlar yaşadık. Bir ara kendisine nasıl böyle bir eşeklik yaptım: “Hey, senin mesleğin psikiyatristlik. Durumu anlama ve çözüm yolları konusunda zorlanmazsın” dedim. Cevap benim açımdan utanç verici: “Şu anda mesleğimle ilgili birşey hatırlamam mümkün değil. Şu anda ben sıradan bir insanım”, derken gözleri dolmuştu. Herşey aynı olmasa da, yeni bir “Love Story” versiyonu mu ne? Hem çok hoş günler yaşıyoruz, hem de bir an önce dönmemi istemek zorunda! Çünkü hem bir an önce tedavim başlamalıydı, hem de çocuklarıma dönmeliydim!

Yaşarken asla kendimize bu kadar trajik sahneler yaratmadık, ama yazarken trajik görülüyor. İkimiz de çok sağduyulu davrandık.

Beni yolcu etmek için Heathrow Havaalanı’na gelmişti. Bagajları teslim edip işlemleri tamamlayınca, bir ay boyunca başaramadığımız bir klasik İngiliz kahvaltısı yapmak istedik. Kahvaltı boyunca tek bir laf edemedik (ikimizin de gezelikte birbirinden aşağı kalmadığını hatırlatmak isterim). Bir süre sonra, “Haydi artık bunu burada bitirelim, sen içeri gir” dedi. Kapıya geldiğinde “Yaza görüşürüz” dedi. Ben de “İnşallah!” dedim. Sarıldık.

Meğer Benim de Tansiyonum Varmış!

Döndüğümde Rıza'yla konuşarak aldığım kararları da beraberimde getirmiştım. Plan aşağı yukarı şöyleydi:

Sona doğru yaklaşıyordum ve başından beri uyguladığım şeffaflık politikasını uygulayacaktım. Arkadaşları toplu olarak bir yere çağırmak ya da tek tek anlatmak, hepimiz için fazla dramatik olurdu. Ayılan ve bayılanlarla uğraşmak için ek kadro gerekecekti. Bir-iki kişiye söyleyip, bu zor görevi onlara verecektim. Kurban seçilen Lütfiye ve Mevhibe'nin tek suçları tıbbı bulaşmış olmalarıydı; yoksa daha kalpsiz oldukları için değil! Kardeşime hemen söyleyecektim, çünkü hem benim hem de çocuklarımın sorumluluğu açısından üzerinde zaten her zaman fazla yük var ve olacak. "Eski kocam" Alpay da, yıkılsa bile, durumdan doğrudan haberdar olacaklar listesindeydi. Çocuklarla ilgili yeni senaryoda baş role çıkacaktı. Annemle babamı zamana bırakacak-

tını. Ortaya çıkan her yeni durumu o an yaşayacaklardı.

Peki, ya çocuklar? İşte burada yıkılıyordum. Ne hastalık, ne önümde beni bekleyen zor günler, ne ailem, ne de başkaları... Hiçbir şey beni böylesine çaresiz bırakamazdı.

Alpay çok ilgili ve sorumlu bir baba oldu. Bu konuda ben ve çocuklar hep şanslı olduk. Ama boşandıktan sonraki son on yıl içinde, bana zaten fazlasıyla bağlı olan çocuklar, daha da bağlandılar. Bu, İlkay'da çok daha fazla gelişmiştir. Memetcan, İlkay kadar romantik değil, biraz gerçekçidir. Aralarında farklı gibi görülen bu benzer durumu küçük bir örnekle göstermek istiyorum. İlkay asla evlenmeyeceğini ve hep benimle oturacağını söylerken, Memetcan günü geldiğinde evleneceğini ama benim karşımdaki bir dairede oturacağını söyler. İşte fark bu kadar!

Bir aylık ayrılıktan sonra, hepimiz birbirimizi çok özlemiştik. İlkay'ın "Anneciğim, sen olmasan ben yaşayamam" sözleri, sürekli elimi tutarak oturmaları, Memetcan'ın gözlerini gözlerimden ayırmayışları işimi daha da zorlaştırıyordu. Onlara söz vermiştim. Bu konuda aramızda gizli bir şey olmayacaktı. Hiçbir şeyi başkasından duymayacaklardı! Biliyorum, şimdi de bu söze sadık kalmalıydım, ama nasıl olacaktı! Allahım, bu kez senden gerçekten yardım istiyorum! Her şeyin altından kalkabildim, olacakları da göğüsleyebilirim, ama şimdi çok çaresizim ve çok üzgünüm!

Günler geçiyordu. Kimseye bir şey anlatmaya fırsatım olmuyordu, çünkü ancak hasret gideriyorduk. Bir gece hiç tanımadığım bir durumla karşı karşıya geldim. Bedenimde garip şeyler oluyordu. Çocuklar beni yatağa götürdü, ama başımda garip bir basınç vardı. Boğuluyor gibiydim. Belki

de ölüyordum. Kanser beynime sıçramış, boynumdaki lenfler baskı yapıyor olabilirdi. Çocuklar da yatmaya hazırlanıyordu. Birden paniğe kapıldım; ya yatakta ölürsem ve çocuklar sabah beni ölü bulursa! Hemen yataktan fırladım, Ayşegül'e telefon ettirdim, Mevhibe'yi aradık ve hastaneye gitmeye hazırlandık. İlkay gelmek istediye de onu Memetcan'ın yanında bıraktık ve telefon etmeye söz verdik. Haydarpaşa Numune'de Mevhibe ile buluştuk. Mevhibe, meslektaşlarıyla konuşup kuşklarını anlattı ve önce nörolojik bir muayene yapıldı. Neyse, Mevhibe'nin korktuğu durum yoktu! Ama ben bedenime hakim değildim ve neredeyse konuşamıyordum! Tansiyonuma baktılar: 12-16! Benim için olağanüstü bir durum. Ben ameliyatlara bile girerken hep 8-12'yi koruyabilmiş biriym! Durumum aşağı yukarı belli oldu. Ama önce Karantina bölümünden geçmek gerekiyor ve sizi gerekli yere sevk ediyorlar. Bu arada Alpay eve telefon edip durumumu öğrenmiş ve birden bire hastanede bitivermişti. O parayı yatırırken, biz üçümüz Karantina bölümündeydik ve hoş bir doktora muayene oluyordum. Doktora ben anlatıyordum, o da muayene ediyordu. Adama boynum ve başımdaki sıkıntılarımı anlattım, ama birden onun gerçeği bilmediğini fark ettim. Şimdi anlatacaklarım, bizim kızlar kadar, doktor için de zor bir durumdu! "Doktor bey, sizin ve arkadaşlarımin bilmediği bir şey var. Ben kanserim. Londra'dan yeni geldim. Orada beni gören doktor, hastalığın tüm lenfatik sisteme yayıldığını söyledi. Bu kadar hızlı olup olmayacağını bilmiyorum ama beynime de yayılmış olabilir mi? Kızlar sizden özür dilerim, daha önce söyleme fırsatım olmadı, böylece uygun bir yer olmasa da sizler de öğrenmiş bulunuyorsunuz!" Kızlar, antik çağlardan kalma heykeller gibi kıpırdamadan duruyorlardı da doktora ne olmuştu?

Elinde stetoskopu, öylece bana bakıyordu. Kendisini gerçek hayata döndürmeliydim: “Ben bu konuda uzman doktora gideceğim, siz şu anda durumumla ilgilenir misiniz?” İdrar, kan tahlili, akciğer filmi, kalp elektrösü için ilgili bölümlere yolladı. Bu arada bir görevli tekerlekli sandalye bulup, beni oradan oraya götürüyordu. Bizimkilerin bahşış verme konusundaki yeteneksizliklerini bir bakışta anlamıştı (nasıl da hemen anlarlar!). Üçü de aynı anda adama durmadan para veriyorlardı. Neyse, sonra sıraya koyduk. Tahlillerin sonucunu bahçede beklemeye karar verdik. Acil’in havası her zaman kötüdür! Gece yarısı bizler yataklarımızda uyurken, oralarda neler oluyor! Bu benim Numune’ye üçüncü gidişimdi (yalnız, bu kez kendim için gitmiştim). Her seferinde gösterilen ilgi, hızlı işleyen sistem, beni şaşırtmıştır. Hastanelerin acil servisleri için genellikle olumsuz şeyler söylenir ama, ben Numune’nin acil’inden kötü duygularla hiç ayrılmadım.

Giderek düzeliyordum, çünkü doktor bir dilaltı ilacı vermişti. Adamcağız beni yine son sürat bahçeye taşırken, ben de bizimkilere “onun arabası var güzel mi güzel, şoförü de var özel mi özel”i söyleyerek eğleniyorduk. Ayşegül ve Alpay bir ödeme için vezneye gittiler, ben ve Mevhibe bahçedeydik. Mevhibe, bana ve kendisine sigara yaktı. Ayşegül geldiğinde fırça faslı başladı (Ayşegül’cüğüm umarım bunları okuduğunda kırılmazsın; beni sevdiğini ve bunları beni ko- rumak için yaptığını biliyorum ve seni çok seviyorum): “Ee, şimdi bu olacak şey mi?” (Peki, ne olmalı sence? Yanımızda koskoca tıp doktoru var. Ayrıca şu an daha kuvvetli bir şey bulsam, onu da içerim). Mevhibe hemen atladı: “Ayşegül, allah aşkına görmüyor musun, kadının üzerinde ne kadar baskı var. Hiçbirimiz farkında değiliz. Bırak şu sigara-

yı!” Neyse ki hemen söz dinler. Orada kısa bir konuşmamız oldu, biraz ağladık. Herkes karanlığa sığınıyordu ama gözlerimizden akan yaşları görüyorduk. Sonuçları aldık: Hiçbir şey yok! Sadece tansiyonum çıkmış! Böylece ilk kez tansiyonla da tanışmış oldum. Beni muayene eden genç doktor:

“Sanırım bir şeye canınız sıkılmış, ama hiçbir şeyi dert etmeyin. Hayat bunlara değmez, boş vermesini öğrenmeliyiz” gibi şeyler yumurtlamaz mı? “Tabii doğru söylüyorsunuz. Biraz abarttım galiba. Tavsiyelerinizi unutmayacağım” derken, bizim kızların gözleri tavanda, ne olduğunu kendilerinin de bilemediği bir şeyler arıyordu. Bu arada herşeyden habersiz olan Alpay “Ne var kız, bir şey mi oldu?” diye sordu. “Evet bir şeyler var ama sonra anlatırım”, dedim. “İpucu ver” demez mi? Bir kelime, yerli ya da yabancı sayılmaz, evrensel ve baş harfi “k” deyiverseydim, acaba bulabilir miydi?

III. Bölüm

TÜRK FİLMİNE Mİ ÖZENİYORUZ?

Alpay evine döndü, biz de kızlarla bize geldik. Memetcan ve İlkay yatmışlardı (zaten kötü bir şeyle karşılaştıklarında hemen uyurlar). İlkay fırlayıp yanımıza geldi, ben Memetcan'ın yanına gidip, onu öptüm ve döndüğümü söyledim. İlkay'a tansiyonumun çıktığını anlattık. O geceki halini, sadece ben değil, diğerleri de unutamadı. Hiç konuşmuyor, gözü hep benim üzerimde. Ondan bir şey saklayıp saklamadığımızı anlamak için neredeyse içimizi okuyordu. Daha sonra Mevhibe, "işin neden bu kadar zor olduğunu, İlkay'ı görünce anladım" demişti.

Arkadaşlara bildirme görevim böylece kendiliğinden tamamlanmıştı. İki gün sonra Mevhibe ve Lütfiye'yle kahvaltıya çıktık. Biraz dramatik bir konuşma olmuştu. Ama kendileri-

ne, “artık sona yaklaştığımı ve bunu hep birlikte yapacağımızı, benim tek başıma altından kalkamayacağımı” anlattım. “Tek zorluğun çocuklar olduğunu ve bunun beni kahrettiğini” söyledim. Lütfiye, “Senin hiç olmazsa çocukların var. Onlar böyle güçlü bir annenin çocukları. Üzülse bile seni anlayacaklardır ve yaşarken onlara öğrettiklerini, onlar da yaşarken uygulayacaklardır. Yani hayatın boşa geçmedi, iki tane pırlanta gibi çocuk yetiştirdin ve onlar seni hiç unutmayacak. Ya ben ne olacağım? Hayatta hiç kimsem yok, beni hatırlayacak. Her şeyi tek başıma yaşıyorum, yaşadıklarımı miras bırakacağım bir çocuğum bile yok. Tek tesellim yeğenlerim. Belki onlar beni anar” diye, sicim gibi gözyaşlarını dökmeye başladı. Mevhibe de “yolculuk” hazırlıklarına başlamak için acele etmememi söyledi, “Bir Süheyla’ya gidelim, sonra konuşuruz,” dedi.

Neyse Süheyla Hanım’a gittik. Bazı tetkikler yaptırdık. O daha iyimser bir tablo çizdi. Bir İngiliz ile Akdenizli’nin arasında dünyalar kadar fark oluyor! Aslında İngiltere’deki doktorun söyledikleri doğru! Ama bir Akdeniz’li, Doğu’lu doktor, aynı şeyi farklı biçimde anlatıyor. Evet, hastalık vücuda yayılmıştı; ama bu bizim anladığımız anlamda değildi. Organlarda hiçbir şey henüz yoktu! Kemiklere ve kana geçmemişti. Yayılma yolu olarak lenfleri seçmişti ki bu da kötüler içinde en iyisiydi! “Eee, şimdi ne oldu? İyi bir şey mi bu?”... Yeni bir kemoterapi yapılacaktı. Hepimiz nedense biraz rahatlamıştık! Ne de olsa bizler de Akdenizli’ydik. Bayırdık iyi şeylere inanmaya!

Bir rahatlık ve rehavet içinde, çocuklara durumumu iyimser ifadelerle anlattım. Bu yumuşak geçişten herkes memnundu. Alpay, bu “gizli sorun”umun ne olduğunu öğrenmek için ısı-

rarlı olduğundan, ona daha önceki karamsar havayla anlatmıştım. Bir gün; “Yahu çok merak ediyorum, nedir şu mesele?” diye sordu (allahım bu adam hangi dünyada yaşıyor?). “Alpay, telefonda olmaz, sonra anlatayım!” dedim ama cevap hemen geldi. “Ne o kız, yoksa evleniyor musun?” (Bu adamın espri anlayışı beni hep öldürmüştür. Evlenecek olsam hastane yerine nikah dairesine gideceğimi unutacak yaşta değilim henüz. Ayrıca yaşımla ve aklımla bana ikinci bir evlilik yaptırmayacak olgunluğa erişmişti allaha şükür!) Madem öyle, al bakalım cevabı! Tabii ki çöktü! Onu tanımasaydım cevap da beni çökertirdi. “Sana bir şey olduğunda, en fazla ben yıkılırım. Çok yalnız kalırım” demez mi? Vallahi bana ne olacağının pek fazla önemi yok canım, ben, sen ve senin gibiler uğruna hayatta kalmak için, elimden geleni, hatta daha fazlasını yapacağıma söz veriyorum! Kendim için bir şey istersem, namerdim!

Sil Baştan!

Yeniden kemoterapiye başlayacaktık. Süresi için kesin bir şey söylemek istemiyordu Süheyla Hanım. Benim ise tek koşulum vardı: Temmuz sonunda motosikletle seyahate gidebilecek durumda olabilmek!

İlk üçlü konuşmamızı yaparken Mevhibe; “Yalnız, Makbel Temmuz sonunda seyahate çıkacak, ona göre” dedi. Bu durumda şaşılacak bir yan görmeyen Süheyla Hanım, “Tabii çıkabilir” deyiverdi. İşte Mevhibe yine devrede: “Ama senin bildiğın seyahatlerden değıl” diye ekledi. “Nasıl yani?”

“O, motorla Avrupa’ya gidecek”... şimdi bakışlar üzerimdeydi. “Vallahi doğıru! Düşünebiliyor musunuz, motorla çıkacağız. Yunanistan, İtalya, Almanya ve oradan doğıru Amsterdam! Daha şimdiden ölüyorum zevkten, ya bir de gerçekleşecek olsa! Benim tek koşulum bu. Üç gün daha fazla ya-

şamak istemiyorum. Kendim ve çevremdekiler için kabul edemeyeceğim sona yaklaşma biçimi, fiziksel olarak yıkıntılar içinde olmak! Böyle bir şeyin işi uzatmakta bir yararı olmadığını biliyorum. Kemoterapiye tek şartla ‘evet’ diyorum: Beni fazla yıpratmayacak! Bunu, iki nedenle istiyorum: Birincisi, fiziksel hayatımın sonunun elden ayaktan düşmüş biçimde olmasını istemiyorum, ikincisi son ana kadar istediklerimi yapmak istiyorum. Motor gezisi de belki son isteğim. “Her rengi boyadıydım, bir fıstıki yeşil kaldı; şimdi onu da yapmak istiyorum. O zamana kadar yaşamam önemli değil, ayrıca ayakta olmak istiyorum” diye kısa bir özet verdim. Sizin anlayacağınız, onlar kemo-terapi derdindeyken ben Camel-trophy peşindeydim... Doktorum “Sende bu istek ve azim varken, bu motor gezisini yaparsın. Tabii bana kalsa böyle bir şey için kimseye izin vermem, ama sana tüm samimiyetimle iyi yolculuklar diliyorum” diye, ikna edici cevabı verdi.

Ve başladık. “Güllerin en beyazı” Gülbeyaz hemşirenin şefkatli ellerine kendimi teslim ettim. Yirmibir günlük periyotlarla tekrarlanan ve üç gün üst üste uygulanan bir kemoterapi. Her seferinde bir damarımı feda ederek... (Damar ilacın etkisiyle yanıyor ve bir daha kullanılamıyor.)

Aslında hoş ve komik günler yaşadım. Aynı odayı paylaştığım Vartan Bey ve Mustafa Amca hoş insanlardı. Benim hayat hikayemi öğrendikten sonra, Süheyla Hanım’ın arkasından, yetkili ağız olarak beni kabul etmiş ve her dediğimi yapar olmuşlardı. İkisinin de ilk deneyimiydi. Zavallı kurban karılarıyla birlikte geliyorlardı. Mübarekler sanki piknikte; galetalar, kurabiyeler, elde açılmış börekler, meyve suları, sular... Adam “huk” deyince yemek, “hık” deyince su... Bir

de kibar olsalar: Ne gezer! Bir azar, bir tafra! Sanki hasta olmalarının suçu kadınlarda, sanki onlar da kocalarıyla birlikte kanser olmak zorunda! Bu duruma uzun süre seyirci kalmadığım tahmin edilebilir. Hemcinslerim yapamasa da, onların haklarını korumakla görevliyiz ya! Allahtan beni çok seviyorlardı da (hastalık konusunda otoriteyim ya), susuyorlardı.

Ben her zamanki gibi tedaviye yalnız gidiyordum. Adamlar bir tuvalete gidiyor (alınan serumları bu arada boşaltmak gerekiyordu), ayrı bir tören sanki. Askıdaki serum şişesi kadınlar tarafından çıkarılıyor (bu arada sürekli azar ve uyarı sürüyor ve zavallılar “çok biliyorsan kendin yap” diyemiyorlar). Tuvalete gidiliyor (kalıbımı basarım çişini bile kadın yaptıırıyordu) ve yine kavga-dövüş dönüyorlar. Belki ders alırlar diye ben, kendi şişemi kendim çıkarıyor, tuvalete gidiyor (orada da askı var, şişe asılabilir) ve namusumla dönüyordum (tek elle de olsa). Ama nerede o adamlar!

Vartan Bey, belli ki feleğin çemberinden geçmiş. Bol rakılı ve sigaralı günler yaşadığı sesinden hemen belli oluyordu. Sorunu da ciğerindeydi. Mustafa Amca ise sigarayı yıllar önce bırakmıştı ve bize de baskı yapıyordu. Ben de “Yahu, şu anda vücudumuzda öyle belalar dolaşılıyor ki, sigara en masumu kalır” diye savunma yaparken Vartan Bey’den destek görüyordum. Vartan Bey ile hanımı bana öyle hayran kaldılar ki bir kez oğullarıyla tanıştırdılar, “İşte o hayat dolu Makbel Hanım bu!” İlk kez kemoterapiyle tanıştığı için inanılmaz ürkek olan Vartan Bey, tedavi boyunca elini dahi kırmılatmıyordu.

Benim kemoterapiden sonra içkili kutlamalar yaptığımı öğrenince dehşete kapılmıştı: Bir gün yine odadan kahkahalar

yükselirken Süheyla Hanım geldi. Vartan Bey: “Doktor hanım, allahaşkına söyleyin, bu gerçekten hasta mı?” Ben hemen atladım: “Yok canım, hiç hasta olur muyum? Beni özellikle animasyon için tuttular. Sizi kandırıyorlar. Bakın kematerapi görünce bir şey olmuyor. Karşınızda örnek var. Bana sadece H₂O veriyorlar, hatta hayatımı da böyle kazanıyorum”. Yeniden gülüşmeler. Hatta bu iş Gülbeyaz ve Nurcan tarafından o kadar ileri götürüldü ki, ilk kez gelen ve gergin olan hastaları benim odama getirmeye başladılar. Ben bu iş için neden ücret talep etmedim ki?

Her seferinde neredeyse kendi vücut ağırlığım kadar ilaç alıyordum. Üçüncü kürden sonra vücut direncim kırılmaya başladı. Üç haftada bir uygulanan tedavi ayda bir’e düşürüldü. Tabii bu da işe yaramadı. Artık yatağa yapıştık. Sadece çorba ve su içebiliyordum. Geceleri uyuyamadığım için daha da sinirli ve halsiz oluyordum. Kusmalarım yoktu ama midem son derece hassastı, çocuklara yanımda yemek dahi yedirtmiyordum. Ama evde iki tane harika gönüllü bakıcım vardı: Kızım ve oğlum! Bana son derece anlayışlı, şefkatli ve bilgili (sanki kırk yıldır kemoterapiye giren hastalarla uğraşmışcasına) bakıyorlardı. Asla gözü yaşlı bakıcılara tahammül edilemeyecek böyle bir durum için, biçilmiş kaftandılar! Demek ki doğru mesajı verebilmiştim, onlar da almışlardı! Ancak, zaman zaman oğlum, inanmak istediklerini benden duymayı bekliyordu: “Ama anne, bunlar tedavinin sonuçları, değil mi?”, “Evet oğlum” “Bitince yine eskisi gibi olacaksın.” “Ne gibi?” “Yani iyileşeceksin.” “Bak oğlum, tedavi bitince tabii ki düzeleceğim, ama asla artık eskisi gibi olamam. Tedavi ile gerileyecek, ama bitmeyecek. Bu böyle sürüp gidecek.” “Ölmeyeceksin değil mi?” “İnan, elimden geldiği kadar uzatacağım, ama herkesin bir nedeni olacağı

gibi bu da benim nedenim.” Belki biraz zor konuşuluyordu ama başka türlüünün daha da zor olacağına inanıyorum. Benimle birlikte yaşayacaklardı ve olacakları benim kadar olmasa bile yine bilmeliydiler. Onlar kanserli bir anneyle yaşıyordu ve bu da müthiş bir hayat tecrübesiydi. Aslında kimsenin şikayeti yoktu ama onları yanıltmak ve kendimi çok başka göstermek istemiyordum. Şokların daha zararlı olduğunu biliyorum.

Son günlere yaklaştıkça salondan yatağa oğlum taşır olmuştu. Geceleri uyanıp yanıma koşuyor, nasıl olduğumu soruyorlardı. İkisi de hem kendilerini, hem evi, hem beni, hem gelip-gideni idare etmeyi öğreniyor ve bu arada ikisi de başarıyla okullarını götürüyorlardı. İlkay, daha önce söylediğim gibi tezini hazırlayıp iyi bir dereceyle Sosyal Antropoloji’den mezun oldu; Memetcan da Lise 2’den 3’e geçti. İkisini de çok seviyorum.

Eli çabuk, her işe balıklama atlayan bir kişi olarak, bunu artık istesem de yapamıyorum! Her şeyi bensiz yapmaları için onları neredeyse zorluyorum. Ama ne yalan söyleyeyim, bu kadar kısa zamanda, onlar ve kendim için böylesine yüksek bir başarı beklemiyordum!

Beşinci tedaviden sonra bayrakları açtım! Bu da ne demek oluyor? Bana böyle söz verilmemişti! Değil motorla gezmek, tualete bile zorla gidebiliyordum! Hiç halim yoktu! Parmağımı zor oynatıyor, sürekli nefes nefese yaşıyordum!.. “Bana Temmuz’da ayaklarımın üzerinde durabileceğim sözünü vermiştin! Bu ne hal?”... “Yani motorla gidemez misin?” “Geçen ay olsaydı ‘evet’ derdim, ama şimdi asla!”... “Peki, bu altıncıdan sonra tedaviyi kesiyorum. Ağustos’a kadar sana izin. Motorla mı gidersin, başka şey mi yaparsın...

Ama sonra yeni bir kür'e başlayacağız. Bu diğerlerinden farklı olacak. Bedeninin tanımadığı bir kür. Şimdi cevap almış durumdayız, ama ne hızla olduğunu tam olarak bilemeyiz ve bu riski göze almamalıyız. Bu yeni ilaçlarla şok bir tedavi uygulayacağız." Bu da ne demek oluyor şimdi? Bu "şok" da neyin nesi? Daha beteri de mi var? Neyse, bu kış bunları da göreceğiz.

İyi ki Yazar Olmamışım!

Kemoterapi seansları arasında kendime ayrıca bir gezi-terapi uyguladığımı daha önce yazmıştım. Bu iki kemoterapi arasında farklı bir şey yapmaya karar verdim. Yazacaktım!

Nasıl başladığımı daha önce anlattığım için, bu kez nasıl savaştığımı anlatmak istiyorum.

Başlamak çok zor oldu ama yazmak bir ölüm! Yahu ne zor işmiş! Bir bakışta anlaşılacağı gibi, ben yazar filan değilim! Sadece bir seferlik yazıyorum. Yazarken kurgu, sanatsal kaygı gibi şeylerden azadeyim. Nasıl konuşuyorsam, öyle yazıyorum. Allahım, yine de ne zor şey! Ağustos'un ortalarına geldik ve en geç bu ayın sonunda bitirmek zorundayım. Tedavi sırasında kendisine ilgi göstermem pek mümkün olmayabilir. Sırtım, göğsüm, kolum, boynum (geriye ne kaldıysa!) ağrıdığı için uzun süre sandalye tepesinde (evvel-ezel hiç sevmedim zaten) oturamıyorum ve bu nedenle kanepeye yan yatarak yazıyorum. Bitince, bir şekilde bilgisayarda düzelterek daha okunabilir hale getirip, son redaksiyon için Akın'a teslim edeceğim. Sonrası? Zerre kadar fikrim

yok! Hep birlikte göreceğiz...

Elle yazmak şu an benim için ideal teknik, ama öyle anlar oluyor ki, elim asla kafamın hızına erişemiyor. Belki ilerde bir sivri zekalı onu da keşfedecektir ama şu anda, düşündüklerimi elimi kımıldatmadan yazıya dökcek bir makine için canımı verirdim. Aklıma durmadan bir şeyler geliyor. Yazarken olursa kolay, hemen araya sıkıştırıyorum; ama ya diğer anlar? Hele geceleri! Lanetler okuyarak ışığı açıp not alıyorum, yoksa sabaha aklımdan çıkmış oluyor. Tabii, bu işe başlarken bir plan filan yapmadım (herhalde yapıyordur?) Bu nedenle, her şey aynı anda aklıma geliyor ve bas-kın olanla devam ediyorum. Başlarda ve sonuna yaklaştığım her an, nasıl bir yöntem izleyeceğim konusunda bir fikrim yok.

Ama şu konuda kesin bir kanıya sahibim: İyi ki yazar olmamışım! Allahım, beni koruduğun için sana şükürler olsun! Yahu ne zor hayat! Yaşar Kemal'lere, Orhan Pamuk'lara doğrusu artık acıyor ve daha fazla saygı duyuyor, hoş görüyle bakıyorum. Ayrı evi olduğu, biraz asosyal olduğu, gariplikleri için Orhan Pamuk'a bazen içimden kızıyordum. Şimdi özür diliyorum! Vallahi sosyal hayatım kalmadı! Kim arasa, gelemeyeceğimi söylüyorum, çünkü öyle kaptırdım ki, hiç durmadan yazmak ve bitirmek istiyorum. (Tabii bu yeni durum çevrede biraz alay konusu oldu ama NOBEL sonrası kendileriyle görüşeceğim. Tüm ukalalığımıza rağmen ben yine de haddini bilenlerdenim. Yaşar Kemal sıradayken böyle bir şeyi asla kabul edemeyeceğimi yetkililere buradan duyuruyorum).

Yazar olmayıp, kitaplarda yazılanları yaşayan sıradan bir insan olduğuma binlerce şükürler ve tüm yazarlara "kolay gelsin!"

Tüm Başöğretmenlere Selam!

Yaşadıklarımı biliyordum, ama onları nasıl anlatacaktım? Didaktik olmaktan her zaman nefret etmişimdir. Hiçbir yararının görüldüğüne inanmam. Üstüne üstlük ters etki yaptığına inanıyorum. Her zaman bu kadar (bazı itirazlara rağmen) açık oluşuma bu düşünce neden oldu. Yaşadıklarımın öğrendiklerimi anlatmak her zaman anlamsız, biraz da onur kırıcı gelmiştir. Halbuki tüm bunları “yaşarken göstermek” çok daha samimi. Bu nedenle hiç kimseden, çocuklarım dahil, hiçbir şeyi gizlemedim, her şeyi herkesin gözü önünde açık açık yaşadım. Çocuklarım hayatımdaki erkekleri dahi bilmişlerdir (yaşları ne olursa olsun). Onlara bırakacak han-larım ve hamamlarım olmadı ve asla olmayacak, ama tecrübelerimi ve öğrendiklerimi önlerine serebilirdim ve onlar da kullanmak istediklerini seçmekte özgürdüler!

Üç günlük ömrümün tek gününü anlatırken de farklı bir şey

yapamazdım. Yaşadıklarımı olduğu gibi aktarmaya karar verdim. Bana sürekli “direnci anlatmak” uyarıları yapıldı. Ama “arkadaş direnmelisin! Kanseri yenmek (!) için güçlü olmalısın, bunun ise tek yolu hayatı sevmektir, hayatı sev, hayatı sev, sev...” diye konuşan biri, sanırım insanlık adına en büyük ayıbı işler. İnsanlara akıl vermek, hele acılar içinde çaresizce debelenen hastalara akıl vermek kimin haddi? Kim bilebilir onların neler hissettiğini, neler istediğini, neler yapabileceğini? Herkes, her konuda, kendi yolunu kendi buluyor. Tek yapılabilir şey, yaşanan bir hayatı içtenlikle ve açıkça yazıp önlerine koymak. Herkes, ne isterse onu görecektir, ne isterse içinden onu alacaktır. Burada önemli olan, iki tarafın da birbirine güvenmesi. Ortada kötü niyet yok, çıkar yok! Hiç kimse bir diğerini tam olarak anlayamaz; bunu biliyorum, ama yine de bazı ortak şeyler yaşadığımızı sanıyorum ve yine sanıyorum ki bunlardan, yaşarken yararlanabilecek bazı dersler çıkardım. Amacım sadece bu öğrendiklerimi, herkesin benden farklı biçimde öğrendiklerinin yanına katmak. Bu yıllar boyunca, yaşadığı panik yüzünden bir şey öğrenmeye zaman bulamayan çok fazla sayıda insanla tanıştım. Küçük de olsa bir yardımım olsun istedim. Ayrıca, yaşananların boşa gitmesi beni hep hüznlendirmiştir.

Tüm başöğretmenlere buradan bir kez daha selam edip, ellerinden öperken, fazla didaktik olmamaya söz vererek bu yazma sevdasını toparlamak istiyorum.

Bunlar İyi Günlerim!

İleride neler olabileceğini insanın kendisi bile bilemezken, başkaları ancak anlamsız tahminlerde bulunabilirler! Bu hastalık süresince şöyle bir ilkeyi tavizsiz uyguladığımı iddia ediyorum: İyi olduğum günlerin tadını hep çıkarmaya (hatta biraz cimrice) çalıştım. Kötü günler yaşadım ve ileride daha kötü günlerin beni beklediğini (kâhin yanımdan söz etmedim, değil mi?) biliyorum. Ama şimdiden ne o gelecek günler için, ne de geçmişte yaşadıklarımaya yas tutacak değilim. Bir yararı olacağını bilsem karalar bağlar, diyeteye bile girerdim; ama ne yaşadıklarımada, ne başkalarının yaşadığında, ne de kitaplarda böyle bir şeyle karşılaştım. Haydi ben atladım, ama ya diğer insanlar? Günü geldiğinde kendi tarzımada yaşadım; günü geldiğinde yine kendi tarzımada yaşayacağım. Ama aradaki teneffüslere çıkmamalı mıyım? Hep ders, ders... olur mu canım? Öğrenciysek de (bu hayat

da ne uzun bir okul!) “inek” değiliz; vallahi nefes alınacak araların hakkını vermeye kararlıyım.

Şimdi de böyle bir teneffüs arasındayım.

Herşeyin güllük-gülistanlık olmadığını yeri geldikçe sizlere anlattım...

“Sevdiği için acı çekerken insan, ne hazindir ki, içindeki fırtınalar sadece duvarları sağlamlaştırmaya yarar. Sessiz şiirler yazılır bir de, gecenin içinde ağlamaklı yakarışlar, annem ölmesin diye. Beyaz bulutlara diz çökerek yalvarır küçük kız, dizleri kanar ama aklında sadece geçmişin anıları vardır; her dişi ağrıdığı anda sabaha kadar ona kitap okuyan kadının hayali. Geleceğe dair ise sadece düşler. -Hırslı olmadığım için bana kızma anne, düşlerimin kanatları kırık olduğu için.

Sevdiği için acı çekerken insan, dayanılması en zor gerçeğe karşılaşır, “kimse kimseye yardım edemez.” Ölümün karşısında böylesi yabancı duruşumuzda ve ‘eriyen’in duygularını anlama çabası adına içine düştüğümüz tüm yanılışlarda, bu gerçeği kabul etmedeki isteksizliğimiz yatar.

Acını anlamak ve acımı yaşamak. Bunlardan hangisi diğerini izler bilmiyorum. Bildiğim tek şey edimsel ifadede bazı problemlerim olsa da, seni anlıyor olduğum ve sonsuza kadar yanında uyuyacağım -hatırlıyor musun, yanılmışsın!

Seni çok seviyorum anneciğim.”

İLKAY

Bunun nasıl bir yazı türüne girdiğini çözmek mümkün görünmüyor. Kızım birkaç günlük bir tatile gitmişti. - Yazdığım her bölümü sadece onun okuduğunu daha önce belirtmiştim.

Ben biraz dinlenmek için yattım ve kalkıp yeniden birşeyler yazmak için defteri açtığımda, bu yazıyla karşılaştım. O, ben yokken, yazdıklarımı okumuş ve bunları yazmış. Tabii okurken hep ağladım. Bu kız beni hep ağlatıyor. Bu yazıyı olduğu yerde tabii ki bırakacağım. Sizler de ağlayın diye değil, ama yazmadaki doğallığı bozmamak için.

“Yanımda uyumak” konusunu da biraz açmak istiyorum. Bebekliğinden beri, bıraksam bütün günü yanımda yatarak geçirmek isterdi. Hep itiraf ettiği gibi, hayatının en güzel günleri hasta olduğunda, bütün kitaplarını toplayıp benim yatağıma yatıp, benim ona kitap okuduğum, onun da ahtapot pozisyonunda bana sarıldığı günlermiş! Ona “artık büyüdün değil mi? Benimle yatmıyorsun” dediğimde, “sen öyle san, sonsuza kadar seninle yatmak isterim” der. Ne gariptir ki bu “yanımda uyuma” takıntısı oğlumda da var! Kazık kadar herif oldu, eve bir misafir geldiğinde, yatağını ona vermek için erkenden benim yatağıma girip uyur. Yoksa sapıklık bende mi acaba? İnsanda yazma şevki mi bırakıyorlar! Ben ne yapacaktım? Akıl mı kaldı?

Pek de rahat geçmeyen bu günlerimden söz ediyordum. Nelerimde neler olduğunu artık neredeyse “sağır sultan” bile duydu. Bu arada, üzerimde sonsuz iğneli(!) emekleri olan sayın Prof. Dr. Müzeyyen Erk’i bir kez daha, son günlerde hayatımın içine sıkça girmesinden (yoksa ben mi o iğneli fıçıya giriyorum) dolayı anmak istiyorum. Solunum zorluğu çekenlere kendisini gözü kapalı öneririm (bu şimdi reklama mı

giriyor?). Öyle sihirli iğneleri var ki, bir batırıyor, mübarek sanki Niagara şelalesi! Sonra gelsin rahatlık! Sırttan ciğere soktuğu iğnelerle biriken suları boşaltıyor. (şaka bir yana eli çok hafif ve uyuşturarak yapıyor -ne yapayım, moraliniz bozulmasın-). Kuşlar kadar olmasa da yine kendi çapımızda bir rahatlık kaplıyor ortalığı! Bu işlemi iki kez yaptı, şimdi tekneyle Göcek’lerde dolaşüyor ve gelince tomografi eşliğinde yeni bir harekate girişecek. Bu arada Süheyla Hanım’ı aradım. Önümüzdeki hafta kongre nedeniyle İstanbul dışında olacaktı. Öteki hafta tomografimle gideceğim. Kendisinden bazı gerçekleri gizledim. Ciğerlerimin ve tümörlerimin durumuyla ilgili eksik bilgilerden bile pek hoşlanmamış gibiydi. Kemoterapiyi öne almak istediği kesin! “Sen bu ilaç işini çok seversin, hadi gel!” demez mi! Aman efendim, ne demezsiniz? Elimde olsa, beni hiçbirisinin bulamayacağı bir dağ başına kaçacağım.

Biraz önce Mevhibe aradı. “Süheyla’yla konuştum. ‘Erkene alsak’ diyor, sen ne dersin?” “Aman efendim, ne kibarlık?” Bu, “erken başlayacağız”, “hazır ol”un ‘durum yumuşatmaca’sı. Ben de, yazdıklarımı tamamlamadan hiçbir şeye başlamayacağımı, aynı kibarlıkta anlattım.. Bu da “durmadan yeni icatlarda bulunma”nın kibar versiyonuydu. “Daha iyi ya, bu kemoterapiyi de yazarsın” diye buyurmaz mı? “Yahu, sen bunu ne sandın? Zaloğlu Rüstem’in pehlivan tefrikası mı?” Bakalım savaşı kim kazanacak? Her ne kadar bire karşı kalabalık bir doktor ordusuyla savaşacaksam da, beden benim!

“Beden benim” deyince, bedenimle ilgili öğrendiklerimi sizlere anlatmadığımı fark ettim. Böyle bir yaşantı içinde edindiğim en önemli bilgilerden biri de bedenimi yakından tanı-

mak oldu. Herşey gibi onun da dili var, ama günlük hayatımızın telaşı içinde ona pek zaman ayıramıyoruz. Halbuki benim durumumda, herşey için olduğu gibi, onun için de ayrılacak zaman var. Herşey gibi onun da önemi ve değeri yeniden kavranıyor ve onunla da dostluk ve tanışlık başlıyor.

Artık bedenimin her noktasındaki hareketi, değişikliği ve onun ruhunu, birlikte yaşamaya başladık. Zaten bir bütündük, ama anlamını hiç kavrayamamıştım. Göğsümde çıkan her kitleyi hemen hissettiğimi ve elimi atınca onu bulduğumu yazmıştım. Bunun ne kadar güzel bir serüven olduğu anlatılamaz. Her hücrenizi hissediyorsunuz, o da sizden hiçbir şeyi saklamıyor, aranızda hiç kırgınlık yok, iki taraf da birbirini üzmemek için özel bir çaba harcamadığını biliyor, sadece ‘durum böyle’!

Metabolizmamın böylesine garip ve güçlü işlemesi, birbirimize kavuşmamızdan sonra oldu. Bir yandan yaralar oluşuyor, ameliyatlar oluyorum, tedaviler görüyorum, ama bednim kendini inanılmaz bir hızda yeniden onarıyor. Bu yönüm doktorlar tarafından tabii ki fark ediliyor, ama hastalık ve insan bedeni ile ilgili bilgileri (hepimizin öyle değil mi?) çok sınırlı, çok başlarda! Böyle bir özelliği tedavide kullanabilecekleri yerde henüz değiller. İş yine kişinin kendine düşüyor! Ama bir gün mutlaka, insanlar bu tanışmayı tek tek gerçekleştirdiklerinde, tıp da payına düşeni alacaktır!

Bu nedenle bedenimin bir yanı hep sağlıklı olmuştur. Bu kötü günlerimde bile, görenler “nazar değmesin ama, ne kadar sağlıklı görünüyorsun” demeyi adet haline getirdiler. Evet, dışı seni içi beni yakanlardan olduğumu biliyorum. (Bunun bir nedeni de doğumundan sonraki çoğu “ilk”leri birlikte

yaptığımız “diğer kızım” Ayşecan’ın Fransa’dan gelirken hediye olarak getirdiğı “kaz ciğeri!” Onu yiyip güçlenecek mişim? Bu işin bu kadar uzun sürmesinin nedeni meğır buymuş: Kaz ciğeri yemeğı akıl edememiştım!) Evet, bir yanımda bazı şeyler oluyordu, ama diğer bir yanımda hep sağlıklı olabiliyordu! Gözlerim de buna dahil! Bunun tek nedeni, bedenimle aramızdaki bu sevgi! Biraz daha zorlarsam, zıtların birliğine varacağım. Bir yanımda çürürken, diğer yanımda yenileniyor! Bir yanımda acı çekerken, diğer yanımda gülüp eğleniyor! Bir yanımda hastayken, diğer yanımda sağlıklı! Bu ne keyif, allahım!!!

P.S. Tam yazmayı bitiriyordum ki Jülide’yle telefonda konuşurken, aklıma çok mühim bir fikir geldi. Önsöz’ü kızım yazsa, sonsöz’ü de oğlum! Bu fikir beni çok heyecanlandırdı, çünkü tam bu kitabın yazılma fikrine uygun. Benim yaptığım sadece yaşadıklarımı ve duygularımı konuşur gibi aktarmak; bu arada benimle birlikte yaşayanların tepkilerini ve duygularını da olduğu gibi aktardım. Eğer kızım ve oğlum da kabul ederlerse (ikisi de “çalışacağım” dedi), tam bir ekip çalışması olacak. İlkay “kanserli bir annenin kızı” olmayı anlatacak, Memetcan da “kanserli bir annenin oğlu”... Ki bu da sorunun “eksik” kalan kısmını tamamlayacaktır. Bakalım bunu yapacaklar mı? Göreceğiz.

Şu anda bile ne kadar güzel duygular yaşıyorum. Bir kez daha şükürler olsun.

Hayatımızda gerçek olmayan zahiri tutkular istekler, hırslar, öfkeler, sahiplenmeler öylesine egemen olmuş; öylesine gözlerimizi ve yüreklerimizi bağlamış ki, hayatın özünü, ruhunu uzun yıllar önce kaçırmışız... İnsanlık kadar eski olmasa da, günün koşullarına uygun olarak geliştirdiğimiz,

-belki de icat ettiğimiz- yapay duygular! Çok gerilerde kalan ya da önümüzde uzanan mutlu günlere dönmek ya da yenisinden yakalamak için, yürekten inanarak ve isteyerek arınmak gerekiyor. Çünkü mutluluk gerçekten sadelikte, basitte yatıyor. Bu kadar yorulmanın “bir arpa boyu” yararı yok. Çok ilginç; tüm bunların cevabı da “basit”te yatıyor.

Herkesi, ayda bir de olsa (maaş aldıkları için bu periyoda itiraz etmeyebilirler) hastanelere yollama fikrim, buradan kaynaklanıyor. Oraları ve oradaki insanları gördüklerinde, içinde bulundukları durumun değerini belki kavrayabilirler. Neden olmasın?

Hasta olunca tüm bu yıpratıcı yapay duygulardan vazgeçiliyor. Demek ki, bunlar olmasa da oluyor. Bugüne kadar hiç bilmediğimiz tarzda bir banyo yapılıyor, yıkanılıyor, arınıyor.

Ve elimizde, insan olduğumuzdan bu yana özümüzde var olan duygular kalıyor.

Sizlerle konuşmak çok hoştu. Ben yazarken bile bugüne kadar bu sözcüklerle düşünmediğimi fark ettiğim nice duygularımı yakaladım. Benim için çok yararlı oldu. Sizlere çok teşekkürler. Sizlerin de beni anladığınızı hissediyorum. Hepinize ayrı ayrı sevgi yolluyorum!

7 Ağustos 1997 - Kalamış

Zaloğlu Rüstem Sahnede...

Bugün 23 Ocak. Yazmayı bitirdiğimi sandığımdan bu yana beş ay'dan fazla zaman geçmiş. Son düzeltmeleri yapıp, öneriler üzerine bazı ekler yapmaya başladım. Tabii kaçınılmaz olarak, son beş ayın özetini de vermem gerekiyor. Konunun başlığı bu nedenle seçildi...

Yine kemoterapi sözcüğünü kullanarak başlamak zorunda olduğum için utanıyorum. İnanın, anlatacak o kadar hoş konu varken, sanki hayatımın en önemli olayıymış gibi durmadan bu tedaviden söz etmek pek şanıma uymuyor; ama yazmaya da bu nedenle başlamış olmam beni biraz teselli ediyor.

Geçen hafta kemoterapinin sekizinci kürünü tamamladım. Daha önce de söylediğim gibi, bu kez farklı ilaçlar kullanıldı. Farkı hemen algılayabilirsiniz: Vücudumdaki bütün tüyler dökülmüş durumda. İnsanlar “saçımı başımı yoldum” derken acaba bunun ne anlama geldiğini hissedebiliyorlar

mı? Ben, bunu yaşadım. Dökülmeye başladıklarında saç diplerinde inanılmaz acılar oluyor. Değil saçını, derini bile yolabilirsin. Bir gece, yatağımda film seyrediyordum. Saçlarımı da -her yere dökülmesin diye- bir tülbentle sarmıştım. İki gün sonra tedaviye gidecektim ve henüz, kel kalacak olan kafamla ilgili bir karar verememiştim. Peruk mu takacağım, öyle mi kalacak, peruksa nasıl bir şey olacak, (çünkü bu arada eve getirilmiş bir kaç peruk vardı)... Başımın yastığa değen yerlerinde saç diplerim sanki elektrik verilir gibi acıyordu. Şimdi bu söyleyeceklerime inanmayacaksınız -ama öğlum tanıktır, izlediğim eski bir Yul Brynner filmi idi; ama henüz aramızda bir benzerlik kurmamıştım. “Ne kadar hoş ve seksi bir kafa” diye geçirdim aklımdan; ve o an şimşek de çakıverdi! Hemen banyoya gittim, Memetcan’ı da çağırdım. Küvete bir leğen koydum. Tuttuğum her tutam saç, elimde kalıyordu. Memetcan bu durumdan hiç hoşlanmamıştı. “Lütfen anne, hepsini yolma!”... Sanki benim elimdeymiş gibi! Başımı eğip yıkamaya başladım. Su, anında kapkara (ay, pardon, saçım kırmızıya yakın kızıldı!) oluverdi. Memetcan leğeni tuvalete döküyor, ben yine dolduruyorum. Sonunda artık saç dökülmez olunca kurulandım. Allahım, o da ne! üç orada beş burada kalmış saç telleri!... Kafa derisi olduğu gibi görünüyor ve bu, insanı öyle sağlıksız gösteriyor ki! Yine de, geceyi çok rahat geçirdim. Ertesi sabah kızım geldiğinde bir tabureye oturdum; önce makasla kalan saçları kısalttı ve sonra ver elini “Astor” jilet! Oh, dünya varmış! Meğer kafamın biçimi de güzel değil miymiş! Yuvarlak ve arkası da hoş bir kıvrımla iniyor. Bunu belirtiyorum, çünkü daha sonra -istisnasız- herkes ortak fobisini hemen ele verdi: “Dön bakayım arkamı...” Herkeste bir ense korkusu! Meğerse ensenin dümdüz olmasından korku-

lurmuş... Kemoterapiye gitmek için perukları denemeye başladım ama, daha traş anında İlkay’a, kesinlikle böyle do-laşacağımı söylemiştim. Perukların sentetik ağları kafa de-rime yapıştığından “imdat” diye bağırmak geldi içimden ve hemen kafamdan attım. O gün, makyajımı yapıp giyindim, küpelerimi özellikle taktım.

Daha içeri adımımı atmamla, çılgınlıklar ve iltifatlar... Gitti-ğimde, bekleme salonunda yine bir sürü insan vardı. Benim tedavim başladığında odaya iki hanım girdi. Biri yeni hasta (tabii yine benimle aynı odaya aldılar), diğeri de refakatçisi. “Geçmiş olsun...”, “Size de...” beylik faslından sonra yerle-rini aldılar ve Gülbeyaz’ın çuvaldızını beklemeye koyuldu-lar. Tedavi görececek olan hanım ürkek gözlerle bakınıyordu. Refakatçiler -görevlerinin bir parçası olarak- konu bulmak zorundalar ya; “Han’fendi, sizi önce kutlarım; ve maaşal-lah!”... Evet, yeni bir hayranım oldu. “Teşekkür ederim.”... “İnanın, siz kapıdan şen-şakrak girdiğinizde ‘Ne hoş bir ha-nım; saçlarını kazıtması biraz iddialı ama doğrusu çok da yakışmış’ dedik ve hasta olduğunuz aklımıza bile gelmedi” dedi. Ben de teşekkür edip, ilk kez saç kazıttığımı söyledim ve asla peruk takamayacağımı ekledim. “İnanın, yaşım uy-gun olsa ve kafamın sizinki kadar muntazam çıkacağını bil-sem, hemen kazıtırım”... Beni böyle gören ve dökülen saçla-rını perukla veya eşarpla örten diğer hastalar, hâlâ, beni yal-nız yakaladıklarında gizlice peruklarını aralayıp saçlarını veya kafalarını gösteriyor ve “benimki senin gibi olmuyor” diye akıl danışıyorlar. Ben de, kalan saçlarını kazıtmalarını ve şu perukları atmalarını öneriyorum. Onlara, yeni ortaya çıkan ve geçici olan bu durumu lehlerine çevirmeleri gerekti-ğini anlatıyorum. Normal koşullarda (şimdi moda olsa bile, biz kırkbeş’i devirdik) pek cesaret edilemeyecek bir durum,

isteğiniz dışında -kendiliğinden- oluveriyor. Vallahi ben pek şikayetçi değilim. Herkes benim uzun süre saç uzatmayacağım konusunda bahse bile giriyor. Hayatım öyle kolaylaştı ki... İlk banyomda, şaşırdım kaldım; yahu, yıkanmak bu kadar kısa sürmüyordu! Zamandan tasarruf; berber, boya fön gibi dertler yok! Bir makyaj yap, istediğin yere git...

Tabii ki ilk günlerde, sokakta dolaşmak bir sorundu. (Hâlâ öyle ama, ben artık kafamı alıştım.) Bu ülkedeki özürlü insanlara hep üzülürdüm; ama şimdi neden evlerine kapandıklarını daha iyi anlıyorum. Benimki geçici; ya onlarınki! Alt tarafı, saçım yok... O ne bakışlar! İnsanlar neredeyse üstüme çıkacak. Küçük çocuklar, hadi, duygularını saklayamıyorlar; ama ya büyükler? Kazık kadar insanlar, karşıdan gelirken odaklandıkları yetmiyormuş gibi, geçtikten sonra da dönüp dönüp bakıyorlar. Önceleri rahatsız oluyordum ve bakmayı fazla abartan birkaç kişiyi azarladım; ama artık kafa öyle alıştım ki; sanki saçlarım hiç olmamış gibi... Bu yeni tedavi programına göre, saçlar herhalde Mayıs'ta çıkmaya başlayacak. Ama ben, yaz'ı böyle geçirmeye kararlıyım.

İnsanların kendilerine (hatta yakınlarına) ve başkalarına yakıştırdıkları şeyler, genellikle başka başka oluyor. Senin için uygun gördüğünü ve yakıştırdığını, kendisi için düşünmüyor bile. Ben bu kadar rahat davranıp, onlara da bu durumun hoş bile olabileceğini göstermeye çalışırken, her biri, tüm içtenlikleriyle beni onaylıyor, beğeniyor hatta takdir ediyor. Ama sıra kendine geldiğinde mutlaka bir özür buluyor; ya kafa şekilleri uygun değil, ya saç dipleri koyu...

Hastalıklarını kendilerine ve çevrelerine içtenlikle itiraf edebilseler, hastalığın bu geçici yan etkisinin sözü mü olur?

Çok duymuşumdur; “yok, kapıcı geliyor, yok, komşu uğruyor, tüpgazcı, sucu geliyor”... “Yahu, ben biliyorum, başkaları da bilsin, bana ne” diyebilsek... Kanseri olmayı “cüzamlı” olmak gibi (onun da ürkütücü yanı kalmadı ya, Prof. Türkan Saylan’ın sayesinde...) bulaşıcı ve aşağılayıcı birşey gibi görmek ve bunu insanlara böyle hissettirmek de, nereden çıkıyor! Herkesin bir yeri hastalanabilir. Bizimkinin adı da kanser! Tanıdığım hastalar arasında öyleleri var ki, gece yatağa peruğuyla veya tülbentiyle giriyor. Gece başı terlediğinde, kafa derisini karanlıkta gizlice havalandırıyor. Bu arada kocanın çektiği sıkıntılar da cabası; adamcağız hep “görmüyormuş” gibi yapmak zorunda. Ancak, şunu itiraf etmeliyim ki, inanarak yaptığım konuşmalar ve tüm aksi davranışlar, asla bu korkuları ve güvensizlikleri yenmekte yeterli olamıyor.

Sekizinci kürümü tamamladığımı söylemişim. Şimdi boynumda beliren ve hem doktoruma, hem bana göre fazla önem taşımayan birkaç yeni kitle için tedavi Nisan’a kadar sürecektir. Şunu artık kabul ettim; kemoterapili bir hayata hazır olmalıyım. Ben hazırım da, damarlarım ve kanım isyan ediyor. Damarlarımın çoğu yok oldu; var olanlar da öyle sertleşti ki pek işe yaramıyor. Kanım artık sınırlarda. Ağızdan ve kalçadan aldığım demir’le zor dayanıyorum. Ama enerjim, neşem ve keyfim yerinde. Nisan’a kadar bu işi bitirmeliyim, hem de sağlıklı olarak; çünkü bayramda bir Girit seferi düzenledik ve asla kaçıramam. Doktorum biliyor ve “Tamam” dedi!..

Bu Oda Ne Odası?..

Sizlere odamı anlatmadan bu kitabı tamamlamak istemiyorum. Geçen kışı kötü geçirdiğimi anlatmıştım. Günlerimin hemen tamamını evde ve çoğunlukla yatakta geçiriyordum. Bunları biliyorsunuz da, bilmediğiniz, yatak odam. Yanlış anlaşılmasın, sadece şeklini kastettim, biraz sonra anlatacaklarıma bir giriş olsun diye...

“Az uyuyan” insanlardanım. Beş-altı satlık uyku bana her zaman yetmiştir. Uyuma sorunum da hiç olmadı. Uykum geldiğinde odama giderim, başımı yastığa koyarım ve uyurum. Tek şikayetim, rüya görmemek... Bazıları “görüyorsun ama hatırlamıyorsun” diyor ama, ne farkeder? Evin üç odasından en büyüğü benim olduğu için, tüm dolaplar ve sandıklar da odayı benimle paylaşır. Odamda sadece uyur, uyanınca hemen giyinip fırlarım. Bu nedenle, evin diğer bölümlerine gösterdiğim özenin izleri, benim odamda yoktur. Ama sürekli yatmaya başlayınca, durum değişti tabii. Odam gö-

zme çirkin görünüp rahatsız etmeye başladı ve bir değişiklik kararı aldım.

Hemen, perdeler yenilendi. Dolapların önüne korniş takılıp, el dokuması perdelerle örtüldü. Eski televizyon ve bir koltuk, odadaki yerlerini aldılar. Ayhan tavan kenarlarına yapıştırılmak üzere kağıt bordürler buldu. Jülide yatak ve başucu örtüleri getirdi. Bir hafta sonu, ben yatarken, Aysegül ve Jülide odamı süslediler. Radyatör dilimlerine yine Ayhan'ın toplayıp getirdiği kırmızı iekli dallar asıldı, bordürler yapıştırıldı. Başucuma, kırmızı kumaş üzerine makineyle renkli çiçekler işlenmiş bir örtü takıldı. Duvara, Eftal'in yaptığı nazarlıkla, kıızılderililerin 'sağaltım kursu'nu astılar, posterler yapıştırdılar. Aldığım ağrı kesicilerle bedenimdeki acıları biraz olsun azaltmaya çalışarak halsiz bir şekilde yatmaktayken, ben de kendimi onlarla birlikte bu süsleme işine kaptırmıştım. Bir ara, izlediğim bu sahnenin komikliğini farkettim. "Yahu kıızlar, biz ne odası yapıyoruz?"... Birden mz de gülmeye başladık. Yatağım, sünnet yatağına benzemişti. "Deli miyiz, neyiz; ben gelin mi olacağım?"... "Hangimiz akıllıyız ki" diye bir cevap geldi. Hastaydım, ölümle yaşam arasında gidip geliyordum. Durumum pek parlak sayılmazdı. Kışı nasıl atlatacağım ise tam bir bilinmezlikti... Ve ben, yatakta, direktifler, siparişler verip odanın düzenlenmesine yattığım yerden öncülük ediyordum. Duvarları güneş sarısına boyatmış, başucumdaki kırmızıyı da özellikle istemiştim. Bunları isterken, renklerin enerji özelliklerini aklımdan bile geirmemiştim, ama şimdi -yine eskisi gibi, yatmadan yatmaya girdiğim- odamı düşününce, bütün bunlardan bir biçimde yararlandığıma inanıyorum.

Bunları yaparken amacım hiçbir zaman kendimi oyalamak ya da kandırmak olmadı. Hasta olduğumu biliyordum, hatta zamanım azalmış da olabilirdi. Ama onbeş yıl önce aldığım karar hâlâ geçerliydi: Yaşadığım zamanı kendime de başkalarına da zehir etmeyecektim!

O kışı atlatamayabilirdim; ama günlerimi hoş bir odada geçirmemin ne zararı olurdu? Aksine, elbette ki yararı oldu. Şimdi yeni bir kışı geçiriyorum. Ölümü düşünebiliriz, onu yakın bile hissedebiliriz ve hatta korkabiliriz. Ama bu duyguları yaşarken, yapmak istediklerimizden niye vazgeçelim? Ölümü beklerken de yaşamıyor muyuz; neden güzelliklerden mahrum kalalım? Kendime acımdan ve eziyet etmekten hiç hoşlanmadım. Bu günlerimde de hoşlanmıyorum. İnsanoğlu yaratıcı bir varlık. İsterse kendisi için ne güzellikler yaratabilir! Bu yetenek, herkesin içinde vardır, yeter ki bu yanımızı kapatıp köreltmeyelim. Ben, bu söylediklerime uygun davranmaya çalışıyorum...

Canım Kedilerim!

Bu da nereden çıktı, demeyin. Bizim evde, adam başına bir kedi düşer. En yaşlısı benimkidir (6 yaşında) ve içlerindeki tek dişi'dir. Adı Slash (Guns and Roses'ın yakışıklı bas'cısı gibi). Kendisiyle tek ortak yanı, cinsiyeti ve anaçlığı; yoksa, çok ağırbaşlı ve asosyal bir tekir kedir.

Sarman (ortanca), Memetcan'ındır. Bir kedi ve bir erkek çocuk, ancak ikiz doğsa bu kadar benzeşebilir. Sarman da oğlum kadar hiper-aktif tir, hiç yerinde duramaz. İçlerinde en akıllısı o'dur (içlerinde derken, oğlumu değil, diğer kedileri kastediyorum). Kafasını bir objeye takmaya görsün; iğne deliğinde olsa bulup çıkarır. Buzdolabını açar, hırsızdır, beni çileden çıkartan zararlar verir. Ama oğluma aşıktır, tıpkı bir köpek gibi davranır; hep peşinden gider, odasının kapısından ayrılmaz. Memetcan köpek meraklısı olduğundan, ona çeşitli köpek komutları öğretti; Sarman da kırmaz, uygular.

İlkay'ın kedisi bembeyaz, uzun tüylü, badem gibi yeşil gözleri olan Galileo'dur. Adını sormayın, kendisi koydu. En iyi

huylu, en iyi kalpli kedimizdir, ama en aptalları da o'dur (tabii, bu yanının kızımın asla ilgisi yok!)... Gerçek bir kedir; hep kucakta, hep temas halinde... Yatakta bile başını kolumuza koyup uyur. Erkektir, ama bugüne kadar onu gören herkes "kızım" diye çağırmıştır. Güzelliği kadar, aptallığı da ilgi çekicidir. Diyelim ki, kucagınızda oturuyor, siz de kalkacaksınız, ya da sıkıldınız ve yere attınız. Nasıl düştüyse öyle kalır. Biraz itirak eksikliği olduğuna inanıyorum; bir sonraki adımda ne yapması gerektiğini bulana kadar epeyi vakit geçer. Ama sizi anlar; onunla konuşursanız cevap verir...

Üçümüz, üçünü çok seviyoruz...

Hasta olduğum dönemlerde benim acılarımı hep paylaşmışlardır. Bu, sadece gözümün içine bakıp miyavlayarak olmamıştır; fiziksel bir acı paylaşımından söz ediyorum. Ağrılarım olduğu günler hep yanımda yatmışlardır. Sıcaklıkları ve ilettikleri elektrik beni hep rahatlatmıştır. Bunun nesnel bir temeli olup olmadığını tartışmayacağım, çünkü kimse bu konuda kesin bir bilgiye sahip değil. Ama, nedeni ne olursa olsun, sonuç olumlu! Bizdeki negatif yükleri almadıklarını veya nötrleştirmediklerini nereden bilebiliriz ki! Bildiğim ve çekinmeden yazabildiğim gerçek şu: Bana çok yardımcı oldular.

.....Bu yazılar tabii ki sürekli yazılmıyor. şimdi, bir bayram tatili arasından sonra devam ediyorum. İki gün önce Galileo öldü. Çok üzgünüz. Eve geldiğimizde ellerini toplamış, uyur gibi yatıyordu. Görünür hiçbir neden yok. İlkay şöyle dedi -ve ben de ona katılıyorum-: "Aptaldı, ölümü de aptalca oldu!"

Evimizden, çok sevdiğimiz bir can eksildi.

Özel Bölüm, Özel Çocuk!

Oğlumla ilgili bölümün “teknik bir arıza nedeniyle” atlanması yüzünden işittiğim acımasızca haklı eleştirilerden söz etmiştim. İşte bu nedenle, bu bölüme gönül alıcı bir başlık buldum.

Kunduza yavrularının nasıl görüldüğü hepimizce malumdur. Burada ne mükemmel çocuklarım olduğunu anlatmayacağım. Anlatmak istediğim, benim kanserle yaşamayı öğrendiğim yolda, iki çocuğumun da beni, kendilerini ve hayatı öğrendikleri ve epey mesafe aldıklarıdır.

Oğlum Memetcan’ın kişilik özelliklerinden bir kısmını zaten anlatmış olduğumdan, onu aşağı yukarı tanıyorsunuz. Kanser olduğumu öğrendiğimde bir buçuk yaşındaydı. Şimdi onyedinci olacak. İlk yıllarda, küçük olduğu için ne kadar et-

kilendiğini pek fazla ifade edemediğinden, o yıllara ait anılarda pek adı geçmedi. Ayrıca, son dört yılda yaşadığım yoğunluk, önceki yıllarda yoktu. Ama ilk günden bu yana evde değişmeyen tek şey vardı: Açıklık!

Zaman zaman insanlardan (özellikle anne ve babamdan) gizlediğim lokal ameliyatlar, çocuklarımdan asla gizlenmedi. Evdeki dört -daha sonra üç- kişi, herşeyi, olduğu gibi bilmiştir. Çocuklar annelerinin kanseri tanınmasını ve onunla yaşamayı öğrenmesini, kendi bilgileriyle orantılı olarak izlediler ve daha önemlisi, onlar da “öğrendiler”. Hiçbirimiz kuşularımızı, korkularımızı birbirimizin arkasından konuşmadık. Kanser sözcüğü, hayatımızdaki yoğunluğuna oranla rahatça telaffuz edildi. Asla “o hastalık” diye kodlanmadı, adı kanser’di. (Sadece bu konu değil, hayatımızdaki herşey, evimizde tüm açıklığıyla yaşanır.) Gizliliklerle, bilinmezliklerle, öğrenemediklerimizle, tanıyamadıklarımızla yaşamak ne kadar zordur. Hele hele, hayatı tanımaya, öğrenmeye yeni başlayan çocukların böyle duygular içinde büyümeleri, asla iflah olmayan yaralara neden olabiliyor.

Akıllarına gelen her soruyu sorabildiler; bedenimin istedikleri bölümünü istedikleri an görebildiler ve dokunabildiler. Belki fiziksel olarak kanseri bedenlerinde taşımadılar ama inanıyorum ki onu tanıdılar, kanserle yaşamamanın ne demek olduğunu benimle birlikte öğrendiler.

Hiçbir çocuk, ana-babasının istedikleri biçimde yoğurup şekillendireceği bir hammadde değildir. Hepimiz belli özelliklerle doğuyoruz. Ana- babaların yapabileceği pek fazla bir şey yok. Yapılabilecek en önemli şey, onlara “açık” olmak. Karşılarında, bütün içtenliğimizle ortaya koyduğumuz bir “model” olmalı. Onlar asla bu “model”e tıpatıp uymak zo-

runda değiller; ama bu modeli görerek, izleyerek, ondan etkilenecek büyüyorlar. Elimizden zaten başka şey gelmez.

Çocuklarımın şansı, evde yaşanan bu özel durumdan, kâr hanelerine özel bir bölüm ekleyebilmeleri oldu. Bana karşı o kadar olgun davrandılar ki, zaman zaman sanki biri annem, öteki babammış gibi, rol değiştik. Bu durum, büyü çağını yaşayan oğlumun “erkek” olma sürecini hızlandırdı. Büyü çağının katlanılmaz abuk-subukluğunu tabii ki ağız tadıyla yaşıyor. Yani, benden dolayı üzerinde ağır yükler ve sorumluluklar taşıdığı için hep bastırılmış duygularla dolanıyor sanılmasın. Tüm akranları kadar, hatta biraz daha “deli”... Evde kavgalar oluyor, tartışmalar uzuyor; yine çocukluğunu yapıyor ama, bir yanıyla da farklı bir olgunluk sergiliyor. Yoksa, ona asla yaşının üzerinde bir sorumluluk yüklemiyoruz.

Akın ilk düzeltmeleri getirdiğinde Memetcan’la yaşadığımız sohbetten söz etmişim. O gün, daha önce hiç yansıtmadığı bazı gözlemlerini anlattı. Bunları size de aktarmak istiyorum.

Özellikle son yıl boyunca fazla gergin olduğumu söyledi. Neden olarak da tedavimin çok uzun sürdüğünü, canımın çok yandığını ve en önemlisi, çok uzun süre evde kapalı kaldığımı sıraladı. Eskisinden farklı olarak, bu gerginliğimi onlara da yansıttığımı dile getirdi. Bunun kendisi için zor bir durum olduğunu söyledi; “çünkü kendisine yansıtılan gerginliğin onda sebep olduğu gerginliği kendisinin nasıl yansıtacağını bilemediği” gibi paradoksal-kurgulu bir itirafta bile bulundu. Zaman zaman öfkelenip bana bağırdığını ve sonra çok vicdan azabı duyduğunu; kimi zaman ise öfkesine hakim olup bana daha sakin yaklaşabildiğini anlattı.

Bana, “bunun da bir iletişim biçimi olduğu” dersini verdi. “önemli olan, dürüstlük” dedi; “bu da bir iletişim biçimi”... “Amaç birbirimizi anlamak değil mi?” diye de ekleyiverdi.

Evet, amaç birbirimizi anlamaktı. Ben de, bilerek-bilmeyerek hep bunu yapmak istemiştim. Onlara karşı açık olmayı sürdürmekteki amacım da buydu. Birbirimizi seviyoruz, birbirimize karşı dürüst oluyoruz, elimizden geldiği kadar açık davranıyoruz. Neden “iletişim sorunu”muz olsun ki? Neden üç dost olarak büyümeyelim?

Onları çok, çok seviyorum...

Alternatif Tıp

Beş-altı yıl önce “bio-enerji” ile tanıştım. Böylece Saniye ile de tanışmış oldum. Aramızda bugün de süren bir dostluk oluştu. O zamana kadar sadece teorik olarak bildiğim bir konunun içine girdim. Beni çok şaşırtan tecrübeler yaşadım,, çok insan tanıdım. Daha sonra “Bodrum’lu Cadılar” ile tanıştım. İçlerinden biri daha önceden de arkadaşımdı. Herşeyden önce iyi bir dost olan ve çok sevdiğim Kemal’i de bu arada tanıdım.

Böyle bir “başlık” üzerinde çok düşündüm. Birkaç nedenim vardı.

Bunlardan birincisi, konunun istismara açık yönüydü. Durmadan birşeyler anlatılıyor, yazılıyor, insanların aklını bulandıran polemikler yapılıyor. “Bir tane de ben mi ekleyeceğim” diye tereddütler yaşadım. Bu bölümü, kitabım bittikten

sonra ekliyorum.

Diğer bir neden, ilki ile bağlantılı. İnsanlar kendilerini çaresiz hissettiklerinde önlerine çıkan her yola tereddütsüz koşuyorlar. Bu insanların acılarından, korkularından yararlanmak çok kolay. Olumlu birşeyler duymaya, öğrenmeye can atan bu insanlar, inanmaya çok açık.

İşte bu nedenle kendi deneyimlerimi anlatmayı görev saydım. Bu konuda teknik ya da bilimsel ayrıntılara girmek istemiyorum. Bütün kitap boyunca yaptığım gibi, yine yaşadıklarımı anlatacağım.

Bundan altı yıl kadar önce Saniye'ye ilk kez gittiğimde birbirimiz hakkında hiçbirşey bilmiyorduk. Hoş bir tanışma oldu, -ikimiz de çok konuşanlardanız-. Ve bu sohbetin ardından, bir odaya girip kanepeye uzandım. Sadece elini alnıma koydu ve bir süre öylece durdu. Göğüslerim alınmıştı ama henüz kitleler şu andaki gibi cildime yayılmamıştı. Elini doğruca göğsümün ortasına koydu. Ben, göğüslerimin alındığını söyledim. O da, bunu bildiğini söyleyerek elimi tutup, parmağımı o ana kadar fark edemediğim bir kitlenin üzerine koydu ve göz kırptı. Benim aslında cilt kanseri olduğumu anlatarak, istersem, kendisine düzenli olarak gelmemi önerdi. Böylece üç-dört yıllık bir yolculuğun ilk adımını atmıştık. İstanbul'un trafiği ve benim tembelliğim nedeniyle, artık telefon dostluğuyla yetiniyoruz.

Bu kış, ağrılarımı ve sıkıntılarımı paylaştığım Bodrum'lu ve İstanbul'lu dostlarımdan çok şey öğrendim. İster yakın temasla, ister çok uzaklardan telefon aracılığıyla, benim acılarımı azaltmak ve bana yardım etmek isteyen bu insanlar, bedenimi ve kendimi tanımamda beni bir basamak daha yük-

seltiler. Enerji verdikleri noktada yoğunlaşmayı, o sıcaklığı hissetmeyi ve ağrılardan kurtulmayı öğrendim. Artık bazı yöntemleri tek başıma da uygulayabiliyorum.

Enerjinin ille de kapıyı çalıp içeri girmesi gerekmiyor; adı üstünde, enerji; dünyanın öbür ucundan bile hissedilebilir. Sıkıntılı günlerimde Bodrum'daki ya da İstanbul'daki arkadaşlarla bu seansları sık sık telefonla da gerçekleştiriyorduk. Sırtımdaki ağrıların fazlalaştığı günlerde oğlum da bizlere yardımcı oluyordu. Telefonun ucunda Kemal, bana anlatıyor, oğlum da eliyle sırtıma enerji uyguluyordu. Sırtım, sıcak bir ütü konmuş gibi olurken, oğlum da elinin yandığını söylüyordu. Ağrılarım bitmiş ve rahatlamış olarak uyuya kalıyordum.

Bir gün, ağrıdan kıvranarak ağlamaktaydım ve hiç kimseye telefon edemeyecek kadar halsizdim. Memetcan sırtımı çevirdi, elini ciğerlerimin üzerine koydu. Söylediklerini hâlâ hatırlıyorum: “Anne, şimdi gevşe, başka bir şey düşün, mesela denizi... Sakın acılarını düşünme ve gözlerini kapat...” Hayatımda hiç böyle ani bir geçiş yaşamamıştım. Vücuduma bir sıcaklık yayıldı, gevşedim, bütün o ağrıların nereye gittiğini anlamamıştım. Oğlum ile aramdaki bu ilişki hep sürdü. Bütün yaptıklarını anlatmayacağım, çünkü bunlar oğlumun kendi bulduğu yöntemler; herkes farklı şeyler yapabilir. Söylemek istediğim şu: Yürekten istediğimizde ve sevgiyle yaptığımızda ulaşılamayacak, başarılamayacak şey yok!

Klasik tıpla alternatif tıpçılar arasındaki çekişmelerin mutlaka sonu gelecek. “Mikrop” keşfedileli ancak yüz yıl oldu; bugünkü anlamda gelişme tarihi altmış-yetmiş yıla dayanan klasik tıp'la, insanlık kadar eski bir geçmişi olan alternatif

yöntemler arasındaki buzlar eridiğinde insanlığın ve bilimin çok yol alacağına inanıyorum. Bilimi ve bilimsel yöntemleri hiç küçümsemediğim, bugüne kadar gördüğüm tedavilerden anlaşıyor, sanırım. Ama küçümsemediğim bir şey daha var: insan bedeninin görünmeyen yüzü, bedenin ruhu.

Konuştüğüm doktor arkadaşların bazıları kesin olarak, bazıları kısmen bunlara karşı çıkarken, bazıları da içlerinden gelen sese kulak vermiştir. Aslında onca tıp eğitimi aldıktan, her şeyi ya keserek ya makinede görerek öğrendikten sonra, gözle görmeden, elle tutmadan yapılan bu tür tedavilere hemen olumlu bir yaklaşımda bulunmaları beklenemez. Onlar da, vücuttaki olumlu gelişmeleri inkar etmiyorlar zaten. Ama bunu, hastanın güven duygusuna, ‘plasebo’ etkisine, filanca hormonun falanca salgıyı artırması gibi nesnel nedenlere bağlamadan da edemiyorlar ve hemen ekliyorlar: “Nedeni ne olursa olsun, hastada olumlu gelişmeler oluyor”... Salgıları anlatırken kimyadan da sözediyorlar, bazen fizik ve elektrik de anılıyor. Ama henüz, herşeyin temelinde titreşimler ve enerjiler olduğu dile getirilmiyor. Aslında, nedenleri ille de birbirimize açıklamamız gerekmiyor. En azından, şu anda ve bu bilgilerle... Ama, alınan olumlu sonuçlara ben tanığım.

Belki de bir taraf bu kadar kendinden emin, diğer taraf bu kadar mütevazı olmasa, daha kolay buluşabilirler. Her sektörün şarlatanı ve taciri var. Ben, dürüst, sevgi dolu olanlardan sözettim. Hepimiz insanız ve birbirimize birşeyler vermeye çalışıyoruz.

Artık Bitiyor

Sayfalar dolusu anlattığım hayat hikayem öyle çok çok özel değil. Ayrıca biliyorum ki hiç kimse bunları öğrenmek için can atmıyor. Herkesin kendi özel hayat hikayesi var ve yeni eklemelerle her gün yazılıp duruyor.

Vücuduma yaptığım seyahati anlatabilmek için hayatımın bir kesitini de yansıttım. çünkü kendimi anlatırken bu yolculuğu nasıl yapabildiğimi de algılayacağınızı biliyorum. Bu seyahatte görme, dokunma, hissetme, konuşma vardı. Edindiğim bilgi vardı. Son onbeş yıldan aklımda kalan olayları ve duygularımı tüm içtenliğimle anlatmaya çalıştım.

Boşa giden hayatlara hep üzülürüm. İster ruhsal, ister fiziksel olarak sıkıntı çeken insanlara -bunlara 'hastalar' da diyebiliriz- yardım edememek beni hep üzüyor. Sanki parmağımı şaklatınca oluverecek sandığım değişimler, asla ger-

çekleşmiyor. Belki de her insan, her ne yaşayacaksa onu yaşamaya mahkûm; belki de herkes farklı şeyler öğrenerek tamamlayacak hayatını...

Bu kitabın çeşitli yerlerinde söylediğim gibi, cevabın ne kadar kolay ve basit olduğunu farkedince, insanların hâlâ bu kadar acı çekiyor olmaları daha da üzücü. Bence cevap, insanın ikiyüzlülüğü bırakıp kendini tanıması ve tanıdığı bu “ben”ini herkese açabilmesi. İşte bu nedenle, bu yazdıklarımı bir kitap gibi değil de, bir sohbet gibi aktarmaya çalıştım.

Şu an vardığım noktada “kanseri”i yendim mi? Bilmiyorum... Ama şunu biliyorum ki amacım kanseri yenme başarısını göstermek değil. Kimbilir, belki ancak bu kadar yenilebilir; belki tamamen yok edilebilir... Benim için önemli olan, şu an kendimi nasıl hissettiğim. Ve, kanser aracılığıyla, kendimi ve hayatı tanıma yolunda vardığım nokta...

Biraz önce Akın’la konuşurken aklıma geldi. Nedenini bilmiyorum ama bende “an”ı yaşama konusunda garip bir ataklık, -belki de doğal bir yetenek- var. An’ı yaşamak derken, elbette ki “vur patlasın çal oynasın, yarın yoksun, keyfine bak” gibi bir anlayıştan söz etmiyorum. An’ı idrak etmek ve an’da yapılması gereken şey konusunda korkmadan karar vermek; kastettiğim bu. Bu kararları “bilgi”ye dayandırdığımı -çoğu zaman- söyleyemem. Sanırım bende, bilgi arkadan geliyor. Önce, nasıl olduğunu bilmeden, içgüdülerimle davranıyorum; edindiğim bilgiler onu izliyor. Belki de bilgi içimde hep var da, onu çok sonra sözcüklere dökabiliyorum. Ama, benim için -herşey gibi- bunun da, nasıl olduğunun önemi yok. “Bilmek” için yaşayanlardan değilim. Ben, önce “yaşıyorum”; bilgi zaten onun içinde...

Kendi hayatımızı yaşarken algılama fırsatı bulamadığımız birçok tecrübeyi, başkalarının hayatında farkedebiliriz. Bu umutla yazdım. Kendi tecrübelerimiz dışında, başkalarına ait olanlar da bize güç verebilir ve bazen tıkanıp kaldığımızda bize ışık tutabilir. Bütün bu sayfalarda anlatmak istediğim ve benim de öğrendiğim belki de TEK şey: Korkmadan yaşamak! Bence kitabın özeti de bu...

Bunu anlamak için ille de kanser olmak gerekmiyor. Benim elimdeki “malzeme” bu idi. Bu nedenle kanser’i de anlattım...

Hepimize, “korkmadan yaşamayı” öğrenme yolunda “keyifli yolculuklar” diliyorum.

10 şubat 1998

Kalamış

KEL KAFALI KADIN

*Kel kafalı bir kadın tanırım
Gerektiğinde kaplan
Gerektiğinde şefkatli bir anne
Boyu uzun değildi
Ama yaptıklarını insan aklı almaz
Onun elinde büyür insan
Onun elinde gelişir yaşam
O ufacık kadın hayatı şekillendirir
Kel kafalı bir kadın tanırım
Ufacık parçasını bütün dünyadan üstün tutan*

Memetcan Biber

Kendi hayatımızı yaşarken algılama fırsatı bulamadığımız birçok tecrübeyi, başkalarının hayatında farkedebiliriz. Bu umutla yazdım. Kendi tecrübelerimiz dışında, başkalarına ait olanlar da bize güç verebilir ve bazen tıkanıp kaldığımızda bize ışık tutabilir. Bütün bu sayfalarda anlatmak istediğim ve benim de öğrendiğim belki de TEK şey: Korkmadan yaşamak! Bence kitabın özeti de bu... Bunu anlamak için ille de kanser olmak gerekmiyor. Benim elimdeki “malzeme” bu idi. Bu nedenle kanser’i de anlattım... Hepimize, “korkmadan yaşamayı” öğrenme yolunda “keyifli yolculuklar” diliyorum.

Bu kitapta yazılan her şey son satırına kadar yaşanmıştır. Bu kitap ne bir kurgu ne bir günlüğe dayalı yaşam öyküsü ne de didaktik bir kanserle boğuşma, onu yenme ya da ona yenilme öyküsüdür. Bu kitap, korkmadan yaşamamanın, verilenle yetinmeyip yaşamdan daha fazlasını istemenin ve yaşamı prangalayıp onu kendince sınırlayan kansere karşın özgürlüğün sınırlarını daraltmadan yaşamamanın öyküsüdür. Ama gülerек ama hüzünle ama acıyla...

